UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De officio proconsulis [et] legati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

iuregen.vt.l.ex hoc iure.vnď ſi qua terra nunꝗ̃ ſubiugata fuit
nec conſenſit libera eſſet iuregen. ¶ Nūq̃d eſt ita hodie. Pona
mus qď iuſtum bellū eſt inter ciuitates, an qď occupat vna de
a terris alterius iuſte tenet.[a] Inn.vr̃ velle ꝙ nõ. de iureiur. ſicut
contradictio,q̃ iuſte tenet quoad illam terram que vim intulit
q̃ nõ tenetur petitorio nec reſtitutorio:ſed tñ tenetur impera-
tori vel pape cuiꝰ eſt territoriū omne. Bal. ¶ Ibi,ſcʒ tollere. l.
illam ſi legem tolleret etiam inferior hoc poſſet,q̃ ius naturale
non impediret.⁊ ſic eſſet ius cõe Unde,dic etiam ſtãte lege,⁊ e-
rit diſpenſatio. ¶ In gl.feciſſet ibi:vel credimus.contra de le-
ga.iij.fideicom.§.ſi ſeruo. ¶ Ibi eriperet.hoc verbum ſonat ex
poſt facto,⁊ textus loquitur ab inuito. vñ non congruit litere.
bal. ¶ Ibi ſed quid ſi domini, ibi fraus in domino. hic non.
¶ In glo.magna.ibi.l.antepenul.hoc non credo,vt.j.de rei vẽ-
dica.l.Item ſi verberatum:vbi,modicum datur de calum. l. ij.
¶ In ſi.gl.imo poteſt princeps ſine cauſa reſtituere natalibus.
vt.l.queris.j.de na.reſti.⁊ ratio:q̃ gratia ſua innititur iure na-
ture. Bal.

Retor. ¶ Nota differẽtiam inter cauſam ⁊
cauſatum. Itẽ inter p̃ſentem ⁊ pre-
ſentatum.⁊ baptizãtem ⁊ baptizatum. extra de iure
pa.c.per veſtras.in ſi.

¶ De officio prefecti vigilum. Rub.

Apud. ¶ In tex.ibi fuerant.not.ꝙ non
cogit̃ qs ſuccurere ad ignẽ cum
per hoc poſſit pecuniam id eſt mercedẽ recipe.
Et ratio eſt q̃ non tenet̃ ſe ponere in periculo
pro alio. Et facit ad no. infra de regu. iur. l.cul
pa eſt. Bal. Additio Baldi.

Apud vetuſtiores. In textu cir
ca portas. i.
iuxta.l.rutulia.ď contrahẽ.emp.⁊ in aut.iuſiu. quod
p̃ſtat̃ ab his.i.ꝓpe.C.de iud.ꝑperãdũ.de deſp.imp.
atteſtatiões.vñ qñ apponit̃ ſup loco loq̃t hic. qñ ſup tpe ſigni
ficat parũ ante vel parum poſt.C.de prob.exceptione.in glo.⁊
illud parũ modicũ receſſum ſignificat.l.⁊ ſi poſt tres. cũ ſi.bal.

Nam ſalutẽ. ¶ Not. ꝙ nullum opʒ ma-
gis publicam ſalutem tueri
ꝙ̃ ceſarẽ.⁊ nemo eſt ad aliud habilis ⁊ potens niſi ipe.
¶ Et no.arg.contra donationem conſtantini. Bal.
Additio Baldi.

Nam ſalutem. §. effracture. ibi cuſtodes.
p̃ſumit̃ ꝯ cuſtodes. Bal.

1 ☞ Maleficium quando eſt commiſſum in confinio:an vtra-
que ciuitas teneatur.
2 Incendium an ſit caſus fortuitus.
3 Furtum,an preſumatur factum culpa cuſtodum.

Cognoſcit. ¶ In tex.ibi.⁊ q̃ plerūq̃. cum locꝰ
a cõiter accidẽtibꝰ lʒ nẽ ſit neceſſariꝰ
tñ ſi ꝓbabilis eſt ſequẽdus. Apparet ꝙ in dubio incendiũ ortũ
in aliqua domo p̃ſumit̃ culpa inhabitãtiũ ꝓceſſiſſe. Quid ergo
ſi multi habitant in illa domo:nec pt̃ apparere culpa. Exem-
plũ locaui partẽ inferiorẽ titio ſuperiorẽ ſeio. deinde orto incen-
dio cũ nõ appareat an ſit ortũ prius in ſuperiori an in inferiori
b parte tota domꝰ ꝯbuſta eſt querit̃,qs teneat̃[b] ad emẽdam dñi
⁊ videt̃ ꝙ neuter,ꝓp incertudinẽ.nã,Ricar.malū. diſputauit ſi
milem.de ſtatuto Padue dicente ꝙ male auiſati teneantur de
maleficijs commiſſis in ſuis villis.⁊ in quadam villa apparet
corpꝰ cuiuſdã interfecti iacẽs in terra.nõ tñ apparet ꝙ malefi-
ciũ fuerit ibi ꝑpetratũ.nã dt ꝓpter incertitudinẽ non teneri niſi
ex coniecturis appareat ꝙ ibi fuerit ſcelus perpetratum. quia
vt ibi conſueuerũt talia cõmitti vel ibi homicide conuerſabãt̃
ſm Ricar.malũ.neq̃ eñ corpꝰ mortuũ teſtimoniũ loci prebet
in quo ſcʒ loco cedes facta ſit ſm Ricar.qď eſt verũ ⁊ notabile
q̃ locus ⁊ tẽpus ex quibꝰ pẽdet accuſatio dʒ ꝓbari.vt.l. p̃tor.
docere.vi.bo.rap.dʒ eñ probatio cõcludere.vt.no.in.l. nõ oĩm.
ſ.de legi. In contrariũ vr̃ q̃ hic cõſtat de culpa ſcʒ ꝙ culpa in-
habitãtiũ.nã.l.ita iudicat p̃ſumẽdo vt hic cũ aãt maleficium a
pluribꝰ dr̃ cõmiſſum ⁊ pſona eſt icerta oẽs tenẽt.vt.l. itẽ mella.
§.ſi plures.ad.l.aq.nã de pena pecuniaria loq̃tur non ď corpo
rali. Itẽ ꝑ hoc,j.ď his q̃ deie.vr̃ effu.l.ſi vo.§.ꝙ ſi ex mediano.
⁊.l.j in ſi.ꝑ quas.ll.dixerũt q̃dã cũ q̃tuor hoĩes eſſent ſub quo-
dã porticu:⁊ veniens familia poteſtatis ibi ſubiꝰ bancã ad pe
des eorũ inuenit gladiũ ⁊ neſcit̃ qs deiecerit:ꝙ oẽs cõdẽnent̃:
tñ vno ſoluẽte oẽs liberent̃.ſʒ in cõtrariũ facit qď not.in.d.§. ſi
1 plures.ſcđm Uber. ¶ † Itẽ dixerũt de maleficio cõmiſſo in cõ
finio ꝙ vtraq̃ villa teneat̃:tñ vna ſoluẽte alia liberet̃:ſʒ q̃ ma-
teria nõ eſt ꝓprie hic id aliter nũc nõ determino.dico tñ ꝙ.§. ſi
plures.non ob,q̃ ibi ꝯſtat de initio delicti. ſ. ꝙ oẽs ꝑcuſſerant
ſed nõ cõſtabat ď fine delicti.i.de morte.ſ.cuius ictu deceſſerit.
hic aũt non conſtabat de principio nec de fine. Itẽ nõ ob.d.§.ꝙ
ſi ex mediano,q̃ ibi loquitur in quaſi maleficio qď facilius con
trahitur ⁊ in contracto mitiꝰ agit̃.vt no.in.l.adeo.j.de iur. om.
2 iu. ¶ † Quero nunquid incẽdium ſit caſus fortuitꝰ.[c] ⁊ videt̃ ꝙ
c non cũ culpe annumeret̃.vt hic.in ꝯriũ:q̃ qñq̃ accidit ſine cul-
pa ſua.puta ſi tranſiens quidã immiſit ignẽ.vt.l. ſi aliꝰ. §. eſt ⁊
alia.qď vi aut clã.vel non fuit dñs ſed ſeruus vel ancilla.j.de pe
ri.⁊ cõmo.rei vẽ.l.ſi vendita. Solu.qñq̃ dr̃ caſus fortuitꝰ qñq̃
nõ:ſʒ facti varietatẽ.in dubio tñ p̃ſumitur culpa eius qui rẽ de
buit cuſtodire.vt hic.⁊ adde quod no.in. l. contractus. de reg. a
3 iur. ¶ † Itẽ not.ꝙ furtũ p̃ſumitur factum culpa cuſtodũ.j.,ea.
l.§.effracture.niſi eſſet factum in loco qui bene cuſtodiri non po
terat.vel tẽpore quo cuſtodiri non poterat.nã tunc per rerũ na
turã culpã abeſſe ꝓbat̃.⁊ ideo in.d.§. tex. dicit cuſtodes puni-
endos eſſe plerũq̃.q.d.non ſemper.vt.j.quod vi aut clã.l.ſemꝑ.
§.ꝰ interdictũ.nã nõ eſt ĩpoſſibile cuſtodibus iniungendũ.arg.
j.de excu.tut.l.titiꝰ.§.ſi.nec eſt hõ qui ſemper poſſit vigilare.j.ď b
ſerui.l.ſeruitutes.a culpa tñ propria ſomnus non excuſat vt in
l.ſi ſeruus ſeruũ.ad leg. Aquil.§.ſi fornicarius. Bal.

d Ait enim. ¶ Not.officiales cõmunes poſſe ⁊ debere
portare arma.[d] ⁊ idẽ puto de familia epĩ
cum ipſe habeat imperium in ſua dioceſi.
¶ Additio.§.ſciendum. Bal.

Sciendum. Ibi cum armis.no. ſtipendiarios de
nocte ſtar̃ debere armatos cũ eis cu-
ſtodia mãdatur.h.d.hic. Et ſic no.ꝙ ille cui mãdat̃ cuſtodia nõ
dʒ puniri de delatione armorũ. Itẽ no. ar. cõtra habẽs equos c
caualcate qď debeãt ſemper ſtare parati. de quo ꝑ Ja.de aret.
de au.⁊ ar.leg.l.q̃ vxori.in fina. Bal. Ibi inq̃linos habitatores
in domibꝰ ſuis ſiue alienis.ſ.ibi, habeat.no.ꝙ bñ faciunt po-
teſtates terrarum dũ iubẽt iuxta puteos vaſa aque impleri ꝓ-
pter arcenda incendia ſentinelle.ſ. Bal.

Imperatores. ¶ In tex.ibi flagellis
ar. qď flagellatio vel
fuſtigatio non ſit meri impij cũ cõpetat p̃fecto vigi-
lum q̃ nõ hʒ gladij ptãtẽ.ſʒ dic ꝙ imo hʒ in q̃buſdã
ſed nõ per oĩa.vt.ſ.e.l.nã ſalutẽ.§.cognoſcit.⁊ ideo quelibet pe
na corporalis que imponit̃:vt terminꝰ pene eſt de mero impe-
rio:q̃ nõ cõſiſtit in pecuniario cõmodo.facit.j.tit.ꝓxi.l.ſi quid
erit.C.de ſpor.l.ij.in aut.de defen.ciui.§.audiẽt.col.iij. ſm Jac.
bu.penas aũt pecuniarias que nõ cõtinent publicationem bo
norũ ſi redigunt̃ ad inſtar ciuiliũ penarũ.gl.nõ ponit eſſe ſub me
ro imperio.⁊ ideo ſi papa retẽto ſibi ſolo mero impio in caſtro
cõceſſit mihi ipm oẽs pene pecuniarie ad me pertinebũt.⁊ oẽs
mulcte ⁊ oĩa bona pecuniaria mere:vt no.in.l.imperiũ. ꝑ glo.j.
de iuriſ.om.iud.ſed ſi veniret bonorũ publicatio eſt meri impe
rij:q̃ hoc arbitriũ princeps nemini cõcedere niſi verbis ſpãli- d
bus cõſueuit.vt.C.ne ſine iuſſu prin.l.i.li.x.alij dicũt oẽs cau-
ſas criminales eſſe ſub mero impio.⁊ ſic iſte caſtellanꝰ nihil con
ſequeret̃ de penis fiſcalibꝰ.ſʒ pria verior.q̃ redacte ſunt ad in-
ſtar ciuiliũ.⁊ intra trecẽtos aureos cõpetũt iuris magiſtratibꝰ
⁊ ſic ꝑ ſitudinẽ magis ꝙ̃ per ſpeciẽ iuriſdictiõi accedũt qď eſt.
no. Bal. Additio Bal.

Imperatores. Ibi inſularios.i.dños e-
dium. Bal. e

¶ De officio proconſulis ⁊ legati. Rubrica.

Gloſſa Rubric. Dicit qď pcõ
ſul ẽ ſpectabi
lis.ſʒ nõne ex cõſulibꝰ eligit̃ ⁊ oĩs cõſul eſt illu-
ſtris. Rñ.rõne legatiõis ẽ ſpectabilis ſʒ rõne ꝯ
ſulatꝰ ẽ illuſtris ſicut rex ſicilie ẽ rex reſpectu ſi-
cilie ⁊ comes ꝓuĩcie reſpectu ꝓuĩcie.⁊ dux apu
lie reſpectu diuerſarũ ciuitatũ ſeu patriarũ ſʒ Cy.⁊ Guil.dicit ẽt
põt ꝙ ipſa principis p̃ſentia cardinales p̃ñtes illuſtrat.C.ď pre
po.labrum.l.j.li.x.lʒ oĩs ordo accipiat ſplẽdorẽ a principe tñ nõ
equaliter reſplẽdet ille q̃ abeſt ſicut ille qui eſt in preſentia,⁊ ſic
e cardinales in curia ſunt digniores ꝙ extra[e].

Proconſul. ¶ No. qď inſignia diſtant
ab authoritate.⁊ ſic aliď eſt
dignitas aliď ſunt inſignia dignitatis.ſcđʒ vber.ſic.
j.de poſtu.l.j.§.caſuʒ. Baldꝰ. ¶ Secũdo nota quod
quis poteſt deferre inſignia proprie dignitatis in quocũq̃ lo-
co etiam non ſubiecto ⁊ eſt ratio:q̃ nemini nocet ⁊ ſibi eſt ho-
nor vt hic ratio redditur in.l.ij.C.de prep.ſacri cubicu.li.xij.ſe-
cundum Guil.poteſtatem autẽ non exercet niſi in eo loco vbi
eſt ſibi commiſſam.quod dic vt.j.l.proxi.
1 ☞ Epiſcopus extra prouinciã poteſt inſtituere preſentatuʒ
a patrono ad beneficium.
2 Uoluntarie procedentia facilius expediuntur.
3 Juriſdictio extra territorium,an prorogari poſſit.

a ¶ Tenet. vid tu fra. areti. in.l. j.j.de acq. poſ.⁊ qď i-bi dixi. in apoſtil.

b ¶ Teneat̃. vide tu.d. ale.ď imo. ĩ ꝯſi.cxxvj. ij.parte.⁊ ĩ ꝯſi.l.j.pte. qď tenetur habitãs ĩ pte. iſerio ri.

c ¶ Fortuitus. Uide Flori. in.l. ſi qs ſumme.§. qď dr.ad.l.aq li.⁊ ibi.cũ. Bal. ⁊ in conſil. ſuo ĩcipiẽ.q̃dã de contro uer.ꝙ ẽ ad literã poſi tuʒ in.l.j.⁊ Florẽ.ĩ cõ ſil. inci. in xp̃i nomĩe amen. cuʒ q̃ritur an ĩ cendiũ ⁊c.

d ¶ Portare arma. ſꝰ bñ ſeruat̃ ĩ francia,q̃ ementes portãt lan ceas ⁊ ar-ma.

e ¶ Quã extra. ꝙ ĩtel lige niſi il-le eẽt legatus vt per feli.ĩ.c.cle-rici.ĩ fin.ij. col. de iu-di. facit ẽt qď dixi.ſ. in prox.in ſi.ĩ apoſti.

4 Iuriſdictio voluntaria, an poſſit delegari.

Omnes procõſules. Ordinari⸗us pt exer cere iuriſdictionem voluntariam extra territoriuꝫ ſꝫ nõ ꝯtentioſam ſed locũ tenẽs ordinariĳ nõ põt exer cere extra territoriũ aliquã iuriſdictionẽ: nec voluntariã: nec ꝯtẽ tioſam. h. d. notabiliter ſm Guil. de cu. ¶ In tex. ibi pcõſulis ꝓuinciã adhuc non ingreſſi. Idẽ ſi eſſet igreſſus ⁊ locumtenẽs
1 eẽt extra prouinciam. ¶ † No. ergo. ar. ꝙ epũs extra ꝓuinciã pt inſtituere pſentatũ a pſono ad beneficiũ qꝛ eſt volũtarie iuriſ⸗ dictiõis ſecꝰ in vicario epi ẽt hñte ſpãle mãdatũ qḋ eſt no. qꝛ ꝯ miſſio facta ab inferiori a principe nũꝗ̃ põt exerceri extra ter⸗ ritorium committẽtis ſꝫ Bar. in. l. cũctos pplos. C. de ſum. tri.
2 ¶ † Scdo no. ꝙ ea q̃ ꝓcedunt volũtarie facilꝰ expediunt q̃ ea
3 q̃ ꝓcedũt p modũ diſceptationis. ¶ † Tertio no. arg. ꝙ iuriſdi ctio extra territoriũ ꝓrogari nõ poſſit alias nõ eſſet hic differẽ tia rõne q̃litatis iuriſdictionis: ſꝫ rõne ꝯſenſus partiũ ſine quo voluntaria iuriſdictio in ꝓprio actu nõ eſt. ¶ Quarto q̃re dr voluntaria. Rñdeo. qꝛ nõ reddit inter inuitos: ſed quoad ipm iudicẽ ſi eſt intra territoriũ eſt neceſſaria. qꝛ punitur iudex q eã non impẽdit: vt in aut. vt nulli iudi. §. ad hoc ꝑuenit. ſm Guil.
4 ⁊ in aut. de qḋ. §. ſup hoc. ¶ † Sꝫ q̃ro an iuriſdictio voluntaria poſſit delegari. videt ꝙ nõ vt. j. de ꝓba. l. ab ea pte. ꝯriũ eſt veruꝫ. qꝛ cõpetit iure magiſtratꝰ. ergo dlegari põt per hoc. j. de manu. vindi. l. apud. non ob. hec. l. qꝛ hic bñ tenet delegatio. ſed nõ pt exerceri extra territoriũ delegãtis: qꝛ. l. nõ vult. ſm Guil. de cu. ⁊ adde de illo puncto qḋ no. Arch. xxv. diſ. c. perlectis. ¶ Ter
a tio quero cũ volũtaria iuriſdictio extra territoriũ explicatᵃ an hoc ſit ex ꝓpria natura: an vi ꝓrogatiõis. Rñ. ex ꝓpria natura inter ſubditos inter nõ ſubditos aũt diſtinguit aut exercet ſꝫ conſuetudinẽ loci ⁊ illa nõ eſt ꝓrogatio ſed eſt cõſuetudo: qꝛ in ſpicimus locum. C. de emã. lib. l. j. aut cõſuetudo hoc nõ dictat ⁊ tũc neceſſaria eſt ꝓrogatio ergo ⁊ ſnĩa q̃ eſt de ſubſtãtia ꝓro⸗ gatiõis. ⁊ põt dici ꝙ illa eſt magis quoad hũc actũ ſubmiſſio q̃ ꝓrogatio cũ lis nõ ꝯteſtet nec ꝯteſtari poſſit in his q̃ ſunt iu riſdictionis volũtarie. ⁊ facit. j. de iu. om. iu. l. eſt receptũ. ¶ Sꝫ opponit qḋ nõ ſit neceſſaria ꝓrogatio. nã iuriſdictio eſt publi⸗ ci iuris adeo qḋ oẽs hoies de mũdo pñt eã implorare. vt i aut. de q̃ſt. §. ſup hoc. implorãtibus ergo ptibꝰ iudex tenet ad hoc ex natura iuriſdictionis cuiꝰ imploratio eſt publica oĩm hoĩm de mundo. ſicut ire ad flumẽ p aqua. Sol. iuriſdictio hꝫ duo ex trema. vnũ in iudice. ⁊ hoc hꝫ ſuos limites aliud in partibꝰ mo do extremũ qḋ eſt in iudice reſtringit extremũ partiũ ⁊ iõ exem plũ de flumine non eſt bonũ exẽplũ. ¶ Et no. ꝙ ſi nõ ſubiecto ꝯmittit cã valet cõmiſſio lꝫ cõmiſſarius non ꝓroget iuriſdictio nẽ ꝯmittẽtis. j. de iu. om. iu. l. eũ q. vel dic ꝙ vr ꝓrogare ſtatiꝫ quod acceptat: quia deinceps cõpelli poteſt. arg. j. de arbit. l. iĳ. Bald.

¶ Additio Bald.

Omnes. ¶ Vide Inn. extra qui filĳ ſint legi. c. per venerabilẽ. ¶ Utrũ ſententia proconſulis vel legati de latere generaliter lata ſub condictiõe expi: et eo interim mortuo vel reuocato dr. ꝙ non cũ ſit ordinarius vt hic. ita no. in ſpe. ti. ĳ. §. ſupeſt. Ꝟ. quid de ſentẽtia quã fert. vide in ſpe. de reſcrip. pſen. §. rõne eſſe verſi. quoſdã autẽ. ⁊ ver. itẽ ꝙ obtentũ. Bal. vide in Spe. titu. ĳ. §. nunc dicamus. verſi. ⁊ breuiter. Bald.

¶ Additio vacantis lec. in. l. nec adoptare. Bald.

Nec adoptare. Ibi legis actio. l. ple⸗na. vt. C. d ado. l. j. Itẽ nec coram notario quia non habet iuriſdictionem. C. eo. l. adoptio non tabulis. Bald.

Obſeruare. ¶ Officiales nõ debent eſſe ſubditis nec hoſpitĳs onero ſi. h. d. Et facit ꝙ preſes viſitans prouinciã dꝫ viſita re ſuo ſumptu nõ ſumptibꝰ ſubditorũ. ſed aliter di cũt canoniſte. ⁊ vide de cẽſi. c. cũ venerabilis. ¶ Et not. ꝙ qñ ba riſelli vadunt per comitatum cauſa purgãdi ipm malis hoĩbꝰ non debẽt cõpellere ſubditos ꝙ hoſpitent eos gratis ſed mer cede cõgrua recepta. ⁊ ſi ſunt hoſpitia publica nõ debẽt accede re ad priuata tñ ſi gratioſe modica encenia offerunt a ſubditis poſſunt recipe. j. eo. ſolẽt. §. ſi. ⁊. C. de cõtrac. iud. l. j. §. ꝓuincias. ⁊. C. de defen. ciui. l. iĳ. ſoli em̃ principi lꝫ gratis hoſpitia extor quere ⁊ nõ recipit niſi tertiã partẽ domus. vt. C. de meta. l. ĳ. li. xĳ. ſecundum Guil. Bald.

Nemo. Ex hoc. §. nata eſt conſuetudo terrarum ꝙ ptã tes ducant ſecum ſocios milites per quos nõ nulla expediunt grauia. beruarĳ etiã hodie ſunt in vſu qui va⸗ dãt pedites lꝫ maximi magiſtratꝰ nõ debeãt de iure cõi habere pedones ſꝫ milites. i. hoc ſeruãda eſt ꝯſuetudo ⁊ forma electiõis ptãtis a qua ptãtes nõ pñt recedere. ar. C. de iu. fiſ. l. ſup crean⸗ dis. lib. x. vnde ſi non tenẽt familiã quã debent eſt eis ſalarium pro rata defalcandum. argu. j. de au. leg. l. feto.

a ¶ Explicatur. adḋ eundẽ bal. in. l. j. C. de iure au. anu.

b ¶ Officĳ. adde feli. i ca. ſiqñ. circa ſi. j. col. de offic. de lega. ⁊ in. c. petrꝰ circa med. ĳ. colũ. de homici.

c ¶ Pecunnaria. ſed qd ſi poſt pactũ initũ tpe electionis cũ ſyndico ciuitatis faciat in pn. officĳ pconizari ꝙ nullꝰ contrahat ant credat alicui de ſua familia ſine ſua licẽtia: alis ꝓteſtatur ſe nolle teneri. dic ꝙ ſi non liberet vt p do. Bart. ſoci. in cõſi. cvĳ. ici. vt i qõne. verſi. ⁊ tm̃ clarius. circa mediũ. in i. parte.

1 ☞ Rectores ciuitatum vxores ſecum ducere non debent.
2 Statutum dicens quod poteſtas teneatur pro ſua familia intelligitur tantum ciuiliter.
3 Syndicare de quibus rebus oporteat.
4 Libell. querimoniarum debent infra octo dies offerri.
5 Iudex iurans ſeruare ſtatuta, ſi non decidat cauſam infra tempus, an dicatur periurus.
6 Inquiſitio, an ſit proceſſus magis odioſus, q̃ proceſſus accuſationis.
7 Poteſtas in ſuo ſyndicatu fideiuſſorem non reperiens: an debeat perſonaliter capi.
8 Officialem accuſans nũqd teneat in ſcriptis libellum offerre.
9 Poteſtas, an poſſit tranſgredi leges ⁊ ſtatuta.
10 Poteſtas, an teneatur de alio q̃ de dolo.
11 Iudex nolens audire allegationes, vel probationes, an faciat litem ſuam.
12 Familia poteſtatis, an poſſit pro ſyndicatu teſtificari.
13 Sententia quando eſt nulla, an iudex faciat litem ſuam.
14 Iudex male iudicans, an dolo iudicaſſe videatur.
15 Iudex pretermittens formam ſtatutorum, an ſit periurus.
16 Poteſtas in ſyndicatu totam familiam exhibere cogitur.

1 **Proficiſci autẽ.** ¶ † Not. ꝙ rectores ciuita tum non dñt ſecum ducere vxores: ⁊ ſi ducunt tenentur ꝓ ipſis. Et hoc no. ꝙ ptãs tenet p oĩbus quos ſecũ ducit etiã ſi nõ ſint prepoſiti alicui officio: ſed pretextu officĳ dñi delinquãt. vt in aut. de iu. §. ne aũt. col. vj. ſe cus in alĳs officialibus q nõ hñt iuriſdictionẽ in iudicãdo. qḋ dic vt. j. de pu. l. j. §. familie. ſi aũt delictũ nõ ſit cõe cũ officio. vt qꝛ beruarius facit homicidiũ nõ tenet poteſtas pro eo. extra d reſti. ſpo. cũ ad ſedẽ. Et ad hoc adḋ ſm Dy. qḋ ſi familia ptã tis vulnerat aliquẽ ꝙ ptãs nõ tenet ſoluere penam ſi crimina⸗
2 liter agat. vt hic no. in gl. Dy. † Et lꝫ ſtatutum dictet quod po⸗ teſtas p ſua familia teneat intelligit ciuiliter nõ criãliter per il lam gl. ſingul. ſed de iure cõmuni poteſtas pro tali delicto non tenet nec ciuiliter nec criminaliter. ſi em̃ teneret non poſſet eſſe iu dex de hoc crimine. cuius ꝯriũ habetur. j. de offi. preſid. l. ſena⸗ tuſconſulto. ⁊ de pe. l. ſi qs forte. §. ſi quos comitũ. ſm Barto. ſi
b aũt delinquunt rõne officĳ ᵇ tenet poteſtas ad intereſſe partis leſe ex facto ſue familie. ar. j. fur. aduer. naut. l. j. §. ſerui. in aut. vt diffe. iudi. §. ſi rñ. de publ. l. j. §. familie. ſm Dy. ⁊ ibi tenet Bar. ꝙ officialis exhibẽdo familiã non tenet. ¶ Sꝫ qd ſi ſtatutum dicit qḋ ptãs teneatur repreſentare tpe ſyndicatꝰ oẽs ſuos offi ciales: ⁊ vnus fecit furtũ ⁊ aufugit. Rñdeo. vr ꝙ poteſtas nõ teneat ab ſibi impoſſibili arg. de excu. tu. l. titius. §. ſi. qꝛ caſus fortuitꝰ bõe fidei viro obeſſe nõ dꝫ. ar. de rei vẽ. l. ſi a bone fidei. cautius eſt ꝙ ponantur in bãno. nã tunc videt ſtare per ipſam rẽ publicã: cuius authoritate poſitus eſt in bãno ne ſiſti poſſit. j. ſi qs cautio. l. ⁊ ſi quis. Itẽ ſi eſſet captus ⁊ traditꝰ cuſtodibus ⁊ aufugiſſet ſi quidẽ cuſtodes eſſent d familia poteſtatis: videt teneri poteſtas: qꝛ malos poſuit cuſtodes. ſi autem a republica erãt deputati non tenet poteſtas. ſꝫ ipi tm̃ cuſtodes puniunt. vt. C. de cuſto. reo. l. ad ꝯmentarienſem. ¶ Sꝫ qd ſi poteſtas ex preſſe ſe obligat ad ſoluendũ oẽm penã ciuilem ⁊ criminalẽ p fa
c milia ſua. Rñdeo. hoc intelligitur de pena pecuniariaᶜ nõ d pe na corpali que per alium p alio ſolui nõ põt ar. j. de interro. ac. l. q ſeruũ. in pñ. qḋ no. xxiĳ. q v. cũ homo. Et qꝛ hic cõgrue ca dit tractare aliqua de ſyndicatu officialiũ queramꝰ de aliquibꝰ qõn. ¶ Primo q̃ro q ſunt eorũ iudices. Rñdeo de iure com⸗ muni eſt princeps. Itẽ prefectus pretorio. Itẽ is cui a prefecto ptorio cõmittitur. ¶ Itẽ epiſcopus. vt. C. vt omnes tã ciuiles q̃ mili. l. j. in fi. ⁊ in aut. vt iudi. ſine quoquo ſuffr. §. neceſſitatẽ. vbi de hoc. ſed de gñali conſuetudine ⁊ rationabili iuriſdictione epiſcopi apud nos receſſit ab aula. Itẽ qꝛ iſtos pfectos preto⸗ rio hodie in italia non habemus debet ſucceſſor ſyndicare pre⸗ ceſſorẽ ſuũ. nã finito officio poteſt corã loci ordinario conueniri j. de iudi. l. pars literarum. i. corã eo q hꝫ merũ imperiũ cũ ſyn⸗ dicator habere debeat gladĳ poteſtatẽ vt dicto. §. neceſſitateꝫ. ⁊ hoc tenet Io. an. in addi. ſpe. in ti. d ſyndico. hoc verũ niſi lex municipalis dt formã qḋ ſyndicetur p alios bonos viros. nã pter illos deputatos nullus pt ſe intromittere arg. no. in. l. ĳ. de executo. ⁊ appali. xĳ. niſi quatenus eſſet requiſitus a ſyndica⸗ toribꝰ. nam vnus officialis debet iuuare alium ſi ſit ad hoc req̃ ſitus. ſicut milites tenent iuuare ptãtẽ in ſuo officio exequẽdo.
3 de rei vẽ. l. qui reſtituere. ¶ † Secundo quero de quibus rebus ſyndicetur. Reſpõdeo de cõmiſſis ptextu officĳ: puta de ſen⸗ tentĳs male latis ⁊ de baratarĳs ⁊ ſimilibus. Si autem delin⸗ quunt extra officium puta adulterando dicit Guil. ꝙ hoc nõ pertinet ad ſyndicatores: ſed proceditur contra eum tãquam contra quemlibet priuatũ ibi delinquẽtẽ vſq ad. xx. annos nõ attenta meta nec ordine ſyndicatus. iuxta. l. querelam. C. d fal. hoc not. Guil. quorum appel. non re. l. nulli. allega. j. nau. cau. ſtabula. l. iĳ. §. penul. ſed iſtud eſt verum de factis extra. puta ſi

conuenitur

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cõuenit᷑:q᷑ ante promiſerat ibi ſoluere.de ꝯſti.pecu.l.cū qui.§.
ſul.ſed de eo qđ factū eſt intra terminos loci ⁊ tpis officij. ꝺ to
to debet ſyndicari vt de furto ⁊ de iniuria.vt.ꝺ.l.j.vt oēs tā ci
niles.⁊.ꝺ.§.neceſſitatē.Jtē ſi finito officio delinquunt hoc non
ptinet ad ſindicos:ſʒ ad ptātē.argu.j.ꝙ cuiuſcꝫ vni.l. item eo
4 rū.§.ſi decuriões.Xſi.ſʒ ſi.❡†Tertio q̄ro intra tp̄s ꝙ ſyndicē
tur ꝺt.l.ꝙ intra.l.dies.⁊ libelli q̄rimoniariū debēt intra octo di
es offerri.⁊ oblato libello debēt intra.xx.dies expediri.vt no.j.
ad.l.iul.repe.l.ij.ſʒ depoſito offō ſʒ diſtictionē no.j.ꝺ iu.l.pars
litarū.tñ ſi pceſſus nō expedit᷑ intra eos dies dʒ expediri poſt
ea.vt.ꝺ.l.j.vt oēs tā ci.Et ſic not.ꝙ iſtō intra tēpus iubet᷑ poſt-
ea nō phibet᷑.⁊ in hoc ſic dicas.Aut tēpus apponit᷑ iuri ppo-
nēdo ⁊ elapſo tpe legati nō pt opponi.de excu.tut.l.ſcire opʒ.
§.conſequens.⁊ ideo ſi ſtatutum determinat certum tēpus ad
querelandū cõtra ſyndicādos q̄rela ppoſita eſt ipſo iure nulla,
id eſt nō tenetur rn̄dere.Aut tēpus ſtatuitur iuri intētato pro-
ſequēdo ⁊ probādo.⁊ tūc nō audit᷑ poſtea niſi impedimēto pba
to:ſi aūt auditus.i.admiſſus eſt dʒ:q᷑ p̄ſumit᷑ ꝙ ex aliqua cau-
ſa eſt admiſſus.vel ꝙ in culpa fuerit admittens.j.iud.ſo.l.iam
tū.§.in hac.Aut tp̄s ſtatuit᷑ iuri diffiniēdo.⁊ tūc ſi nō diffinit᷑
perit inſtātia niſi lex vltra pcedat ꝯſtatuat ꝙ nō pereat vt hic.
Uel dic aut tp̄s apponit᷑ pmiſſioni.⁊ tūc pmiſſum ad tp̄s poſt
ea videt᷑ prohibitū.⁊ ſic perit inſtantia.vt.l.pperandū.in pnc.
C.de iud.aut tēpus apponit᷑ iuſſiōi ⁊ iuſſus ad tempus tūc nō
videtur prohibitus poſtea tamen punitur de contēptu.l.hoc
eñ caſu non eſt data meta ⁊ forma potētie.⁊ ideo nō excludit
eam:q᷑ miſſio pprie in perſonam dirigit᷑ nam inſtantia cum ſit
res inanimata non recepit legē preceptī:q᷑ nihil impari pōt ne-
ſcienti ſed bene recipit tēporis menſurā ſi tēpus apponatur vt
terminus inſtātie vel vt terminus litis.⁊ ideo ſi ſtatutū eſt pe-
nale qđ loq̄t᷑ iudici ⁊ in pſonā iudicis dirigit᷑ dicemus ꝙ appo-
nat tēpus perſone nō liti.⁊ iō poſt tp̄s valet ſnīa:q᷑ durat ad-
huc inſtātia.ṕterea niſi ſtatutū expreſſe deroget iuri cõi:iuri cõi
5 ſtādū ē vt in.c.ober,ver.ſtrenu⁹.de feu.cogn.col.x.❡†Sed nū-
quid index q iurat ſeruare ſtatuta erit periur⁹ ſi nō determinat
cāʒ intra tp̄s.dt Ja.bu.ꝙ ſic in.l.properādū.in pn.C.de iud.naʒ
alia pena non excludit reatū periurij.vt.C.ꝺ trāſ.l.ſi q̄s maior.
Sʒ cõtra vr̄ q᷑ pena ſpālis derogat gn̄ali.vt.l.ſanctio legum.de
penis.ergo ſufficit ſpālis pena abſqꝫ pena periurij.ſʒ ad hoc rn̄
detur ꝙ piuriū nō eſt pprie pena ſed eſt crimē ex quo ſequit᷑ pe
na ⁊ veritas eſt ꝙ eſt piurus:q᷑ eſt in dolo:q᷑ potuit ⁊ voluit ſʒ
ceſſante dolo nō eſt piur⁹ al's ſequeret᷑ ꝙ ex culpa q̄s foret infa
mis ꝙ eſt falſum.a pena tñ pecuniaria nō excuſat᷑ niſi ppt̄ cāʒ
pbabilē ⁊ neceſſariā.de verb.ob.l.cõtinuus.§.iſtud adde qđ no.
Jnn.de offi.deleg.c.pe.⁊.H.❡Sed opponit᷑ tu dicis ꝙ ſi ſtatu
tū loquit᷑ cū iudice non perit inſtātia.ſed ſi loquit᷑ cū inſtātia:
q᷑ ſi dicit ꝙ tñ duret tūc perit.ꝯtra.ꝙ quocūqꝫ loquat᷑ ſtatutū
ſemper inſtantia duret donec durat trienniū in ciuili vel bien-
niū in criminali vel ſm cañ.in perpetuū.nam ſʒ alias q̄n vnū
diſponit᷑ de vno tpe videat᷑ ecõtra in alieno tpe ſtatutum.vt.l.
ſtatuliberū.§.ſi.de lega.ij.tñ hoc eſt colligendo argumentum a
contrario ſenſu qđ non hʒ locū in ſtatutis ⁊ ſi haberet locum
in alio caſu nō habet locū hic vbi eſt cõtra ius cõe.C.de cõdit.
inſer.l.ij.⁊ ideo videt᷑ ꝙ intra tp̄s prefixū a ſtatuto procedat᷑ vi
gore ſtatuti ⁊ eo elapſo ceſſante ſtatuto pcedet᷑ ex diſpoſitione
iuris cõis.⁊ hoc tenent quidā niſi expreſſe ſtatutum dicat ꝙ in
ſtātia pereat vel ꝙ poſtea procedit nō poſſit:tamē q᷑ precedēs
diſtinctio pbabilior eſt.Rn̄deo ad cõtrarium ꝙ iſtud nō eſt ar
gumentū a contrario ſenſu ſed ex natura tpis limitati.C,de pre
ſcri.xxx.annorū.l.ſicut.in ſi.⁊.j.de pact.l.ſi vnus.§.j.ꝺ vulg.ſub
ſti.l.ex facto.§.itē quero.Jtem ⁊ ſi eſſet ar.a cõtrario ſenſu eſt
hoc neceſſariū ex natura limitatorum verbox ⁊ ſic hʒ locū in ſta
tutis q᷑ videt᷑ eſſe tex.ſtatuti.j.de reſ.l.qui teſtamēto.§.mulier.
C.de fur.apud antiquos.alias limitatio tpis nihil operaretur
qđ eſſet abſurdū.arg.j.de pac.l.epiſtola.§.ſi.⁊ de poſt.l.impera
tor.C.loca.l.ſi cum hermes.⁊ interdum tp̄s apponit᷑ commiſ-
ſioni ſeu iuriſdictiōi.⁊ tūc aut ordinarie ⁊ pricipaliter expirat
inſtantia ſimul cum iuriſdictione aut delegāte vel ſubordinarie
vt q᷑ ep̄s prefigit metā vicario ſuo tunc inſtātia non expirat:
ſed iſte ſuperior procedit vel mandat procedi in ipſa q᷑ quo
ad eum cui committitur iudicium ſoluitur non quoad ſuperio
rēʒ.j.de ind.l.iudiciū ſoluitur Quod dixi de ordinaria iuriſdi-
ctione intellige de temporali que de nouo creatur ⁊ non habet
ſucceſſorē.arg.extra de preben.c.dilecto.ſi eñ habet ſucceſſo-
rem tranſit ad ipſum alias moritur cū ſubiecto in quo eſt de le
ga.ij.l.qđ principi.cum.l.ſeq.⁊ facit qđ no.in.l.tale pactū.§.ſi.j.
de pac.❡Quarto quero an poteſtas florentie poſſit de ibi cõ-
a miſſis in ppria patria cõueniri[a] vel accuſari ⁊ videtur ꝙ poſſit
rōne originis ⁊ domicilij.ꝫ.vbi ꝺ cri.agi.opʒ.l.j.Jtē eſt gl.ordi
naria.j.ad.l.iul.repe.in ſi.magne gl.Jn contrariū videt᷑ multis
rōnib⁹.Primo q᷑ eſt elapſus termin⁹ querelādi poſt quē q̄s nō
auditur.de accu.l.titio.C.qui accuſ.nō poſ.ſi ea.extra qui ma.
ac.poſ.cū in tua.extra de accu.c.ſʒ.⁊ qđ not.C.vt nemo inuit⁹.
l.j.Jtē q᷑ index domicilij ⁊ originis eſt preuēt⁹ ſaltē p gn̄alem
inq̄ſitionē quā faciūt ſyndicatores.j.de iud.l.vbi ceptum.C.de
aſſer.tol.l.j.in ſi.Jtē q᷑ termin⁹ abſoluit aliquē ſicut ſnīa.j.de in
iur.l.⁊ ſi vn⁹.§.ſi añ.⁊ ar.ad treb.l.facta.§.ſi q̄s bonorum.Jtem
q᷑ eſt abſolut⁹ ſup gn̄ali inq̄ſitiōe ⁊ ex tali abſolutoria orit᷑ exce
ptio rei iudicate ſup accuſatiōe.q᷑ de eodē delicto non dʒ ſepi⁹
diſceptari.j.nau.cau.l.licet.§.fin.Jtē q᷑ dʒ cognoſci in loco vbi
geſſit offm̄ non alibi vt.ꝺ.§.neceſſitatē.C.vbi ꝺ cri.agi oportet.
l.j.⁊ videtur qđ ipſe pōt petere ſe remitti ad illū locū.ſʒ ibi non
pōt amplius ſyndicari ergo ⁊c.⁊ hoc credo vex ſi rōne officij ꝯ-
uenitur ſed ſi ex delicto i quo nō ṕtendit᷑ nomē officij.vt in ho-
micidio puto cõueniri poſſe:q᷑ nihil hʒ cõe tale delictū cū rōne
villicatiōis vt ſic dixerim.⁊ in generali abſolutione nō veniūt in
pniſa.ar.de trāſa.l.aq̄lana.❡Quinto q̄ro nūq̄d ꝯ poteſtatē
ad ſyndicandū poſſit formari inq̄ſitio gn̄alis.⁊ vr̄ ꝙ nō.q᷑ in
inq̄ſitiōe dʒ opponi cert⁹ loc⁹ delicti ⁊ certū tp̄s ſicut in accuſa
6 tiōe cū inq̄ſitor ſuccedat loco accuſatoris.❡†Jtē inq̄ſitio vr̄
pceſ⁹ magis odioſ⁹ q̄ ſit pceſſus accuſatiōis:q᷑ magis eſt ꝯ
iuris ciuilis regulas.ſi ergo loc⁹ dʒ cõſinari in accuſatiōe.ergo
multo fortius in inq̄ſitiōe.j.de accu.l.libellorū.⁊ in gn̄alib⁹ nō
pt poni locus cert⁹.vt in.c.abbate.de re iu.li.vj.ergo gn̄alis in
quiſitio nō pcedat.Jn cõtrariū vr̄.nā cõtra oēm offcialē pce-
di pōt p inq̄ſitionē ſʒ dānati ex inq̄ſitione non ſint infames q᷑
grauāt᷑ ṕter legē iō preter legeʒ ſubleuant᷑.vt.l.iij.§.ṕterea.j.de
ſuſpe.tu.Jtē in gn̄ali inq̄ſitiōe nō opʒ ponere locū certū.vt no.
inſti.de pu.iu.in prin.ſed in ſpāli ſic vt no.Ja.bu.inſti.de actio
in prin.ſol.pōt inq̄ri.❡Sexto q̄rit᷑ nunq̄d ex receptis.i.pba-
b tis ſup inq̄ſitiōe gn̄ali poſſit ſeq ſnīa ſpecialis ſine aliq̄ iq̄ſitiōe.
bar.dicit ꝙ nō:q᷑ inq̄ſitio gn̄alis eſt poti⁹ facti q̄ iuris.vn̄ eſt
preparatoria nō deciſoria cū fiat de oī delicto.vt.j.de offi.preſ.
l.cõgruit.tñ ſpālis q̄ ſubſeq̄t᷑ nō fiet de oī delicto.ſed de eo tm̄
de quo pōt inq̄ri.ſʒ in hoc Bar.dicat cõtrariū.ſ.qđ ſpāliter in
q̄ri poſſit de oī crimine ex quo ex receptis ſuper inq̄ſitiōe gn̄ali
index ē informat⁹ de delicto.qđ nō credo vex indiſtincte.vt in
ꝺ.l.cõgruit.dicā.❡Quid ergo dicemus in q̄one illa.Rn̄.con-
ſidero ſubtiliter ꝙ iudicia criminalia ad inſtar ciuiliū redigun-
tur.l.abſentē.j.de penis.⁊ ſicut i ciuilib⁹ eſt dare gn̄alē actionem
dn̄o ꝯ ſuū geſtorē ſic ⁊ reipublice ꝯtra ſuū rectorē.⁊ ſicut ex pro
batis ſup gn̄ali actiōe ſequit᷑ ſpecialis cõdēnatio:ita ⁊ ſuper in
quiſitiōe gn̄ali.ſed aduerte.Rector ciuitatis tenetur generali
iudicio dn̄o ſuo id eſt vniuerſitati ſeu ciuitati.particularibus au
tē quos leſit tenetur ſingulari iudicio.quomodo ergo ad publi
cā penā pcedit efficaciter inq̄ſitio generalis:ſed quoad puata
ꝯmoda nō pcedit niſi incidenter.hinc eſt qđ verbi gr̄a condē-
netur de culpa criminaliter etiam ad rei reſtitutionē ꝯdēnabit᷑
acceſſore ne fiſcus ſuorū ſubditorū cõmoda negligere videatur
arg.de furt.l.interdū.§.q furē.⁊.ꝺ.§.neceſſitatē.⁊ magis ē hoc
no.dignū in inq̄ſitiōe ꝙ vbi pcedit᷑ accuſando,cum inquiſitio
ad priuata iura non videat᷑ extēdi.extra de iureiurā.c.ad nr̄aʒ.
per Jnn.⁊ de act.cū oporteat p eūdē.ſʒ ergo ſit pbatum ꝙ ſit
debitor me⁹ tñ ſi hoc debitum non deſcēdit ex maleficio nō po
teſt ſequi condēnatio:⁊ ideo aſſeſſores ⁊ familiares poteſtatis
ſint cauti quod petēt ſua ſalaria cū generalis inquiſitio eis non
patrocinaret᷑ quod tene mēti.❡Septimo querit᷑ nūq̄d tempo
re ſyndicatus offendēs poteſtatem vel ſuā familiā puniat᷑ ac ſi
b offendiſſet eū tpe officij.⁊ videtur qđ ſic[b] q᷑ adhuc remanēt reli
quie officij.i.appēdices.ar.C.vt cauſe poſt pu.adſit tu.l.j.ꝙ ve
rū credo ſi offenſus ſit rōne ṕteriti officij.alias ſi ſtatutuʒ dicit
ſi q̄s offenderit ptātē intelligo preſentem.non eū qui quondaʒ
fuit.vt.l.cui eorum.§.ad ciuitates.j.de poſtu.❡Octauo querit᷑
ptās fecit capi quēdā inſignē latronē popul⁹ liberauit eū ⁊ po
teſtas indignat⁹ fecit eū mactari.modo ſtatuto cauet᷑ ꝙ homi
cida forenſis puniat᷑ capite ſed ciuilis i mille libris.q̄ritur qua
pena veniat puniendus.Reſpondeo pena ciuiū:q᷑ eſt caput ci
uiū.⁊ iō dʒ eodē priuilegio gaudere quo ſui ciues gaudēt.ar.
C.de teſta.mi.l.quod ꝯſtitutū.⁊ q᷑ ciuis ē donec in officio pma
net.vt no.de roffino guaſco poteſtate bononie.C.de incolis.l.
ciues.lib.x.Jdē in familiarib⁹ ptātis:q᷑ gaudent priuilegio do
7 mini.ar.C.de epiſco.⁊ clerici.l.j.de iudi.l.non alias.§.j.❡†No
no q̄rit᷑ nūq̄d ſi poteſtas in ſuo ſyndicatu non reperit fideiuſſo
rē debeat pſonaliter detineri.dico qđ nō.ſʒ committi iuratorie
cautioni niſi eēt cauſa capitalis.vt dicta.l.j.vt oēs tam ciuiles
q̄ mili.Et inter maximas cās capitales eſt barataria:q᷑ tunc
tenet᷑ crīe falſi.vt no.in.l.j.poſt prin.ad.l.cor.de fal.Aduerte ta-
mē q fecit iudici ſecuritatē indēnitatis nō dr̄ falſuʒ ꝯmittere vt
8 j.de fur.l.ſi q̄s vxori.§.ſi fugitiuū.p Bar.❡†Decio q̄rit᷑ nun-
q̄d accuſans officialē vel de eo cõq̄rens teneat᷑ offerre libellū
in ſcriptis an ſufficiat ſimplex ⁊ verbalis facti narratio.⁊ dic vt
no.C.de ſen.ex peri.re.aut.niſi breuiores.⁊.ꝺ.§.neceſſitatem.⁊
facit quod no.iij.q.iiij.q᷑ pſulatus.⁊ cū cā debeat expediri intra
xx.dies.⁊ ſic res ſi breuiſſimo tpe peritura nulle ſunt ferie ēt in

a ❡Conueniri.vid tu pari.ꝺ puteo i trac.ſyndicat⁹ i.c.officia.in charta.ij.qđ ibi late dixi in apoſtil.

b ❡Qđ ſic.add pari.de puteo i tra ſyndicatus.i X.an offēdēs ⁊.§.officialis finito officio.X.j.⁊.j.dr̄ āt.co.j.ſi hūe rit manus mūdas ⁊ bene geſſit ſʒ qd ſi q̄s offēdat famulū ptā-tis nō por tātē diuiſā poteſtatis vt moris ē an teneat᷑ ad penam ſtatuti puniētis offē ſorē familie ptātis dic ꝙ non ita flori.in l.ſi putator.ff.ad l.aquil.

honorē dei.vt.ſ.de ferijs.l.ij.ꝛ.iij.tñ lis dꝫ cōteſtari ſm gl.in.d.
l.j.vt oēs tā ciuiles.in antepe.gl.parua.ꝗ dt ꝑ ꝯteſtationē quā
gl.bñ no.ꝓbatiōes aut ꝯ officiales debēt eē euidētes cū ꝑ eis
9 multū ꝓſumaṫ.vt.C.de off.ciui.in.l.ſi qs.¶ †Undecio ꝗriṫ nū
a qd ſit licitū ꝑtātib⁹ terrarū īterdū trāſgredi leges[a] ꝛ ſtatuta.ꝛ
vr̄ ꝙ nō cū iurauerint ea obſeruare.de iureiu.veniētes.in ꝯtriū
no.Inn.de cōſti.c.j.ꝛ iō de hoc nō debēt ſyndicari:cū forte fece
rint id ꝑ qd multorū ſal⁹ ꝓcuraṫ.ar.C.de ferijs.l.pe.de iniuſto
teſt.l.ſi qs filio.nam abſurdū ē ſtatuta fctā ꝑ publica vtilitate ꝯ
publicā vtilitatē interꝑtari.ar.ſ.de trāſ.l.cū hi.§.ea.¶ Et no.
ꝙ lꝫ ſit datū arbitriū ꝑtāti nō intelligiṫ datū ſuꝑ tpe inſtātie li
mitate.vt.l.ſi ī lege.in pn.ſ.loca.ꝑ bar.ſed ſi occurrerit difficul
tas vid Cy.C.qui acc.nō poſ.l.j.in fi.C.d adul.l.fi.ꝛ Ja.but.C.d
ſen.l.cū iudex.¶ Duodecio ꝗriṫ ꝑtās intra tps appellādi mi
ſit fure ad furcas accuſatur in ſyndicatu.ꝗriṫ an puniaṫ.ꝛ vr̄ ꝙ
ſic qꝛ abſtulit ei legitimā dfenſionē appellādi.ergo puniṫ ac ſi oc
cidiſſet innocētē.vt.ſ.ad.l.iul.repetū.l.lex iulia.§.hodie.In cō
trariū vr̄.ſ.d ap.l.nō tm̄.Sol.ſi fecit hoc ex cā qꝛ erat ꝯfeſſus ꝛ
liqbat de crīe nō puniṫ:qꝛ morte rei ſnia trāſit in rē iudicatā.ſe
cus ſi eēt appellatū.C.de ap.l.addictos.ꝛ ita ſeruat ꝯſuetudo
preterea iudices faciūt ipſos ꝯfiteri.ſuꝑ quo vide Cy.C.quorū
ap.nō re.l.ij.ꝛ Bar.in.d.l.ñ tm̄.ꝛ gl.tꝫ ꝙ ꝯfeſſus ēt nō audiṫ ap
pellās niſi alleget cāꝫ.ſꝫ certe.i.d.l.nō tm̄.erat ꝯfeſſus:ꝛ tñ reci
piṫ appellatio cuiuſcūqꝫ adeo ꝙ ñ pt renūciare capitalr̄ ꝯdēna
tus appellatiōi.facit qd no.ſ.de pac.l.pactū inter hr̄dē.¶ De
cimotertio ꝗriṫ:agiṫ ꝯ ꝑtātē q fecit ꝗndā ꝑ vim confiteri.duo
teſtes ꝓbāt qd vi:ꝛ.x.teſtes dicūt ꝙ ſpōte qb⁹ magis creditur:
In.ꝙ dponētib⁹ de vi qꝛ deponūt d actu corporali ꝛ viſibili qꝛ
viderunt tormētari.ꝛ alij deponūt de actu mētali ꝓſumpto ꝛ in
uiſibili q eſt ſoli deo not⁹ extra de renū.c.ſuꝑ h.ꝑ Inn.ꝛ idē di
co ſi inſtrꝫ notarij dt ꝙ ſpōte.nā reprobaṫ ꝑ duos teſtes.qd eſt
no.ꝛ add qd no.bar.ſ.de oper.no.nun.l.d pupillo.§.ſi qs ipſi.
¶ Decio ꝗrto ꝗriṫ,ſtatuto caueṫ ꝙ in ſindicatib⁹ ipis nō fueṫ
aliqs ordo:nō ſeruat⁹ eſt ordo an valeat ꝓceſſus ꝛ vr̄ ꝙ nō:qꝛ
receſſum eſt a forma ſtatuti.dic ꝯtriū:qꝛ hoc ſtatutū nō ꝑſcrit for
mā,ſꝫ recedit a forma.i.nō dat formā ſꝫ remittit ꝛ relaxat for
mā iuris cōis ꝛ ſeruare formā nō nocet.dt Inn.extra de iud.c,
10 nouit.¶ †Decimoqnto ꝗro vtrū ꝑtās tentaṫ de alio ꝙ d dolo.
ꝛ qd d ſuis aſſeſſorib⁹ an teneaṫ de culpa aſſeſſorū.Sol.vt no.
ſ.ꝙ qſqꝫ iur.l.ij.¶ Decimoſexto ꝗriṫ iudex inqſiuit ꝯ titiuꝫ tā
dē abſoluit eū ꝯdēnatur in ſyndicatu ad expēſas.queritur qd
iuris.dic eū teneri ſi temere īqſiuit.C.d excu.tu.l.ſeueriter.ꝛ.C.
ſumpt⁹ iniū.mū.l.j.ſec⁹ ſi nō temere:qꝛ ꝓſumiṫ pro inquirente
ſi cōſtat de fama vel de indicijs.C.de off.rec.ꝓui.l.iuſtiſſimos.
nec erubeſcere dꝫ ſi id qd male inchoauit bñ finiuit.ſ.de iud.l.
11 deſtitiſſe.¶ †Decimoſeptimo ꝗriṫ an iudex qui nō vult audi
b re allegatiōes vl ꝓbatiōes faciat litē ſuā[b] ꝛ dico ꝙ ſic.ſ.d edē.
l.argentari⁹.§.cū aūt.idē ſi nō admiſit exceptiōes iuridicas.C.
12 de pac.l.ſi quis in cōſcribendo.¶ †Decimooctauo queritur an
familia ꝑtātis poſſit ꝑ eo in ſyndicatu teſtificari.ꝛ dico ꝙ ſic.ſi
qd non tangit teſtificātes.C.de repu.l.cōſenſu.§.ſuꝑ ſerui.nā in
factis domeſticis nō repelliṫ domeſtici teſtimoniū.extra de te
ſti.c.veniēs.in fi.¶ Decimonono ꝗriṫ an reformat⁹ in offo de
beat bis ſyndicari.ꝛ dico ꝙ ſic ſi ſunt duo officia.ſecus vr̄ ſi eſt
vnū ꝓrogatū:ꝛ tñ vnicū ē tps totū rōnis reddēde.ar.ſ.ad car.l.
iōqꝫ.¶ Et no.ꝙ non dr ꝓrogatū niſi ſit eiuſdē forme ꝛ nature.
vt in.c.hi q authoritate.de ꝑbē.li.vj.¶ Uigeſimo queritur an
pēdēte appellatiōe iudex q tulit ſniam iniquā poſſit ꝯueniri ꝛ
vr̄ ꝙ non niſi ad ſumpt⁹ litis ad hoc facit qd no.ſ.ꝙ qſqꝫ iur.l.
13 j.i.§ j.i gl.or.¶ †Uigeſimo ꝑrio ꝗriṫ ſi ſnia eſt nulla an iudex
faciat litē ſuā dic ꝙ non ex ſola ꝓnūciatiōe niſi acceſſiſſet execu
tio facti.vt.l.pe.ſ.de var.ꝛ extraor.cog.ꝑ bar.¶ Uigeſimoſecū
do ꝗriṫ an iudex ſoluēs habeat regreſſum ꝯ partē ꝗ lucrata eſt
iniuſte dico ꝙ nō:nec etiā pōt petere ſibi cedi iura.C.de ſer.fu.
l.mācipia.in gl.or.¶ Uigeſimotertio ꝗriṫ an iudex q fecit exe
cutionē iniurioſam facit litē ſuā.Rñ.aut fecit ꝯ iuſtitie effectū
aut ꝯ iuſtitie modū.i.ordine ꝑtermiſſo.primo caſu facit litem
ſuā.ſ.de peri.ꝛ cō.rei vē.l.lectos emptos.Scd̄o caſu aut execu
tionē paſſo aliqd adeſt vt liberatio.ꝛ tūc executio non dꝫ retra
ctari.l.fi.§.fi.ſ.ꝙ me.cā.iudex tñ teneṫ iniuriarū ſi dolo fecit.aut
executionē paſſo nihil adeſt.tūc dꝫ retractari qd factum eſt.de
re iu.ſi cū nulla.de euic.l.minor.in pn.extra de accu.c.qualiter.el.j.
ſ.de re iud.ꝙ iuſſit.extra de ap.cū ceſſante.ſ.qñ mu.ven.no.l.j.
neceſſario.ꝛ facit ꝙ iniurioſa executio retracteṫ ſi qualitas fa
cti patitur.ſ.de admin.rerū ad ciui.ꝑti.l.j.§.graui.ꝛ extra de pi.
c.ex literis.ſ.de re iu.l.a diuo pio.§.ſi ſuꝑ.C.ne vx.pro ma.l.ob
maritorꝫ.ibi.non retractaṫ:qꝛ vergit ī iniuriā tertij ꝛ ſic hoc ſum
marie vt ibi ꝑtꝫ.ſꝫ nihilhomin⁹ iudex facit litē ſuā ī expēſis ꝛ dā
nis ꝑtis iniuſte leſe facto iudicis.¶ Uigeſimoꝗrto ꝗriṫ ſi reuo
caṫ tenuta:qꝛ data de bonis cuiuſdā tertij an iudex q ddit tenu
tā teneaṫ ad aliqd illi tertio.dic ꝙ ñ.ꝑrio qꝛ d iure vel de facto
illi⁹ tertij iudici vt Iudici ꝑri⁹ nō cōſtabat.Scd̄o qꝛ tenutā de
dit ſaluo iure tertij.ꝛ hac proteſtatiōe vtunṫ iudices,ꝑ quā con
ſtat ꝙ ſnia non trahit ſe ad illū tertiū nec in ei⁹ detrimētū.iſtā
ergo reſeruationē ſemꝑ ad cautelā facere debēt cum dant tenu
tas.¶ Uigeſimoqnto ꝗriṫ datū eſt arbitriū iudici ꝓcedēdi ſm
eqtatē non attēto iuris rigore,vtrū ꝑ hec vba poterit ꝓcedere
ſummarie ꝛ de plano ita ꝙ ꝓceſſus ſu⁹ ſit iuridict⁹ quoad par
tes ꝛ quoad ipm iudicē vt non faciat litē ſuā.Rñd.hanc.q.mo
uet in ſili Ja.bu.C.de iud.l.ꝓperādū.in pn.ī noua lec.vbi ſic a
it.no.ꝙ tract⁹ iſtātie hꝫ ordinē ī ſe,qꝛ ei⁹ ꝯtriū.ſ.abbreuiatio eſt
fauorabilis.Et eſt hic arg.ad.q.de facto.nā ſtatutū hēmus ꝙ
ſi aliq̄ petitio porrigiṫ in ꝑiudiciū alteri⁹ debeat aduerſari⁹ ci
tari ꝛ iudex habeat ꝓnūciare:an ſit equa vel iniq̄ de eqtate nō
de iure.mō qdā porrigebat petitionē prioris⁹ ꝙ in cā quaꝫ hꝫ
cū tali ꝓcedi poſſit ſummarie dicebaṫ qd erat petitio iniqua.ſꝫ
certe per.l.ꝓperādū.vr̄ equa.nā ſi eius ꝯtriū.ſ.ꝓrogatio eſt odio
ſum ꝛ iniquū.ergo ꝛ abbreuiatio eſt equa ꝛ fauorabilis.ſꝫ hoc
verū qñ nō petereṫ nimis breue tps:qꝛ oē nimiū eſt odioſū.lex
em̄ vult vt plene cognoſcaṫ:vt vitas inueniaṫ.vt.C.d iudi.l.iudi
ces.C.de ap.l.eos.niſi in qbuſdā caſib⁹ in qb⁹ ſummarie ꝓcedi
tur:qꝛ modicā leſionē ꝯtinēt.ſ.ad trebel.l.ille a quo.§.ſi d teſta
mēto.ꝛ no.de off.ꝓcōſul.l.nec quicꝙ.§.vbi dcretū.iſta ſunt vba
Ja.bu.notabilia ꝛ vba.Et add ꝙ dicā ī.d.l.nec qcꝙ.§.fi.¶ Ui
geſimoſexto ꝗriṫ iudici eſt datū arbitriū ꝯ turbatores ſtat⁹ an
pōt ex hoc arbitrio etiā minuere penā ordinariam.ꝛ dico ꝙ ſic
cū cā.vt qꝛ non fecit dolo.vt.l.hodie.ſ.de penis.ꝛ.l.j.ī fi.ſ.de abi
ge.vel qꝛ hoc nō fuit ex ordine dato ſed inconſulte.ſ.de capti.l.
ſi quis.§.in ciuilibus.ꝛ iō ꝑ hoc nō pōt dici ꝙ iudex offende
rit ſtatutū certā penā limitās:caueat tñ ne ſit nimis gratioſ⁹ in
arbitrarijs.ar.ſ.de trāſ.l.cū hi.§.ſi ꝑtor.ꝛ no.ī.c.j.d reſtu.li.vi.in
nouella.¶ Uigeſimoſeptio.ꝗriṫ ſtatutū dat iudici ꝑtātē ſub
certa forma.ꝛ ꝑuat ipm iuriſdictiōe nō ꝯſeruata forma:an ſi ta
le ſtatutū eſt ꝯ libertatē eccleſie iudex ipm ſeruās puniaṫ.ꝛ di
co ꝙ ñ:qꝛ nō eſt pctm̄ in iudice ſed in legiſlatore.nā ſi vellet ali
ter ius reddere nō poſſet.qꝛ non hꝫ iuriſdictionē.de epi.ꝛ cle.l.
ſtatuimus.ꝑ Ja.bu.¶ Uigeſimooctauo ꝗriṫ ſi ſnia iudicis q
male iudicauit a quo fuit appellatū eſt ꝯfirmata.qꝛ appellatio
eſt deſerta vel ꝯfirmata ꝑ aliā ſniam an primus iudex poſſit ꝯ
ueniri ꝗſi fecerit litē ſuā.vr̄ ꝙ nō.nā ſi deſerit appellationē dꝫ ꝯ
ꝗri de ſe nō de iudice.ar.ſ.de edē.l.argentari⁹.§.cū aūt.Item ſi
nou⁹ iudex ſniam ꝯfirmauit ꝯqueraṫ de ipſo cū ꝑria ſnia non
mandeṫ executiōi:ſꝫ ſcd̄a.de pac.l.tale pactū.§.q ꝓuocauit.Io.
dicit Inno.qd ꝑ hoc nō releuaṫ in aliq̄ prim⁹ iudex q male iudi
cauit ꝛ q ſtatim in ipſa ꝑria ſua ꝓnūciatiōe ꝗſi deliqt.ꝛ ſic fuit
fūdamētū ꝛ cā iniqtatis.vt no.Inn.extra de ap.c.ſepe.ꝛ iſtud
eſt verū niſi iudex a q̄ fuiſſet citat⁹ ī ꝓceſſu cauſe appellatiōis
cōparēs ſuū ꝓceſſuꝫ iuſtificauerit.nā tūc vlteri⁹ ꝯueniri nō pt.
expedit ergo ſibi comparere ꝑ ſuo intereſſe.iudex tñ nō dꝫ de
neceſſitate citare:vt dfendat ea ꝗ facit rōne iuriſdictiōis.extra
de tranſac.de cetero.per Inn.niſi de eius pena tracteṫ.d ap.c.
cū ſpāli.ꝑ Inn.ꝛ tūc ſi nō citaṫ ſibi nō ꝑiudicaṫ.ſ.de infa.l.luci
14 us.¶ †Uigeſimonono ꝗrit an iudex q male iudicauit ꝓſumaṫ
iudicaſſe ꝑ dolū an ꝑ ignorātiā.dico ꝙ ī dubio ꝓſumiṫ ꝑ igno
c rantiā[c] vide ad treb.l.ſeruo inuito.§.cū pretor,niſi qualitas fa
cti nulla poſſet palliatione velari.ſ.de iudi.l.ſi filius.§.iudex.
¶ Trigeſimo ꝗriṫ agiṫ ꝯ iudicē de impitia.ipſe excuſat ſe ꝑp
diuerſitatē opi.an excuſeṫ.ꝛ dic ꝙ hoc hñt ſyndicatores arbi
trari.nā leuis ꝛ incolorata opi.nō excuſat ſed grauis ꝛ pōdero
ſa ſic.vt inſti.de obl.que ex quaſi delicto.in gl.facit quod not.ex
tra de conſti.c.ne imitaris.per Inn.¶ Trigeſimoꝑrio ꝗriṫ an
excuſeṫ q ꝓnūciauit de cōſilio ſapiētis electi a partib⁹.ꝛ dico ꝙ
d nō.[d] ſi cōſiliū ñ eſt ſanū nec iuridicū niſi ꝑ pactū ſit actū.vel ſta
tuto caueṫ qd ꝯſiliū ſit oino ſequēdū.de hoc ī.l.ſi conuenerit.ſ.
de re iudi.ꝑ Bar vel dic qd excuſaṫ ꝛ imputēt ſibi eligētes.ar.
ſ.de arb.l.itē ſi vn⁹.§.principalr̄.ſi aūt iudex elegiſſet eum ſibi
ꝓprio motu nō excuſareṫ ꝑ hoc:vt no.Inn.de offi.dele.c.ſuꝑ
queſtionū.ꝛ vide quod no.e.ti.ſi ꝓ debilitate.poſt Inn.in no
uella.¶ Trigeſimoſecundo queritur.qdā in libello petijt ſibi
fieri iuſtitiā ſm formā legis ꝛ ſtatutorū.modo iudex ſecut⁹ eſt
ſtatutū ꝛ nō ius cōe velle cōtra an fecerit litē ſuā.Sol.illa vba
debēt intelligi qd illud i⁹ fiat qd fieri debet.ſed ſi hoc factū eſt
iudex bene fecit.alias fecit litē ſuā.de hoc in.l.rerū amotaruꝫ
qdē.ſ.rerum amota.ꝑ Bar.¶ †Trigeſimotertio queritur nun
quid ſemꝑ cū iudex ꝑtermittit formā ſtatutorū ſit ꝑiur⁹ ꝛ pu
niendus.Rñd.in leuib⁹ non intelligiṫ per hoc ꝑuaricator ſta
tutorū.arg.de ven.inſpi.l.j.in fi.de cōdi.ꝛ demon.l.l.quamuis.
de edil.edi.l.cui dens abeſt.ſed ī grauib⁹ diſtingue aut facit do
lo ꝛ eſt periurus.aut culpa ꝛ nō eſt periurus punitur tamē de
culpa ad intereſſe partis.ſed ſi etiaꝫ culpa ceſſat tūc nō puniṫ
ꝛ eius factum tenet.ſ.de tranſac.l.cū hi.§.cauſa.ſi ſecus dicere
mus ſeqreṫ qd oēs iudices eſſent periuri:qꝛ raro ē qd in aliquo
ex multis nō pecceṫ.periuriū ergo requirit dolum.facit ꝙ no.
ſ.de regu.iur.l.nō videtur.§.qui iuſſu.ꝛ cū eſt in dolo,tñ nō eſt

infamis

a ¶ Leges. add eūdē Bal.ī.l.i⁹ publicuꝫ. in fi.ſ.d in ſti.ꝛ iur.ꝛ qd ibi dixi in apoſti.

b ¶ Suā.ſed qd ſi nolit audire aduocatos ꝑtiū.ꝛ dic ꝙ non teneṫ nec facit litē ſuaꝫ qꝛ preſumiṫ doct⁹: nec dr tūc grauare ꝑtes Inn.in.c.paſtoralis.de cā poſ.ꝛ ꝓprie.ꝛ bal.ī mar.ver.iudex.xv.lxvj.tñ dic qd ſe ſuſpectum facit etiaꝫ ſi cā erat clara ſecūdū Lāfrā.in cle.ſepe.ver.d plano.de verbo.ſigni.

c ¶ Per ignorātiā. Uide tu pari.d puteo ī tract.ſyndic.vbo.app.

d ¶ Qd nō. Et an et qñ teneatur vid Fe li.ī.c.paſtoralis.circa fin.d iudi.ꝛ in.d.c. Si ꝑ debilitate.alle.hoc ꝑ bal.in pnc.ij.col.

infamis ipo iure ſed ꝑ ſnīam.ñ ob.l.ſi qs maioꝛ,qꝛ ibi eſt ſpāle
qñ irraẜ ſup ẜctu.facit qḋ no.ī.de infa.l.luci⁹.in aliis ğ caſib⁹
ñ recedo a regula gñali.¶ Trigeſimo quarto q̄riẜ:ſi ſūt tres
ad ſyndicandū ꝑtātē ⁊ vn⁹ nō vult intereſſe cū aliis, an aliis
poterūt oīa ſine ipſo ꝑagere.R̄.vt.ī.de reg.iu.l.duo ex trib⁹.⁊
ꝙ no.ī.de arb.l.ſicuti.cū ſi.¶ Trigeſimo quīto q̄riẜ,pone ꝙ
ſtatutū vult ꝙ ille ſnīe habeāt ferri ī ꝑñtia āzianoꝝ ciuitatis.
mō antiani nolūt īntereſſe qd fiet: R̄ñ.ſatis ē ſi regranẜ lr̄e qꝛ
ꝯtumacia ē ꝑ ꝑñtia.vt in auẜ.q̄ in ꝓuincia.⁊ ar.in.c.ſi.de.arb.
16 lib.vi.⁊ extra de elec.cum in veteri.¶ †Ultio no.qḋ poteſtas
totā ſuā familiā in ſyndicatu cogiẜ exhibere ⁊ ſup bis q̄ geſta
ſunt per ꝑtātē ab eis poterit indagari vt no.azo ī ſumma . C.
de aſſe.vbi oīno videas,⁊.l.ſi poſt.eo.tit.⁊ qḋ no.C.ḋ teſt.l.ni
mis graue.Itē cias ꝙ officiales regū ⁊ principū qñcūq; ꝑn
cipi ꝑlꝫ,ſyndicari debēt.vt no.in auẜ.vt iudi.ſine quo.ſuf.§.ſi
qs.in gl.durante.⁊ hec ſummula ſit tibi gemmula.

1 ☞ Ciuitas,quando dicatur turbari.
2 Conſuetudo facta in mari eſt obſeruanda.
3 Minoꝛes in proceſſionibus,an precedant predicatoꝛes.

Anteq̄ vero. Ueniēs regere ꝓuinciā dꝫ dies ī
greſſ⁹ ſui ſignificare ⁊ ſe aliq̄lr cō
mēdare ⁊ hoñari ne ꝑꝑ aduētū ſuū ſubditi ſe a ſuis negotīs
auocēt.h.d.¶ No.ꝙ incerta ⁊ inopinata turbāt ꝓuinciales.
1 ¶ †Scḋo no.qḋ dr̄ turbari ciuitas qñ rōne alicui⁹ caſ⁹ hoīes
reliquūt artes ⁊ miniſteria ſua.⁊ ſic facit ad ſtatutū florētie ſi
qs ꝯmiſerit maleficiū ex q̄ ciuitas fuit ꝯmota.⁊ artifices oēs
vl̄ maioꝛ ꝑs clauſerūt apothecas ſuas ſatis ē ꝓbata turbatio:
ꝙ ē no.⁊ ē rō,qꝛ turbati ſūt hoīes ⁊ ciuitas v̄a ſūt ipſi hoīes.
vt no.ī.ꝙ cuiuſ.vni.l.ſicut.¶ Tertio no.ꝙ qs dꝫ īgredi ꝑ loca
ꝯſueta.⁊ facit ad ſtatutū ꝙ ꝓhibet qbuſdā īgreſſū palatii ⁊ ipi
ñ ꝑ portā ſꝫ ꝑ ſtabulū retro īgrediūẜ nā puniūẜ qꝛ magis deli
quūt ꝙ ſi ꝑ portā itroirēt.¶ Quarto no.ꝙ ꝓuinciales volūt
2 ſuas ꝯſuetudines obſeruari.¶ †Quīto no.ꝙ vbi ī mari ē ꝯſue
tudo illa eſt obſeruāda.⁊ not.hñ iſtū.§.Eſt ar.ad curſū brauii
venetoꝝ vt ḋbeat fieri ꝑ mare ſicut ē vſitatū.Et ē arg.ꝙ ſocie
tates artiū ꝑuſii qñ vadūt ad luminaria ī feſto ſancti hercu-
lani ḋbeāt ſe mouere ab eccl̄ia fratū ꝑ̄dicatoꝝ ſicut mos anti
3 qu⁹ ē.¶ †Itē ē ar.ꝙ ī ꝓceſſionib⁹ ī tuſcia minoꝛes vadūt an-
a te ꝑ̄dicatoꝛes[a] qꝛ ita ē ꝯſuetū.vadat ğ ꝑ̇mo q ꝑ̇⁹ ire ꝯſuerat,ꝙ
facit ad multa.⁊ digniores debēt altioꝛi loco ſedere ⁊ alioꝝ lo
cus ē q ē dño magis ꝓpinqu⁹,vt no.īſt.ḋ bo.poſ.§.alia v̄o . in
gl.hic trahe.Itē ī eccl̄iaſtico dr̄:loq̄re maioꝛ natu,te eñ decet
ꝑ̇mū v̄bū.facit.l.j.ḋ albo ſcri.cū ſi.Et q vult oꝛdinē turbare te
neẜ actiōe iniuriaꝝ.⁊ ꝑ̄t ei ḋ facto reſiſti ēt armata manu , qꝛ
nemo teneẜ iniuriā pati,vel ꝑuipēſionē ꝓꝑꝛii honoꝛis.ar.ī.de
poſtu.l.j.ī ꝑ̇n.cū ſit in quaſi poſſeſſione rōne cōſuetudinis.vbi
aūt nō apparet ꝯſuetudo dꝫ aſſignare loca ſuperioꝛa ſm̄ qua
litatem perſonarum. Additio Baldi.

Obſeruare. In.§.ꝓſici.ibi,melius.viḋ
Ja.in.l.j.ſo.ma.ibi,vt ſi qd.
viḋ.C.de aſſeſ.l.ſi poſt ḋpoſitā.⁊ no.Azo.ī ſumma
illi⁹ ti.ꝙ ꝑtās qñ ē ī ſyndicatu cogiẜ facere venire
ſuā familia quā habuit in officio vt ꝑhibeat teſtimoniū ḋ his
que geſſit ⁊ fecit.de publica.ſi cū exhibuiſſet.⁊ vide ꝙ dixi de
cuſt.reo,ad ꝯmētarieſes. vide.C.ad.l.iul.repe.l.j.⁊ ꝙ no.C.de
teſt.nimis graue. Ibi.q ad officia.vide Jac.de publica.l.j.§.
familie.⁊ de ſtatu lib.l.penul.Itē quero.

Ingreſſus. Ibi,conſuetudinem.vide text.extra.
qui filii ſint legi.gaudemus.

1 ☞ Ratificatio quare retrotrahatur.
2 Ratificatio duo extrema requirit.
3 Ex ratihabitione condemnatus,an ſit infamis.
4 Scientia ratificantis,an requiratur in ratificatione.
5 Factū,an poſſit ratificari ⁊ non qualitas.
6 Factū a iudice ī cōpetēti,an poſſit ratificari ꝑ iudicē cōpetētē.
7 Sententia nulla,an poſſit ratificari.
8 Propter ratificationem,an quis criminaliter puniri poſſit.
9 Ratificatio qualiter ſit probanda.
10 Tacitus conſenſus,non eſt ſufficiens,vbi licentia requiritur.

1 **Poſt hec.** †R̄ō ꝑ̄t qs ꝯmittere alteri qḋ nūduꝫ.hꝫ.
Ratificatio vl̄ ꝑſeueratio actus volūta
tis in cōgruo tꝑe celebrati nō trahiẜ retro.ſꝫ diſponit ſolum
reſpectu futuri.h.d.Et lꝫ ille.§.ñ loquaẜ ꝓꝑꝛie ī mā ratifica-
tiōis ſꝫ ī mā ꝑſeuerātie ī eadē volūtate:vt.ī.ḋ ꝓba.l.cū tacitū.
tñ hic vtilē materiā ratificatiōis tractabo parū dicēdo de di
ctis alioꝝ.¶ Et no.ꝙ iſtā mām ſic ꝑtractabo.Nā primo q̄rā
qs poſſit ratificare.Scḋo cui⁹ factū poſſit ratificari . Tertio
qd ꝑ̄t ratificari.Quarto q̄ tēpoꝛe poſſit ratificari . Quīto qs
ſit ratificatiōis effect⁹.¶ Circa ꝑ̇mū dicēdū ē ꝙ ille ꝑ̄t ratifi-
care q ꝑ̄t facere ꝑ ſe ꝙ vellet,nō ali⁹:vt hic in ꝑ̇n. ⁊ h̄ verū ſiue
loq̄mur de actib⁹ ꝓcedētib⁹ ab ipſo ſiue ꝓcedēdis ī ipm̄,vt.ī.
cōia ꝑ̄di.l.receptū.ī.actiue ⁊ paſſiue vel dic ꝙ ille ꝑ̄t ratifica-
re poſt fctm̄ q añ fctm̄ ꝑ̄t mādare efficaciter.¶ Et no.ꝙ māda
tū ſemꝑ ꝑ̄cedere dꝫ.ī.mā.l.ſi v̄o ñ remunerādi.§.ſi poſt credi-
tā.⁊ iō vbi ſtatutū ꝑ̄ciſe req̄reret mādatū.tūc ratihabitio ſu-
ꝑueniēs nihil oꝑareẜ.vt.l.ſi qs mihi bōa.§.iuſſuꝫ.ī.ḋ acq.hr̄.
qꝛ ꝙ inoꝛdinate ⁊ ñ rite fctm̄ ē nō pōt ꝯualeſcere ꝑ ratihabi-
tionē vt īferi⁹ clariſſime declarabo.Sꝫ opp.ꝙ ille q ñ ꝑ̄t ḋ iu
re facere tñ ꝑ̄t ḋ iure ꝯſentire.vt.ī.ḋ ma.vin.l.ſi pr̄ in fin.Sol.
ibi ꝑtꝫ ꝙ ꝯſentiēdo ñ facit actū,ſꝫ ñ ꝓhibet fctm̄.⁊ nō eſt eadē
rō nec idē finis.¶ Circa ſꝫ cui⁹ fctm̄ poſſit ratificari dico qḋ
ei⁹ ī cui⁹ ꝑſona fctm̄ hꝫ formalia ꝑ̇ncipia.nā ſi deficit forma ñ
pōt ratificari ⁊ iō fctm̄ falſi nūcii ñ ꝑ̄t ratificari:qꝛ ñ hꝫ forma
le ꝑ̇ncipiū.C.ſi qs alteri vl̄ ſibi.l.multū.cū ſit ꝑ̄ciſe nullū ⁊ act⁹
peccat in forma ī mā ⁊ ī actu ⁊ ī potētia.⁊ ꝑ hoc dicim⁹ ꝙ lꝫ ꝑ
ꝓcuratoꝛē acq̄ratur dño cui pepigit v̄bis executiuis in dñm
exceptio doli.⁊ hoc fauoꝛe liberatiōis.ī.ḋ pa.l.reſcriptū.§.fin.
ſec⁹ tñ ē in geſtoꝛe, lꝫ ratificeẜ.vt no.ff.ḋ pac.l.idē ī duobus.qꝛ
rōne verboꝝ directoꝝ in dñm ad inſtar nūcii.⁊ cū ſit falſus
nūci⁹ ñ ꝑ̄t ratificari.tñ gl.ḋt ꝯ̄riū in.l.nō ſolū.§.ſi liberatiōis.
ī.ḋ lib.leg.qḋ vr̄ equi⁹ ex quo eſt fctm̄ noīe ratificātis ⁊ ſup re
ipſi⁹.ſꝫ ſi nemo recepiſſet ꝓ ipſo ratificāte v̄ba ꝓmiſſiōis vel
ēt liberatiōis eēnt directa ī dñm abſentē tūc ē vera gl.l.idē in
duob⁹.vl̄ aliter illa gl.loquiẜ ī facto nudo vbi ſi ꝓcuratoꝛ eſt ꝑ̄
ſens ⁊ ꝯſentiēs vꝫ.ſi aūt falſ⁹ ē ꝓcuratoꝛ tūc ñ vꝫ qꝛ neminē re
ꝑ̄ſentat.⁊ ipſe nihil facit.ſꝫ ſol⁹ creditoꝛ ḋt ꝓmitto nō petere,
vl̄ ꝓfiteoꝛ dñm ñ teneri.qḋ v̄o ratificaẜ neceſſe ē aliqd eē qꝛ ali
qḋ negotiū dꝫ eē geſtū a geſtoꝛe vt ratificari poſſit ⁊ ſi nihil ge
ſtū ē nō ꝑ̄t ratificari vt.ī.ḋ ꝯdi.īde.l.ſi vꝛbana.⁊ facit.ī. ḋ iure
iurā.l.labeo.Itē vt valeat ratificatio talis dꝫ eſſe ꝑſona cele-
brās actū in q̄ act⁹ poſſit cadere ſuo vl̄ alieno noīe.ſi eñ ꝑſona
geſtoꝛis ē ab illo cōmercio penit⁹ interdicta ñ ꝑ̄t id ꝙ fecit ra
tificari vt qꝛ heretic⁹ īpetrauit noīe meo beneficiū eccleſiaſti-
cū.vt ar.ī.de poſtu.l.j.§.q aduerſus.vl̄ bānit⁹ egit in iudicio
cuius ꝑſona eſt nulla ipſo iure ſm̄ ſtatutū ciuitatis.hic tñ vi-
de Ja.ḋ are.ī.ḋ iniu.te.l.ſi qs filio.ſꝫ ſi ꝑſona ñ eſt nulla ſꝫ an-
nullāda ratificari poſſet vl̄ dic ſi ratificatio facit ceſſare tota-
liter finalē cām ꝓhibitiōis ⁊ inhabilitatis, tūc vꝫ ratificatio.
al̄s nō.ar.ḋ le.iii.l.j.§.ſi fili⁹.l.iii.§.celſus.ī.rē ra.ha.⁊ ex̄ de re-
ſcr.c.qꝛ nōnulli.⁊ vna cā ꝓhibēs ꝑ̄ualet multis cauſis ꝑmittē
tib⁹.ī.de here.īſti.l.ſi ñ lex.⁊.l.ſi dom⁹.ī.ḋ ſer.vꝛb.ꝑ̄.⁊ dic ꝙ qñ
ratificatio ſupplet ea q̄ ſunt omiſſa tūc ꝙ vꝫ fctm̄ ē ꝑ autoꝛita
tē ratificatiōis.ſec⁹ ſi ñ ꝑ̄t ſupplere defectū ad hoc qḋ no.C.de
bo.q̄ libe.l.ſi.§.neceſſitatē.ꝑ Cy.¶ Circa tertiū qd ꝑ̄t ratifica
re: R̄ñd.q̄dā ſunt q̄ ſtāt in ſuſpēſo ſiue ī pēdēti ī futurū eſſe ex
eo qꝛ deſiderāt cōſenſum de futuro.⁊ illa poſſunt haberi rata
qꝛ ipſi⁹ act⁹ oꝛdo ⁊ nā pēdet ex ratificatiōe futura. ī. de iud.l.
lꝫ.q̄dā ſunt q̄ nō poſſunt pēdere ⁊ iſta nō poſſunt rata haberi
ī.cō.ꝑ̄di.l.ſi.nihil.ergo pōt ratificari niſi qḋ pēdet. ratificatio
eñ iūgit tꝑs tꝑi ⁊ ꝑ̇ncipiū ſuo fini ⁊ extremū.ī.ꝑ̇ncipiū debet
eſſe ī potētia ad finē.ī.ad effectū q ꝓuenit ex ratihabitiōe.exi-
git eñ vnū ꝑ̇ncipiū actuale ⁊ aliḋ potētiale ⁊ mediū nō repu
gnās.⁊ iō extīcta rei oꝛigine extīguiẜ ei⁹ ꝯfirmatio,vt.ī. ḋ ſo.
l.diſpēſatoꝛē.in ſi.vbi ꝑtꝫ ꝙ excluſus ab aliq̄ iure illud ratifi
care nō ꝑ̄t.⁊ erat rō dubitādi.ī.c.lꝫ.ḋ ꝓcur.lib.vi.⁊ facit ī ar.ī.
quēadmo.ſer.amit.l.ſi partē.§.j.de pig.l.q ſuꝑat⁹,⁊.ī.de teſta.
mili.l.ſi certarū.§.ſi.Si enim vis ſcire q̄re ratificatio retrotra
hiẜ ſcias hoc eſſe neceſſariū qꝛ act⁹ q cōualeſcit habet cōcomi
tātiā ſui tꝑis atq; loci īſeꝑabiliter ſibi inherētis.de re iu.c.ab
bate ſane.lib.vi.ī.de fideiuſ.l.ſi vt ꝓponis.vñ nec intellectus
pōt imaginari actū abſtractū a loco ⁊ tēpoꝛe ſed concretū ſic.
aut ergo nō occurrit impedimētū ī tꝑe ⁊ trahiẜ ratificatio re
tro aut occurrit impedimētū in tempoꝛe quo actus geri cepit
⁊ ceſſat īpedimētū tēpoꝛe ratificatiōis.⁊ tūc retro geſtū trahi
tur ad nūc ratificatū,aut occurit impedimentum in rempoꝛe
ratificatiōis ⁊ tunc ratificatio eſt nulla ſecundum Jac.butr.
3 ¶ †Eſt etiā hic notādū qḋ ratificatio eſt quedā relatio qꝛ ad
aliqd diciẜ ⁊ referẜ.⁊ ſic requirit duo extrema.aut ergo ꝑ̇muꝫ
eſt validū ⁊ poſteri⁹ īualidū ⁊ nihil vꝫ:vt.l.bonoꝝ.ī.rē rat. ha
beri.aut ecōtra.primū eſt inualidū ſed poſterius validū ⁊ tūc
vꝫ vt ex nunc,qꝛ inutile tēpus trahiẜ ad vtile ex vi attractiua
ſicut alibi in.§.quinimo.⁊ ita loquiẜ hic.⁊ de lega.j.l.talis ſcri
tura.in glo.qꝛ ꝯ̄ ius nō fingit ius.vt ibi no.⁊.C.de dona.inter
vir.⁊ vxō.l.donatiōes.ſicut veritas nō eſt cōtraria veritati.de
acq.poſ.l.j.§.ſi vir.Ex ꝑ̄dictis apparet ꝙ pax nō ꝑ̄t ratifica-
ri poſt terminū nec appellatio nec aliqd qḋ tꝑe ſopitū ſit ipſo
iure:vt.l.j.de appel.recip.qꝛ vbi certū tēpus ē de ſubſtantia,
ibi opoꝛtet ⁊ obſeruari tēpus al̄s actus eſt null⁹ ipſo iure . de
excu.tuto.l.ſcire opoꝛtet.§.conſequēs.qꝛ recedere a tēpoꝛe eſt
recedere a foꝛma.de v̄b.ob.l.q rome.§.augerius.de fideicō.li.

[a] ¶ Ante ꝑ̄dicatoꝛes . Tu ad h̄ omnino vide feli.in rubri.de maio. ⁊ obe.

l.thais.§.inter.de leg.ij.l.ſtatuliberi.§.ſed certe.Hoc nō ē pfūcto
rie trāſeūdum ſꝫ aliqualiter examinādū.Pone enī ſtatuto ca
uet ꝙ ſi qs fuerit in bāno ꝓ homicidio capite puniat̃ ſi vene-
rit in fortiā cōis niſi anteꝙ̄ in fortiā ꝯmunis venerit habuerit
pacē ab heredibꝰ occiſi.mō qdā bānitꝰ ē ꝓ homicidio:hr̃des
occiſi reddiderūt pacē cuidā amico recipiēti ꝓ ipſo abſente q
anteꝙ̄ ratificaret captꝰ eſt poſt ea ratificauit.q̄rit qd iuris ē ⁊

a ¶Valeat.ad de eūdē Bal. ī addi.ad ſpe. in tit.de accu. in fi.verſ.ſi per formam.

a vr̃ ꝙ ratificatio valeat[a] ⁊ ſic decapitari nō poſſit:qꝛ retro fin-
git̃.C.ad maced.l.fi.⁊ de ſolu.l.ſi qs.§.fi.⁊.l.cū.x.§.itē ſi igno-
rās.In cōtrariū vr̃ nā excluſiua cōditio excludit fortiꝰ ꝙ̄ la-
pſus diei ſimplicis:vt.l.thais.§.itra.ď le.ij.Itē vr̃ caſus in.l.
bonorū.ṡ.alle.Sol.Dyn.dicit pacē ratificari poſſe ñ ob.l.bo
norū.⁊ ibi īteruenit tacita renūtiatio vt no.ď nego.ge.l.ſi er-
go.Hoc nō pꝫ Dy.imo vr̃ ꝙ idē eſſet ī qōne ꝙ in.l.bonorū.nam

b ¶Competentem.de quo vide per feli.in c.prudentiam.de offi.deleg.

ſicut ibi ē tp̄s vſqꝫ ad ꝙ poſſit peti bonorū poſſeſſio:ita ī qōne
ē tp̄s īfra qď poſſit pacē facere.ſ.anteꝙ̄ in fortiā cōis deuene-
rit.Itē ſicut ī.l.bonorū.patiēdo labi tēpꝰ vr̃ renūciare:vt.C.q
accu.nō poſ.l.ſi ea.de accu.l.cū titia.Itē in qōne patiēdo ſe ca
pi añ.ſꝫ certe ñ eſt ſimile.nā ī.l.bonorū.ē ī ſui ptāte petere ⁊ ab
eo depēdet.vñ ſi ñ petat renūtiare vr̃,ſꝫ in qōne nō ďpēdet ab
eo pacē facere:qꝛ ⁊ a ꝑte aduerſa q̄re nō faciēdo ñ ē p̄ſumptio
renūtiatiōis.Itē in.l.bonorū.eſt certū tēpꝰ ⁊ ſcit.ſꝫ ī.q.noſtra
ñ eſt certū nec ſcit qñ capi debeat.vñ ex his cōiūctis cū ſit tp̄s
incertū nec ſcit qď eueniat.Itē qꝛ nō ab eo ſolo depēdet nulla
eapi pōt cōiectura tacite renūtiatiōis.ſed in.l.bonorū.ſic ſm
An.de piſis.ſꝫ Cy.ī.l.fi.C.ad mace.ďt ſe dubitare,qꝛ ſtatꝰ iſtiꝰ
bāniti eſt mutatus ꝑ capturā.⁊ mutato ſtatu ratihabitio ni-
hil operat̃.vñ ďt Cy.ꝙ pr̃ ratificādo poſt emancipationē con
tractū mutui celebratū cū filio nihil agit.ĩ.de acq.hr̃di.l.pan

c ¶Quod ſic.vide feli.in.c.ĩ.de offic.dele.

toniꝰ.ꝑ Dy.⁊ hoc qꝛ ſtatim ē ſeruꝰ pene effectꝰ.ergo nihil am
pliꝰ ratificare pōt:vt.ĩ.ad trebel.l.ex facto.§.ex facto.ſꝫ ſtatꝰ
dꝫ intelligi ſm veritatē ñ ſm fictionē:vt.l.iij.§.v̄ba.ĩ.ď nego.
geſt.⁊ iſtud eſſet ꝑ fictionē:qꝛ fingeret retro.Preterea v̄bū ha
buerit:pfectā rē ſignificat ⁊ cōſummatā nō ceptā:vt.ĩ.ꝙ quiſ
que iur.l.j.in fi.ſꝫ hic ante capturā nō erat cōſummata,qꝛ pē-
debat:vt.ĩ.de vſufru.l.ſꝫ ⁊ ſi quis.§.interdū.ĩ.ad macedo.l.j.
§.ſi pēdeat.⁊.l.ꝙ pēdet.de reg.iur.preterea eſſent due fictiōes.
ſ.actꝰ ⁊ tp̄is.qď eſſe nō dꝫ.no.ĩ.de pact.l.ab emptiōe.ꝑ Guli.
Preterea acqſitū eſt ius reipublice ergo facto alteriꝰ tolli nō
p̄t.arg.ĩ.de pact.l.fi.⁊.ĩ.ď ꝯtrah.l.ſi poſt mortē.§.fin.⁊.ĩ.ꝙ quiſ
que iur.l.iij.ī p̄n.nō ob.arg.de tacita renūtiatiōe.qꝛ fortior ex
cluſio tp̄is q̄ eſt excluſio iuris ⁊ de iure ꝙ̄ ſit excluſio tacite re
pudiatiōis.vt.l.facta.§.ſi qs bonorū.ĩ.ad treb.Itē iſte eſt p̄uē
tus.l.in laqueū.ĩ.de ac.re.domi.his nō ob.dico ꝙ cū tp̄e quo
fuit captꝰ īplicitꝰ foret ei ſtatꝰ libertatꝫ.qꝛ cū ſua implicata cō
ditiōe trāſiuit ī reipublice ptātē,itaqꝫ p̄t ratificādo poſtea ſibi
ꝯſulere,qꝛ tacite inerat.vt.l.j.ĩ.ſi ex noxa.cā aga.ꝑ ꝙ̄.l.hāc.q.
decido.ñ obſt.l.bonorū.qꝛ ibi tp̄e ratificatiōis ius erat extin-
ctū hic ñ.iſte enī captꝰ tp̄e ipſiꝰ ſue capture ñ erat preciſe obli
gatꝰ ad mortē cū haberet ſtatū īplicitū libertatis a pena mor-
tis.⁊ ad hoc facit ī ratiōe ſui.ĩ.ſi cer.pe.l.ꝓinde.cū ſi.Sꝫ qd ſi pa
cēs faciēs decedit ante ratificationē.⁊ vr̃ qď nō poſſit ratifica
re:qꝛ pax eſt actꝰ reciprocus q dꝫ fundari in duplici ſubiecto.
ar.de vulg.ſubſt.l.iā hoc iure.§.ſꝫ ſi.ꝓ hoc.ĩ.cōia p̄di.l.receptū.
In ꝯtrariū vr̃ ꝑ text.in.l.bonorū.⁊ no.ꝑ Inn.ex̃ de ele.ꝙ ſicut.nō
ob.l.receptū.qꝛ illa.l.nō loquit̃ ꝓprie in ratificatione:ſꝫ in cō
firmatione.¶Et no.ꝙ termini cōfirmati limitāt terminos
ꝯfirmātes.ĩ.de li.leg.aurelius.§.teſtō.Item nō ob.ĩ.de ope.li.
3 l.q libertinꝰ.§.poſthumꝰ.qꝛ rō diuerſitatis ibi pꝫ.¶†Circa
quintū q̄rit̃ an ratificatio operet̃ in p̄iudiciū tertij.⁊ dic ꝙ ñ.
ſi tertio eſt ius q̄ſitū facto vl̃ negligētia ratificātis.vt.l.fi.ĩ.rē
ra.ha.de ſol.l.cū.x.⁊.l.ſi qs offerēti.§.fi.⁊ qď no.in ſpe.de ob.⁊
4 ſol.§.j.v̄ſ.q ſi ago.¶†Secūdo q̄rit̃ vtrū ꝯdēnatꝰ ex ratihabi-
tiōe ſit infamis.⁊ dico ꝙ ñ.ĩ.ď infa.l.qd g.ī p̄n.¶Tertio que
rit̃ ſi ratificaui malū poſtꝙ̄ erat reſcriptū ꝯ p̄ncipalē vtrū pu
niar.⁊ vr̃ ꝙ nō.ar.ĩ.de trāſact.l.poſt rē.§.j.⁊ de ſo.l.cū qs.§.ſi
5 qs ꝓ reo.¶†Quarto q̄ro vtrū ī ratificatiōe reqrat̃ ſciētia ra
6 tificātis.⁊ dico ꝙ ſic.vt no.C.de rei vē.l.mater.¶†Quinto q̄
ro an poſſum ratificare fctm̄ ⁊ ñ ratificare q̄litatē eiꝰ.⁊ vr̃ qď
ſic cū duobꝰ modis fiat ratificatio.ſ.ꝑ v̄bū vl̃ ꝑti cipiū.Itē ꝑ
aduerbiū.vt no.ĩ.de nego.geſt.l.pōponiꝰ.el.j.C.arbi.tu.l.cuꝫ
interdicte.In ꝯtrariū vr̃ qꝛ aut totū eſt ratificandū aut totū re-
probādū.ĩ.depo.l.publia.§.fi.qꝛ opꝫ ī totū approbare.ĩ.ď ma
nu.l.caius.ĩ.de ope.lib.l.ſi ita ſtipulatio.nec enī pōt vnꝰ ⁊ idē
actꝰ a ſuis q̄litatibꝰ ⁊ paſſionibꝰ ſeparari.ď le.ij.l.nemine.⁊.l.
ī cauſe.ď ꝓcura.⁊ ſtāte ſubiectiō ñ p̄t ab ipſo ſeparari.accidēs
inſeparabile ab ipſo.vt.ĩ.ſi vſufr.pe.l.j.§.j.⁊ facit ꝙ no.C.ď ex
cep.l.qdem.Sol.in p̄iudiciū tertij nō poteſt approbari ſꝫ qd
ſꝫ dꝫ ſimpliciter approbari vel reprobari ſꝫ in p̄iudiciū geſto
ris dic,aut dñō p̄t plene ꝯſuli nō variādo,⁊ tūc nō dꝫ variare
vt.d.l.cū q̄rit̃.aut nō pōt ei plene ꝯſuli in totū approbando:
⁊ tūc pōt approbare factū et reprobare modū.vt.d.l.Pōpo.
nec ob.l.publia.in fi.qꝛ ⁊ aliud eſt in ſcriptura teſtimoniali q̄
dꝫ eſſe in totū vera vel falſa:aliud in adminiſtratiōe negotio
7 rū.¶†Sexto q̄ro vtrū factū a iudice incōpetēti poſſit ratifi
b cari ꝑ iudicē cōpetētē[b] cuiꝰ noīe factū erat.de hoc no.C.ď pe.
iud.l.j.C.q ꝑ ſua iuriſ.l.j.C.de iure fiſ.inſtar.li.x.⁊ dic qď non,
qꝛ ratihabitio cōparat̃ mādato p̄uato:ſed nō eqparat̃ māda
to ꝙ eſt iuris publici.ar.ĩ.de teſt.l.teſtamēta.⁊ qď no.C.ad.l.
fal.de pla.l.nō vꝫ.Itē ptor nō pōt ratificare inualida:qꝛ non
facit cū cāe cognitiōe.ar.ĩ.de poſtul.l.j.§.de qua.Itē delega-
tio cauſarū eſt autoritas q̄dā.⁊ ea q̄ ſunt autoritatis nō p̄nt
ratificari.vt ī.c.dudū.de reb.eccl.nō alie.li.vj.ꝑ Inn.nā auto
ritas dꝫ eſſe cā ⁊ p̄ncipiū rei nō ſeq̄la.⁊ ideo nō pōt interueni-
re ſeorſum poſt factū ſed ꝯſenſus q nō eſt autoritas q̄ſcunqꝫ
pōt accedere:qꝛ actꝰ primꝰ eſt cā ſequētis cōſenſus.ĩ.ſol.mat.
l.poſt dotē.⁊ interdū aliqd eſt cā ſue cauſe.vt.ĩ.mā.l.heredē.
8 ¶†Septimo q̄ro vtrū ſnīa nulla poſſit ratificari:⁊ dico qď
ſic vt valeat iure pacti,ſꝫ nō vt valeat vt res iudicata.C.cōia
vtri.iud.l.ij.⁊ ſic ꝓrogatio facta poſt ſnīam nō ꝯfirmat ſnīaꝫ
latā a nō ſuo iudice.⁊ hec vera vbi eſſet defectꝰ iuriſdictiōis:
ſꝫ vbi eſſet defectꝰ cōſenſus ratificari poſſet.vt.l.iij.§.falſus.
ĩ.rē ra.hab.¶Octauo q̄rit̃ an poſſit ita tūc ratificari ad cō-
modū ratificātis ſicut ad īcōmodū.ſo.aut dñs ē minor ⁊ p̄t ra
tificare qꝛ nō vr̃ doloſe diſſimulaſſe.C.in q.cau.in integ.reſti.
nō eſt ne.l.ſi tutor.aut maior,tūc aut diſſimulauit ſciēs et nō
pōt ratificare.ar.l.ratū.ĩ.de ſo.aut in eo nō dep̄hēdit̃ malitia
in tacēdo,⁊ tūc pōt ratificare.de exce.rei iud.l.ſi mr̃.§.hoc in
re.¶Nono querit̃ nūqd ille q incidit in penā faciēdo incidat
c in penā ratificādo vel cōſentiēdo.⁊ dico ꝙ ſic[c] de le.ij.l.cū pr̃.
§.libertꝰ.¶Decimo q̄rit̃ cauet̃ ſtatuto ꝙ de quolibet ꝯctu ⁊
actu ex quo ius q̄rit̃ ſoluat̃ gabella intra mēſem a die celebra
ti ꝯctꝰ.modo q̄rit̃ cui debeat ſolui illa gabella an emptori ga
belle ad quē ꝑtinet gabella tp̄e ꝯctus:an alteri ad quē ꝑtinere
cepit tp̄e ratificatiōis.⁊ vr̃ ꝙ p̄mo emptori:qꝛ ratihabitio re
tro trahit̃.C.ad mace.l.fi.in ꝯtrariū qď ſcďo:qꝛ in p̄iudiciū tertij
nō trahit̃ retro,ergo nō trahit̃ retro in p̄iudiciū ſecundi em-
ptoris gabelle.eadē qď eſt in loco.v̄bi gr̃a.vēdidi tibi porcos
noīe titij in burgo panicalis vbi gabelle debent̃ Seio ſꝫ Ti-
tius ratificauit ꝯctū in villa caſalis vbi gabella debet̃ ſempro
nio:q̄rit̃ cū mō dēat niſi ſemel ſolui gabella cui iſto ꝓ debeat̃.
Rñ.cū agat̃ ex ꝯctu ꝓpter ratihabitionē inſpiciā locū ⁊ tp̄s
ꝯctꝰ nō locū ⁊ tp̄s ratificationis q̄ fit ad robur ꝯctus.ar.ĩ.de
noua.l.cū enī.⁊.C.ď rerū permu.l.ex placito.¶Undecimo q̄-
rit̃ ďt ſtatutū qď nullū mandatū poſſit ꝓbari niſi ꝑ publicū ī
ſtr̃m q̄rit̃ an ratihabitio poſſit ꝓbari ꝑ teſtes.vr̃ ꝙ nō:qꝛ eſt
eadē rō ꝓhibitiōis.al̃s circūueniret̃ ſtatutū qď eſſe nō dꝫ.ĩ.
de trāſac.l.cū hi.§.ſi cū lis.nā cū mādatū habeat in ſe ratifica
tionē.ĩ.q ſatiſda.cog.l.iulianus.⁊ ratificatio ſit fictū mādatū.
ergo qď de vno ſtatuit̃ vr̃ de altero ſtatutuꝫ.In ꝯtrariū qꝛ iſtud
ſtatutū eſt ꝯ ius cōe,⁊ iō nō cōprehēdit niſi ſuos terminos:qꝛ
ſtatuta recipiūt fictionē:vt.l.iij.§.hec v̄ba.ĩ.de neg.ge.⁊ hoc ē
9 veriꝰ.¶†Duodecimo q̄rit̃ nūqd de ratificatiōe qs poſſit cri
minaliter puniri.⁊ vr̃ ꝙ nō.nā quoties p̄ncipalis eſt alias fa
cturꝰ mādās ñ tenet̃ de mādato.vt no.Ia.bu.in.l.j.§.j.ĩ.ď eo
ꝑ quē fctm̄ erit.qꝛ tūc mādatū nec opē nec cām dedit delicto.
ſꝫ ita eſt in retificatiōe,qꝛ delictū dat cauſam ratificatiōi non
autē ratificatio delicto:ergo ratificās punit̃.Fallit ſi ad ratifi
cātē aliqd ꝑueniſſet puta poſſeſſio inuaſa ab inuaſore:vt.l.j.§.
quot.ĩ.de vi ⁊ vi arma.nō ob.c.cū qs.ď ſen.excō.li.vj.qꝛ ibi ſpe
ciale in ſentētia cōmunicatiōis q̄ eſt medicinalis.hoc tꝫ Iac.
de are.C.de accu.l.nō iō minꝰ.Itē q ratificat nō eſt princeps
delicti ſed ſequax.Itē ex ſuo ratificare vl̃ nō,nō augēt nec mi
nuit̃ effectꝰ rei.ergo nō tenet̃:qꝛ eſt cauſa delicti ipſe.Itē ſua
ꝯditio nihil īportare p̄t in actu exercito ⁊ ſortito effectu ple-
nariū ergo nec ꝯſenſus dꝫ aliquid oꝑari cū nihil ab eo depen
deat.Itē iſtď eſt potiꝰ delictū mētale.ꝙ̄ actuale:⁊ ſi q̄ pena de
beret īponi deberet eſſe leuior ⁊ extraordinaria ñ aūt ordinaria.
Et illa eſt ipſa veritas lꝫ cōis op.ſit ī ꝯtrariū.ſꝫ certe p̄t dici ꝙ du
plex ē cā.ſ.mētalis ⁊ illa ē ex eo qꝛ facit ītuitu alterius alia ac-
tualis ⁊ illa nō ē hic.tñ qꝛ cā finalis ē priꝰ in mēte ⁊ vltīa ī ope
re attēdimꝰ mētē.⁊ iō vr̃ dicēdū ꝙ ratificās ſit cā.ſ.cōcepta in
mēte faciētis lꝫ ī facti ordine ſit poſterior.¶Extra no.ꝙ in
ꝯctibꝰ nō diſtiguit̃ an mādatariꝰ eſſet al̃s facturꝰ vl̃ ñ.vt no.
10 ĩ.mā.l.ſi remunerādi.§.ſi tibi.¶†Decimotertio q̄rit̃ q̄liter ꝓ
betur ratificatio ⁊ vr̃ ꝙ poſſit ꝓbari voce ⁊ ſignis.ar.ĩ.ď pac.
l.itē qꝛ.l.apď celſum.in p̄n.ĩ.de except.doli.vt qꝛ facit magnū
feſtum ⁊ magnā letitiā.contrariū dico qꝛ debet ꝓbari ꝙ rati
ficauit tanꝙ̄ ſuo noīe factū cum poſſit qs gaudere qď ſit fctm̄
ſed nō tamē gaudet qď ſit ſuo noīe factū.vñ id per qď delictū
diſtinguitur

diſtinguit̃ a ñ delicto dꝫ ꝓbari clare.ar.j̃.ꝑ ſo.l.merito.¶Sꝫ
nūqd ꝑſumit̃ ratificatio eo ꝙ famulū quē ſcio dliqſſe retinui ĩ
a domoᵃ vr̃ ꝙ ñ.extra ꝺ reſt.ſpo.cū ad ſedē.nã hoc pt eſſe rõne
affectiõis.ar.j̃.ꝺ opis ſer.l.fi.¶Decimo quarto q̃rit̃ nūquid
vbi ē peccatū in forma valeat ſubſequēs ratificatio ⁊ dic ꝙ nõ
vt.j̃.ꝺ.arb.ſicuti.cū ibi no.h̃ vex ſiue ſit actꝰ ſingularis ſiue col
legialis:qꝛ ſi deficit forma collegij.i.numerꝰ faciēs collegiū ra
tificari nõ pt ꝓpter vitiū forme.ſi aūt idē numerꝰ ſꝫ ille q de
buit citari ñ fuit citatꝰ ſi poſtea ꝯſentit plꝰ opat̃ ꝯſenſꝰ ꝙ̃ ꝯtē
ptꝰ.vt extra de ele.c.ſicut.⁊ ibi ꝑ Jn.¶Sꝫ nūqd eſſet ita ĩ iu
dicijs vt ſi lata eſt ſnĩa ꝯ̃ ñ citatū ꝯualeſcat eo approbāte.⁊ vr̃
ꝙ ſic ꝑ dictū.c.ꝙ ſicut.ad idē.C.ꝺ adul.l.Quis indubitati.⁊ ꝙ
no.C.de iud.l.ꝓperādū.§.ſi aūt reꝰ.vbi dicit gl.ꝙ vꝫ ſnĩa ꝑ nõ
citato ex q̊ eā ratificat.q̃ gl.pt ꝓcedere ĩ criminali iudicio.ſecꝰ
ĩ ciuili vt no.i.l.furioſo.de re iud.Nõ ob.c.ꝙ ſicut.qꝛ ibi ius ē
collegiale ñ ſingulare.⁊ iõ tꝫ mero iure actꝰ factus vna ſingu
lari pſona nõ tacita eſt canonicꝰ actꝰ de iure naturali ꝓpter
cõſenſuꝫ capituli lꝫ poſſit ĩfringi de iure ciuili ꝓpt̃ ꝯtēptū.ſꝫ
vbi agitur de ꝓprio iure abſentis ibi ſnĩa eſt ipſo iure nulla.⁊
iõ nõ pt ratificari niſi ratificādo trāſeat ĩ ꝯ̃ctū iter ptes:vt.d.
l.ij.j̃.cõ.vtriuſqꝫ iu.⁊ ꝙ ibi no.ꝑ Cy.¶Decimo quinto q̃rit̃,
papa donauit mihi quādā iuriſdictionē tpalē ꝙ̃ nõ hēbat.ſꝫ
iperator poſtea pape ꝯceſſit.nūqd ꝯualeſcat iuriſditio ĩ pſo
na mea abſqꝫ noua ꝯceſſione ⁊ vr̃ caſus ꝙ nõ hic.ſi tñ pnceps
patit̃ me vti vr̃ de nouo cõcedere.⁊ idē in oībus officialibus
ab aliquo deputatis aūqꝫ ipe ſit in publico officio.Facias er
go eos de nouo ꝺputari cū eſt in publico officio ꝑ hūc textuꝫ
quē valde no.ñ ob.j̃.ꝺ rei vē.l.ſi a titio.qꝛ aliud in iuriſditiõe ĩ
qua reqrit̃ autoritas ꝙ̃ in ꝯctibꝰ.⁊ facit.j̃.ꝺ mi.teſt.l.tribunꝰ.
§.vl.⁊.j̃.de ſec.tab.l.q ex liberis.§.teſtõ.⁊ hec dicta ſufficiāt.ꝺ
materia tāgit̃ in ſpe.de reſcrip.pſen.§.fi.v̾.itē qđ obtētū.C.de
quadri.pſcri.l.bñ a zenone.Pe.⁊ Cyn.⁊ in ſpe.de iudi.dele.§.
excipi pt.ver.qđ ſi ꝯmittēs.⁊ ſpe.ti.ij.§.finit̃.vſi.qđ ſi papa.⁊
in ſpe.de cita.§.pe.ver.qđ ſi iudex.⁊ allegat̃ ille.§.ꝙ factū re
tro trahit̃ ad tp̃s ꝯfirmatiõis.de iniuſto teſt.ſi qs filio exhere
dato.ꝑ Ja.de are.⁊ Cy.j̃.de infa.l.furti.§.j.Ecõtra poſt fctm̃
trahit̃ ad prius factū.ꝺ pub.l.ceſar.ꝺ ope.no.nū.l.de pupillo.
§.ſi qs ipſi.ꝑ Ja.ſꝫ dic ꝙ inualidū trahimꝰ ad validū tā h̃ ꝙ̃ ĩ
ꝯ̃trijs,⁊ alibi h̃ ꝯtingit vt in teſte examinato poſt terminū cuiꝰ
dictū trahit̃ ad tp̃s retro.i.ad tp̃s iuramēti:qꝛ iurauerat ĩfra
terminū.⁊ ſic tūc fingit̃ depoſuiſſe vt no.j̃.c.j.ꝺ offic.dele.ĩ cle.
⁊.C.de te.l.ſi qñ.ꝑ Ja.bu.q ēt h̃ diſputauit.nã iuramētū ñ dꝫ
eſſe fruſtra.Itē neceſſario ꝺponit ex q̊ iurauit deponere q̃ fin
git̃ retro vt.l.potior.⁊.l.q balneū.j̃.q po.in pi.ba.Itē ſicut in
grãmatica añcedēs reſpicit v̾bū pncipale ⁊ relatiuū ñita h̃,qꝛ
v̾bū pncipale ē v̾bū iuro.⁊ qcqd ſequit̃ ē relatio ad illud.⁊ iõ
merito v̾bū pncipale totū diſpõit ⁊ regit ⁊ h̃c v̾a niſi virtꝰ iu
ramēti eēt eliſa ſiue abrupta vl̃ abſorpta ꝑ lapſum termini p̃
fixi ad faciēdū depõere teſtes qꝛ tūc ñ vꝫ ꝺpoſitio ſꝫ Ja.bu.⁊
ꝑ Bar.ꝺ dam.ife.l.dāni.§.ſabini.⁊ ſic iuramētū ē nullū ⁊ ꝺpo
ſitio q̃ ex eo ſequit̃.qꝛ vt ſic loq̃r v̾bū pncipale deficit q̊ oꝛo ſen
ſum ſuū repñtare ñ pt.j̃.ꝺ le.ij.l.cū pr̃.§.cū ĩpfecta ⁊ ad p̃dicta
facit.j̃.de acq.he.l.antiſtiꝰ.j̃.ꝺ bo.po.l.ex teſtõ mi.l.j.ſcitote ēt
vt dixi ꝙ vbi forma iuris ommittit̃ ratificatio nihil operat̃.
de aut̃.tu.l.obligari.§.fi.¶Extra no.ꝙ vbi reqrit̃ licētia non
ſufficit tacitꝰ ꝯſenſꝰ,vt no.i.c.ſi abbatē.ꝺ ele.li.vj.ĩ nouella.tñ
h̃ viđ ꝙ no ꝺ le.ij.l.cū pr̃.§.libertis.ꝑ bar.¶Itē no.ꝙ qñ pu
nit̃ certo tpe fctm̃ ꝙ fctm̃ alio tpe ñ punit̃ ratū habēs ñ tenet̃.
j̃.ꝺ ifa.l.qđ q̃.in princip.Eꝯ̃ qñqꝫ faciēs tenet̃ ex facto penali,
⁊ tenet̃ alius.vt ea.l.§.j.ꝙ eſt not. Additio Baldi.

1 ☞Ius ſuperueniens autori,an fingatur retro.
2 Ratibabitio,an trahatur retro.

Poſt hec. Vide Ja.de iniu.te.ſi qs exhr̃dato.⁊ de
pub.ceſa.⁊ ꝺ ope.noui nūc.l.de pupillo.
§.ſi qs ipſi.bal.¶In tex.naſcat̃.vide ĩ ſpe.ti.ij.§.finit̃.v̾.ſꝫ qđ
ſi papa.⁊ verſi.p̃cedēti.de reſcri.pſen.§.fi.ver.Itē qđ obtentū
eſt.Ibi,volūtate.viđ oīno Jn.ꝺ foro ꝯp.lꝫ.ĩ pn̄.⁊ extra ꝺ eo q
duxit ĩ ma.c.j.⁊ de off.dele.prudētiã.vide in ſpe.ꝺ iudi.dele.§.
excipi pt.v̾.qđ ſi ꝯmittēs.⁊ ꝺ ꝓc.§.j.ĩ pn̄.⁊ v̾.ſꝫ qđ ſi ꝓcurato
riū.⁊ vſi.p̃cedēti.¶Itē no.ꝙ non ſufficit fieri poſt,qđ debuit
fieri ante.facit ad.q.no.ĩ ſpe.de teſt.§.ſeqt̃.ver.qđ ſi teſtis ꝺpo
nit.⁊ viđ arc.lxij.di.quāto.ad fi.⁊.viij.q.j.ſi igit̃.⁊.ix.q.ij.nullꝰ
¶In tex.nõ ex ide:qꝛ eſſet ꝯ̃riꝰ.q̃ꝛc.no.ꝺ le.j.l.talis ſcriptura.
1 Ibi ex q̊ viđ ĩ ſpe.de citatiõe.§.pe.ver.qđ ſi iudex.¶†Sꝫ hic
opꝫ qꝛ ius ſuperueniēs autori ñ fingit̃ retro.⁊ ꝓdeſt ſucceſſo
ri ĩdiſtĩcte.j̃.ſi cer.peta.p inde aut ñ trahit̃ retro.⁊ tūc aut ĩter
eſt autoris ꝯfirmari ius ſucceſſoris ⁊ ꝯfirmat̃.vt.j̃.de rei.vē.ſi
a titio.Aut ñ ĩtereſt ⁊ ñ ꝯfirmat̃,vt.j̃.q ⁊ a qbꝰ.l.ſi ſeruo.ſꝫ ita
eſt hic ꝙ ñ trahit̃ retro nec ĩtereſt q̃ nõ dꝫ cõfirmari.Sol.hic
autor tpe quo ꝺlegauit habebat ius.ſ.iuriſdi.radicatā vñ hic
ꝯfirmat̃ ꝺlegatio qꝛ ius autori ñ oīno ſupuēit ꝺ nouo ſꝫ Ja.ꝺ
are.Jac bu.dt ꝙ ꝺlegatio cauſaꝝ ſemꝑ ē ĩ fieri cū ſemꝑ pēdeat
ex ptāte ꝺlegātis.vt.l.iudiciū ſoluit̃.iõ ius ſupueniēs occurrit a
dū res ē ĩ fieri iõ ꝓdeſt ſucceſſori ſꝫ ĩ ꝯ̃ria actꝰ erat momenta
neꝰ ſꝫ Ja.bu.ꝙ ē no.Bal.¶In fi.tex.viđ.j̃.cõia p̃di.receptū.
⁊ ꝑ Jn.ꝺ exc.ꝙ ſicut.vide,C.de do.iter vi.⁊ vxo.l.dona.Bal.
2 ¶†Cū q̃rit̃ an ratihabitio trahat̃ retroᵇ diſtĩgue aut ratiha
b bitio ē facta illo tpe quo actꝰ ꝺ quo q̃rit̃ ñ potuit agi.⁊ tūc nõ
vꝫ nec trahit̃ retro.⁊.j̃.rē ra.habe.l.bonoꝝ.aut eo tpe potuit
ille actꝰ agi.⁊ tūc aut actꝰ peccabat in alio ꝙ ĩ ꝺfectu ꝯſenſꝰ.ſ.
qꝛ ꝓcõſ.añ ꝓuincie ĩgreſſum nõ habebat iuriſditionē.⁊ iõ nõ
poterat delegare vt hic.Aut actꝰ illē peccat ĩ ſolo defectu cõ
ſenſꝰ ⁊ tūc refert aut actꝰ habuit alia ſua eſſentialia ⁊ nõ reſta
bat niſi ſolꝰ ꝯſenſus.⁊ tūc ratihabitio vꝫ ⁊ retro trahit̃.C.ad
mace.l.fi.Aut nõ habebat ſua eſſentialia.v̾bi grã.Iudiciū re b
qrit tres pſonas.ſ.actorē reū ⁊ iudicē.⁊ minori ñ hꝫ ltiã pſonã
tūc ratihabitio nõ trahit̃ retro.C.qui da.tu.po.l.vniuerſis.
C.q legi.pſone.l.ij.Pe.ꝺ bel.ꝑ.h.d.ꝙ vbi ꝯſenſus ē ꝺ ſolēnita
te reqſita ad actū,nihil vꝫ ratihabitio,qꝛ oīs ſolēnitas dꝫ ĩter
uenire vno ꝯtextu.l.obli.§.fi.ꝺ aut̃,tu.de teſt.l.hr̃des palã.§.
vlt.⁊.l.ſi qs mihi.§.iuſſuꝫ.de acq.he.Ja.bu.dt ꝙ aliqñ occurit
ĩpedimētū circa actū ĩ tpe q̊ fit tūc ñ trahit̃ retro vt h̃ aliqñ ex
tpe q̊ ratū hr̃.⁊ tūc vꝫ ratihabitio.vt.l.bonoꝝ.aliqñ ex neutro
⁊ tūc retrotrahit̃ h̃ vex ſi actꝰ pmꝰ ñ valebat ſine ratihabitio
ne.⁊ ſi valebat tūc ratihabitio nil operat̃ vt.j̃.q ſa.co.l.iulius.
Jac.bu.h̃ ꝺ h̃ ꝑ Cy.C.ad ma.l.fi.ꝺ bo.q̊ li.l.fi.§.neceſſitatē.⁊ fa
cit.C.ꝺ do.añ.nu.ꝙ ſpõſe.ſꝫ ibi.iõ ñ trahit̃ retro:qꝛ deficit ex
tremū a q̊ ſꝫ d.meū.Et ꝯſidera ſi occurrit ĩpedimētū retro v
trū ſit ĩpedimētū iuris vl̃ facti.⁊ ſi facti vtrū eē efficiētis vl̃ cu
ius eſſe ⁊ q̃re ⁊ vtrū ratihabitio romoueat rõnē ĩpediētē vl̃ ñ.

1 ☞Vicarij poteſtatum,an poſſint punire de ſanguine,
2 Vicarius,an habeat iuriſditionem ordinariam.
3 Vicarius,an poſſit facere ſubuicarium.
4 Commiſſio vicariatus,an poſſit per teſtes probari.
5 Conſeruatores,an poſſit reſtituere vicarios generales.
6 Conſtitutio,an poſſit reuocare vicegerentes.
7 Officium vicarij,an expirat epiſcopo mortuo.
8 Vicarius generalis,an poſſit ferre ſententiam depoſitionis.

Aliquando. ¶No.ꝙ ille q nõ ē adhuc in actu officij pt cõſtitue
re vicariū ſi neceſſariã morã patit̃ ĩ itinere.¶Op.
ꝙ poſſit mitter̃ vicariū ſuū ēt abſqꝫ alio ĩpedimēto
vt ĩ aut̃.ꝺ colla.§.ad h̃ adhibē †.ſol.ꝯſedo h̃ ſm gl.nõ ob.l.ꝓ
xi.§.j.qꝛ in h̃ ille.§.corrigit̃ ſꝫ gl.Tu dic ꝙ anteqꝫ in ꝓuinciã
veniat ñ hꝫ iuriſdiditionē actu.⁊ iõ eã committere alteri nõ
pt.Fallit ſi ex iuſta cã ad ꝓuiciã venire ĩpedit̃ tūc eñ vicariū
mittere pt vt hic ⁊ ĩ ꝯ̃rio.⁊ ita intelligit Ja.ꝺ bel Sꝫ ꝯ̃ h̃ oppo
nit̃.Nã qñ qs hꝫ iuriſditionē ⁊ exercitiū ac tūc põt delegare.
qñqꝫ iuriſdictionē ⁊ nõ exercitiū ⁊ idē vt ſ̃.ꝺ.offt.pto.l.fi.Qñ
ꝙ nec iuriſditionē nec exercitiū ⁊ tūc ñ pt delegare,vt.ſ̃.l.ꝓx
qꝛ nemo ꝯmittit alteri qđ ipe ñ hꝫ ſꝫ Ja.bu.⁊ illa rõ ē ꝑpetua
ſo.ſpãle ē h̃:qꝛ lex dat ſibi hãc iuriſditionē.vl̃ dic ꝙ ille nõ eſt
delegatꝰ ſꝫ ſuffectꝰ.ſicut cū ex neceſſaria cã iuſſu pncipis rece
dit ꝺ ꝓuincia dimiſſo vicario.i.locū tenēte q oīa pt pter vlti
mū ſuppliciū ⁊ mēbri abſciſionē.vt.d.§.j.⁊ h̃ in gl.⁊ no.j̃.eo.l.
nec qcqꝫ.§.vbi ꝺcretū.¶Et no.ĩ.c.vl.ꝺ offõ vi.li.vj.ꝑ Ar.ba.
¶Tertio opponit̃ ꝙ hmõi vicarij ñ pñt ꝯſtitui qꝛ ñ lꝫ alicui
ordinario loci ſeruatorē facere vl̃ mittere cū ipſe per ſe debeat
fungi offõ ſuo ad ꝙ ꝓp ſuã ĩduſtriã pſumit̃ ꝺputatꝰ:vt ĩ aut̃.
vt nulli in.ĩ pn̄.⁊ ĩ aut̃.ꝺ co.§.ad h̃ ꝓhibemꝰ.ſo.h̃ ē ſpãle cetex
cū ē ĩ ꝓuĩcia loci ſuatorē facere ñ pt vt ĩ ꝯ̃rio.¶Quarto op.
nõne pr̃ vniuerſitatē cãꝝ ꝺlegare.j̃.ꝺ iur.om.iu.l.ptoꝛ.ſo.cum
gñali ꝯmiſſiõe ñ pt aliquē mittere ꝑ ꝓuĩciã:ſꝫ certas cãs bñ pr̃
ꝺlegare ꝙ ē valđ no.ꝑ Ja.ꝺ be.ĩ.d.aut̃.vt nulli iu.Quĩto op.nã
ꝺ iure ⁊ ꝺ facto videmꝰ fieri ꝯ̃riū cū ipe ſuos ꝯſtituūt vicarios
gñales vt in.c.j.de ꝯſue.li.vj.ſoliꝰ ciuile nõ litigat iuriſditio
nē eccleſiaſticã ⁊ iõ aliđ eſt ꝺ iure canonico ꝙ̃ ciuili.¶Sexto
op.ꝺ iure ciuili ꝙ ſit idē.nã videmꝰ ꝙ ptātes terraꝝ faciūt ſu
os vicarios ꝑ q̊s pluria expediūt.ſol.iſtđ ē ꝺ ꝯſuetudine nõ ꝺ
iure.vl̃ dic ꝙ cū iſti vicarij faciūt ĩ pñtia ꝯmittētis vr̃ fieri ab
ipo ꝯmittēte cū idē ſit tribunal.ar.ff.ꝺ v̾o.ob.l.qui ꝓc.pñtis.
⁊ ꝙ no.ĩ fili.j̃.de ar.l.ſicuti.ſꝫ ſeorſuꝫ a ſe ꝑ ꝓuinciã dirigere ñ c
1 põt vt in ꝯ̃rio.¶†Querit̃ an iſti vicarij ptãtū poſſunt punire
de ſanguine.⁊ dico ꝙ nõ vt ex p̃dictis pꝫ.⁊ no.j̃.de offi.eiꝰ cui
2 mã.eſt iur.l.j.§.j.¶†Scđo q̃ro an vicarij habeāt iuriſditionē
ordinariã.⁊ dico ꝙ ſic ſi ſunt ſuffecti.vt.d.l.ſuggerente.ideꝫ ſi
nõ ſunt ſuffecti ſi ſedēt vt in eodem tribunali.vt.d.c.j.ꝺ cõſu.
3 ¶†Tertio q̃rit̃ an vicarius poſſit facere aliū vicarium.⁊ di
c co quod nõᶜ cū ordinaria poteſtate.tñ per modū delegatiõis
poteſt alteri cõmittere vices ſuas.vt in.c.j.de offi.vica.lib.vj.

a ¶In domo.ſꝫ.qđ ſi aliqs familiariſmeꝰ recepit delinquentē in domo ⁊ gauiſus fuerit maleficiū eſſe cõmiſſum vide feli.in.c.afferte de preſum.

b ¶Retro viđ in cã.ſicut ius.de ſymo.⁊ ꝙ ſi bi dixi.in apo.

c ¶Quod non.adde hoſti.in c.clericos.de offi.vica.⁊ eūdeꝫ bal.ĩ mar.vſi.vicariꝰ.ꝙ verū niſi ex cã probabili ⁊ neceſſaria.

per Jn.⁊ arch.⁊ no.ī.c.j.de regula.in cle.⁊ vid̄ qd̄ no.in.c.ij.in
4 v̄bo ipſoꝝ.d̄ here.ī cle.¶†Quarto q̄rit an vicariatꝰ ꝯmiſſio
poſſit ꝓbari per teſtes ⁊ vr̄ ꝙ nō.C.de iur.fi.l.ꝓhibitū.li.x.C.
de mā.p̄n.l.j.hoc q̄n vult explicare mādatū in abſentia cōmit
tētis.ſecꝰ ſi ī eius p̄ntia.ar.ſ.de ꝓcu.l.mutus.§.is qui.arg.cō-
tra.xxv.q.ij.c.inſtōnis.de hoc in.d.l.j.de mā.p̄n.p Jā. de bel.
¶Quito q̄rit q̄uo cognoſcit an qs ſit vicariꝰ delegatꝰ ad vni
uerſitatē cāꝝ.Reſp.ex forma cōmiſſiōis.vt.l.j.qs ⁊ aquo ap.
ibi vid̄ p Bar.de vicerectore.in.l.vicariꝰ.ſ.d̄ lgiobꝰ.¶Sexto
q̄rit an pr̄ ex cā poſſit ꝯſtituere filiū ſuū vicegerētē.dic vt.l.j.
§.hi qbꝰ.de le.iij.p Bar.Septio q̄rit an mandatū fcm̄ vice-
gerēti arctet d̄ſm.⁊ dico ꝙ n̄.vt in.c.eā te.de reſcri.ī nouella,
5 †Octauo q̄rit an ꝯſeruatores poſſint reſtituere vicarios gn̄a
6 les.dic vt in.c.ſtatuimꝰ.de offi.dele.p Abba. ¶†Nono q̄rit
an vicegerēs poſſit reuocari p ꝯſtitutionē.⁊ dico ꝙ ſic.ſ.d̄ iud.
l.iudiciū ſoluit.arg.ꝯ.ſ.eo.l.ſolet.§.j.niſi forte ēt ſuffectꝰ p ſu-
periorē,vt.ſ.d̄ d̄cur.l.ij.Et ꝙ ſuperior h̄ poſſit ex cā vt ibi pꝫ.
⁊ facit ꝙ no.ſ.d̄ īfa.l.ij.§.ignominie.ī gl.parua q̄ d̄t ar. ꝓ dan
7 dō curatore debili epō.¶†Decimo q̄rit an mortuo epō expi
a ret offm̄ vicarij epi ⁊ dico ꝙ ſicª⁊ ī cauſis īchoatis.nā cū iuriſ
ditio ſit ordinaria deuoluit ad capl̄ꝫ facit ꝙ no.Jn.d̄ hr̄.c.ad
abolēdā.¶Undecimo q̄rit q̄re ptātes terraꝝ ſubſtituūt ſuos
collaterales vicarios ⁊ n̄ d̄legatos Reſpō.qꝛ ea q̄ req̄rūt iu-
riſditionē ordinariā n̄ p̄nt expediri p d̄legatos ſꝫ p vicarios
ſic.vt no.ī.d.§.vbi decretū.⁊ ī.c.lꝫ.ſup v̄bo officialē.de off.vi-
ca li.vj.¶†Duodecimo q̄rit an gn̄alis vicarius poſſit ferre
ſn̄iaꝫ d̄poſitiōis vl̄ amotiōis ab ordine.⁊ dic ꝙ n̄.ar.C.d̄ ſen.⁊
interlo.l.nulli.⁊.ſ.l.pxi.⁊.c.lꝫ. ¶Decimotertio querit an ex
ſpāli cōmiſſiōe h̄ facere poſſit.⁊ vr̄ ꝙ n̄ niſi q̄n ē factꝰ vicariꝰ.
ī.ſuffectꝰ.d̄ ꝯſciētia legis.vt.d.§.⁊ h̄ ꝓhibemꝰ.ſꝫ d̄ iure cano-
nico p̄t.vt.d.c.lꝫ. ¶Decimoq̄rto q̄rit apoſtolicꝰ quoſdā car
dinales fecit vicarios ī aliq̄ patria ⁊ n̄ legatos q̄ differētia eſt
ī iſtis.rn̄.legati p̄nt ꝯferre bn̄ficia ex gn̄ali autoritate legatio-
nis.vt.ī.c.j.d̄ officio leg.li.vj.ſꝫ ex gn̄ali autoritate vicariatꝰ
bn̄ficia ꝯferre n̄ p̄nt. de off.vica.c.fi.li.vj.⁊ ar.qd̄ vi aūt clā.l.ꝓ
hibere.§.plane.¶Decimoq̄nto q̄rit nūqd ſufficit aliq̄ expri
mi ī ꝯmiſſōe d̄ his q̄ req̄rūt ſpecialitatē v̄boꝝ ⁊ poſtea ſubijci
clauſulā gn̄alē cū libera.⁊ vr̄ ꝙ nō.ſ.de dona.l.filiꝰ. §. ſic em̄.
Econtra videt ꝙ ſic.vt no.in ſimili ī.l.ſꝫ ⁊ ſi qs.§.q̄ſitū.ſ.ſi qs
cautio.ſo.gn̄alis clauſula extēdit ſe ad caſus eiuſdē pōderis
cuꝫ exp̄ſſis nō maiores.vn̄ exp̄ſſo mixto īperio nō includeret
merū īperiū virtute gn̄alitatis,qꝛ q̄n genꝰ copulat ſpeciebꝰ
intelligit copulare ſiles q̄litates.vt.l.fi.§.cui dulcia.ſ.d̄ vi.le.
⁊ de fun.inſt.l.cū de laniōis.§.aſinā.⁊ ſi ꝯmitto tibi ꝙ facias
aliq̄d qd̄ p̄t fieri noīe meo non videor tibi cōmittere ꝙ facias
noīe tuo ꝓprio.ſ.mā.l.creditor.ī fi.hīc eſt ꝙ ſi ꝓmitto tibi do
nare nō videor tibi ꝓmittere qd̄ donē cā mortis:tū qꝛ facias
noīe tuo qd̄ tn̄ poſſes me exp̄ſſe ꝓmittēte.vt.l.ſi cui.§.vēditio
nis.ſ.q mo.pig.vel hypo.ſo.⁊.l.eū q in p̄n.de leg.iij.tū qꝛ cō-
fers poſt mortē tuā.⁊ ſic ī id tp̄s q̄ n̄ durat ꝯmiſſio iuxta no.ī
c.cū pater.§.medico.de le.ij.tum qꝛ donatio cā mortis eſt al-
terīꝰ ſpeciei qꝛ ſapit vltimā volūtatē:⁊ ſic non eſt omnino de
ſpecie cōtractꝰ.idē in.d.§.ſi em̄ erat filiuſſa.Et ſic erat inha-
bilis,niſi tēporis authoritas q̄ ſpecialis eſſe dꝫ,euꝫ habilitet

a ¶Dō ſic. ad de ſpe. ī tit. de iudici. ordi. in ꝟ.no.ꝙ vicarius. ⁊ eundeꝫ Bal.in ad. ad ſpe.ī tit. de of. or.et de iudic. verſi.no.ꝙ vicarius.

Baldus.

1 ☞Sententia eſt maior ⁊ potiſſima pars iudicij.
2 Poteſtas gladij,an committi poſſit.
3 Hereticorum inquiſitores, an poſſint cōmittere vices ſuas.

Solet. Proconſul meꝝ īperiū cōmittit vſqꝫ
ad ſn̄iam excluſiue.⁊ abſolutio ita ap
pellat gladij ptās ſicut ꝯdēnatio qꝛ ab eadē ꝓce-
dūt iuriſditiōe.h.d.⁊ no.ꝙ extraordinariū dicit
id qd̄ eſt ꝯ iuris ciuilis regl̄as.⁊ no.bn̄ iſtud p̄n.¶Collige p̄
1 mo ꝙ maior ⁊ potiſſima ꝑs iudicij ē ſn̄ia. ¶†Scd̄o collige
ꝙ q nō p̄ōt cōdēnare cōdēnandū,nō p̄ōt abſoluere abſoluē-
2 dū.Fallit.C.vbi ſena.vel clari.l.q̄ties. ¶†Tertio collige ꝙ
gladij ptās cōmitti nō p̄ōt ⁊ hoc h̄ꝫ.ll.ſꝫ h̄ꝫ cano.ſecꝰ.vt ex̄ de
rapt.c.in archiepātu.⁊ eſt rō differētie,qꝛ clerici per ſe nō poſ
ſunt actualiter gladiū exercere nec ſanguinem effundere hu-
manū.ſed tn̄ ex ꝓmiſſu canonum cōmittūt alteri hoc ſcilicet
quod faciat iuſticiā.qꝛ tunc lex occidit nō ipſe qui committit
alias ſi non poſſet committi gladij poteſtas eſſet fruſtra in
clericis.qd̄ eſt falſum,⁊ de hoc vide qd̄ no.in ſpe.d̄ iur om.in.
in ver.⁊ not.ꝙ epiſcopus.¶Sꝫ an ille qui nō p̄ōt abſoluere
p̄ōt ꝓnunciare abſoluēdū eſſe.⁊ videt ꝙ ſic.ar.C.ſi aduerſus
li.l.j.C.vbi ⁊ apud quos.l.fi.tu dic ꝯ.nā qui ꝓhibet ab aliquo
prohibet ab eius ſimili vel pari vel equipollēte:vt.l.fraus.ſ.
de le.Preterea iſta eſt īterlocutoria q̄ nō arctat magis ſupio
rē ad quē ꝑtinet ſentētiare.imo nec arctaret ſucceſſoreꝫ,vt.l.
qd̄ iuſſit.ſ.de re iudi.ſiue ergo valeat ſiue nō tn̄ nō trāſit in rē

3 iudicatā nec hꝫ vim diffinitiue.¶†Sꝫ an d̄ iure canonico in
quiſitores hereticoꝝ p̄nt cōmittere vices ſuas.gl. d̄t ꝙ ſic,⁊
ita ſeruat ī.c.ij.ī gl.ipſoꝝ.d̄ hereti.ī cle.¶Sꝫ an legatꝰ ꝓcon
ſulis poſſet cognitionē iſtā delegare alteri.vr̄ qd̄ ſic.qꝛ natu-
ra mutata eſt ex quo ſemel d̄legata eſt.ar.C.q ꝓ ſua iuri.l.j.ī fi.
ſꝫ dic ꝯ qꝛ ſpeciale ⁊ extraordinariū eſt ī ꝓcōſule ꝙ delegetꝫ qꝛ
hoc facit de cōſciētia legis,ergo in alijs inferioribus ſecꝰ eſt.
ar.C.de ꝓcu.l.maritus.nō ob.d.l.j.in fi.qꝛ ibi ſpecialiſſimū eſt
ī delegato p̄ncipis.¶Ultīo no.hic de relatiōe neceſſaria.ſ.q̄n
qs p̄t cognoſcere ⁊ nō ꝓnūtiare.ſic.ſ.e.§.legatos.ſꝫ īterdū eſt
ꝓbabilis n̄ neceſſaria.interdū eſt temeraria. ⁊ vid̄ practicam
iſtius materie relationū per Jn.extra de appella.c.intimaſti.

Sicut. ¶No.ꝙ qs p̄t ſuū vicariū reuocare tn̄ acta fa
cta valēt.ſup q̄ vid̄ ex̄ d̄ appe.c.ītimaſti.p Jn.

Legatos. ¶No.qd̄ relatio dꝫ fieri gradati.¶Se
cūdo nō h̄ ī gl.q̄ incipit,d̄ iure.ꝙ ꝓcōſu
les p̄ſides ⁊ poteſtates terrarū debēt ſup punctis iuris d̄libe
rare cum cōſilio ſapiētū nō ex ſuo capite cū ſint imperiti lra
rū.ad hoc facit de iure pa.l.diui fratres.tn̄ in ꝯſiliū nō debēt
aſſumere partiales puta aduocatos partis:vt.l.proxima.ſ.d̄
his q̄ in teſt.delē.nec pādere eis animi ſui motū.C.d̄ fal.l.vbi.

1 ☞Uictualia a ſubditis,an emere liceat.
2 Rectores,an poſſint recipere eſculentum ⁊ poculentum.
3 Encenia an aſſeſſoribus liceat recipere.
4 Preſtatio,quot annis debet eſſe facta,vt preſumatur debitū.
5 Cauſa ⁊ initium vniuſcuiuſqꝫ contractus eſt ſpectandum.

Non vero. Premitte ꝙ oli ꝓconſules q̄n reuerte
bant romā redibāt vald̄ diuites:⁊ ſpo
lia ſubditoꝝ ferebāt ſecū ſicut hodie nōnulli faciunt cardina-
les ⁊ alij officiales eccleſie q in his modū n̄ ſeruāt. vt d̄t Jac.
de bel.in aut.ſcriptū ē exēplar.habētes appetitū caninū ſi lo-
quor de bōis q magno animo ſpernūt pecunias.vn̄ lex roma
na ꝯſiderās ꝙ ſtatꝰ publicꝰ ex h̄ diffamabat ⁊ qd̄ oīs infamia
periculi ē cogitata fecit ſuū plebiſcitū ꝙ deſcribit.ſ.tit.n̄.ple
biſcito,ad cuiꝰ ītellectū emanauit iſte.§.¶No.ꝓuerbiū nō p
oīa,nec ſemꝑ,nec in oībꝰ.¶Itē no.qd̄ illd̄ ꝙ fit gratꝫ n̄ dꝫ ad
neceſſitatē ꝓduci.No.ꝙ mediū eſt tenēdū.†No quod a ſubdi
tis lꝫ emere victualia nō hoſpitia vel cāpos intelligo qd̄ etiaꝫ
poſſint emere equos qꝛ non dꝫ rector eſſe pedes.vt.ſ.eo.l.ob-
ſeruare.§.nemo.⁊ eq ī eo q nō p̄ōt ire pedes ſimiles ſunt ali-
mētis imo ſunt ꝑs alimētoꝝ.ar.no.ſ.mā.l.idēqꝫ.§.idē labeo.
2 ¶†Querit Gui.nūquid hodie rectores poſſint recipere eſcu
lēta ⁊ poculēta.gl.dicit ꝙ nō.ī aut.ſcriptū ē exēplar.⁊.l.plebiſ
cito.ſꝫ Gui.d̄t ꝙ imo poſſunt qꝛ īdefinita ꝓhibitio illiꝰ text.
ſcriptū eſt exēplar.diſtīguit ꝑ hāc.l.q̄ diſtīguit cū rōne.nā rō
⁊ humanitas iſtiꝰ.§.eſt bona.⁊ nō corrigit rō gl.nec dictū h̄ꝫ
Gu.ſꝫ Jac.d̄ bel.d̄t qd̄ p̄ſit ea recipere ī defectū ſui ſalarij alſ
nō.ſꝫ debēt ea emere.⁊ ita no.ī.d.aut.⁊ illa opi.ē verior nō tn̄
ex ꝓuis offendit lex vt ꝓ vno pari faxianoꝝ vl̄ ꝓ duabꝰ fialis
maluarie.ar.ſ.de ꝯdi.⁊ demō.l.ꝙuis.qꝛ ex talibꝰ rectoꝝ nō de
flectit animꝰ.¶Secūdo q̄rit Guli.nūq̄d officiales perpetui
poſſit a ſubditis emere poſſeſſiōes.rn̄det ꝙ nō:qꝛ plꝰ p̄ſit eme
re epi ꝙ officiales tꝑanei ⁊ qꝛ lex īdiſtincte ꝓhibet.C.d̄ ꝯctibꝰ
iudic.ī.l.j.ſꝫ nō vr̄ verū qꝛ epi emere ⁊ acq̄rere p̄nt lꝫ acorant
ēp̄atui. vt.C.de epiſ.⁊ cle.aut.licentiā.⁊ id̄ tyrāni.⁊ impales vi
carij lōbardie p̄nt emere poſſeſſiōes ⁊ caſtra niſi ꝓhet metꝰ.ſe
cus in officialibꝰ tꝑalibꝰ.¶Et adde ꝙ illud ꝙ q̄rit in officio
publico de iure vl̄ de facto obtēto p̄ſumit q̄ſitū ex publico.vt
no.l.facultas.de iure fi.li.x.nec debēt fauorabiliores eſſe q̄ in-
ſti.ſ.d̄ nor.l.n̄ ſolū.el.ij.¶Et no.ꝙ iſti officiales ꝑpetui du
rāte officio p̄nt agere ⁊ conueniri.ar ſ.de tu.⁊ ra.di.l.ſi finita.
§.fi.h̄ꝫ gui.¶†Tertio q̄ro nūq̄d aſſeſſoribꝰ ſit licitū recipere
illa encenia dic ꝙ n̄.⁊ caue tu aſſeſſor qꝛ ptās vinculo iuramen
ti tenetur repellere malos aſſeſſores.vt in aut.iuiurā ꝙ p̄ſta.
ab his.⁊ ibi ꝑ Ja.de bel.¶Quarto q̄ro nūq̄d officiales qbꝰ
nō ē certū tp̄s p̄finitū p̄ſumant ꝑpetui.⁊ vr̄ ꝙ ſic.de excu.tu.l.
iuriſperitos.in p̄n.⁊ vide de ope.no.nū.l.de pupillo.§.ipſi.p
Bar.¶Quinto q̄ro an finito officio poſſint iſta dona recip̄e
ob honorē bn̄ trāſac.officij.⁊ vr̄ ꝙ ſic.qꝛ lex nō ꝓhibet niſi ei q
eſt in officio vt h̄.Jn ꝯriū qꝛ ꝙ ſit ī igreſſu vl̄ egreſſu officij vr̄
in ipſo officio fieri.ar.ſ.de pac.l.iuriſgē.§.q̄nimo.v̄.cū em̄.iteꝫ
ad h̄.ſ.de poſtu.l.j.§.beſtias.v̄.niſi.itē qꝛ h̄ p̄t p̄ſumi ſtructum
durāte officio.ſ.de ꝓui.credi.l.ſi vētri.§.fi.¶Sexto q̄ro q̄liter
punitur huiꝰ plebiſciti trāſgreſſor.Rn̄ qd̄ illd̄ qd̄ accipit cō
fiſcat ⁊ ipſe notat īfamia ⁊ ꝑpetuo ab omni dignitate repellit
C.de digni.l.iudices.li.xij.⁊ no.ſ.d̄ poſtul.l.j.§.ait p̄tor.¶Se
ptimo q̄rit q̄d ſi nō recepit ſed pactꝰ eſt.an iſtud ius confiſcat
dic qd̄ nō:qꝛ iſtud pactū nō tenet.vt.l.iuris gē.§.ait p̄tor.ſ.de
pac.tn̄ turpiter pactꝰ puniēdꝰ eſt:⁊ no.ar.l.j.§.beſtias.pal.cuꝫ
fi.¶Octauo gl.d̄t h̄ ar.ꝓ.ruſtico q multis ānis vigit vl̄ por-
tauit

tauit encenia vt in futuꝝ nõ teneat̃ iuit⁹ nũqd eſt h̃ veꝝ,vr̃ ꝙ
nõ q̃ ꝓſtatio facta lõgo tp̃e facit ꝑſumi debitũ fore ꝑpetuũ.
vt.ſ.ð vſu.l.cũ ð in rẽ vſo.⁊ no.doc.ĩ.l.ſi certis annis.C.ð pac.
In ꝯͣriũ vr̃ poti⁹ encenij donatio quã debiti exhibitio.duab⁹
eñi cõiecturis cadẽtibus ſuꝑ eodẽ illa ꝑpõderat q̃ ſapit miu⁹
abuſiõis ⁊ dilapidatiõis.ar.ſ.de ſo.l.ſi cũ aurũ.ꝑ ſocio.l.meri
to.ſol.ad cõiecturas recurrẽdũ eſt qd eñi ſi ruſtic⁹ qñqꝫ porta
bat gallinã.qñqꝫ ſpalam porcinã.certe ex veritate rerũ certa
obligatio ꝑſumi nõ p̃t:ſꝫ enceniũ.ar.ſ.ð auro ⁊ argẽ.le.l.ſeyo.
§.medico.Itẽ qd ſi ruſtic⁹ portabat illa aduocato vt haberet
ei⁹ fauorẽ.Itẽ qd ſi erat ruſtic⁹ multũ liberalis.nã ex ꝯditio
ne pſone ꝑſumit̃ facti q̃litas.ð pi.ac.l.vel vniuerſoꝝ.Ecõtra
finge ꝙ ille ruſtic⁹ erat colon⁹ me⁹.vñ hoc poterat eſſe de mer
cede fundi.vel pone ꝙ erat homo me⁹.vñ poterat eẽ ð ſeruitu
te debiti certe hoc caſu ꝑſumit̃ ðbitũ.⁊ cogit̃ i futurũ ſꝫ Gul.
ad h̃.xviij.q.ij.c.ſeruitiũ.ꝑſumit̃ q̃ tũc incẽſum ꝑſtari ⁊ iſignũ
fidelitatis:idẽ eſt ſi vna eccl̃ia alteri preſtitit ſimiles ꝓſtatões
xl.an.q̃ ꝑſumit̃ ex hoc ſubdita ⁊ fidelis q̃tũ ad hũc cẽſũ.facit
ad h̃.ſ.de pb.l.cenſus.⁊ adde qð no.ex̃ de cẽſi.c.preuenit.⁊ per
4 Jo.an.de vb.ſi.abb.in p̃n.per In.¶ † Nono q̃ro quot annis
dꝫ eſſe facta ꝓſtatio vt ꝑſumat̃ debitũ ⁊ vr̃ ꝙ.xxx.an.nã nõ mi
nus tp̃s dꝫ reqri in aliq̃ obligãdo q̃ in liberãdo.vt in.l.arria
nus.de act.⁊ ob.ſed in aliq̃ liberãdo reqrit̃ ꝙ ſint.xxx.an.vt.l.
ſicut.C.de p̃ſcri.xxx.an.q̃ multo fortius in obligãdo.In ꝯͣriũ
videt̃ ꝙ ſufficiãt.x.an.ſiue inter p̃ntes.ſiue inter abſentes.pu
ta ſi ꝑ nũciũ ẽ facta ꝓſtatio.vt.d.l.cũ de in reꝫ vſo.vbi ꝑſumit̃
ſolẽnis ſtipulatio interueniſſe:ex eo ꝙ vſuraꝝ ꝓſtatio facta ẽ
ꝑ longũ tp̃s poſſunt in futurũ peti ex ſtipulatione ꝑſumpta.⁊
ſic ex ſolutione cõtinuata longo tp̃e ꝯct⁹ ſolẽnis ꝑſumit̃ ꝓceſ
ſiſſe.ſo.ſufficit longũ tp̃s.Non ob.l.ſicut.q̃ ibi loqtur in negli
gẽte.hoc i ꝓſtãte.vñ pl⁹ operat̃ ꝓſtatio.q̃ patiẽtia nuda.nã ꝓ
ſtãs euidenter ꝯſentit,ſꝫ patiẽs nõ ꝯſentit ſꝫ Cyn.ſꝫ i patiẽte
nõ interuenit fctiõ obligatiõis idducẽde ſꝫ ꝑſumẽde neceſſariũ
ſm Ja.bu.imo pl⁹ eſt in.l.cũ de in rẽ vſo.q̃ ꝓbat̃ debitũ prin
cipale per ꝓſtationẽ vſuraꝝ diuturna eñi ſolutio facit ꝑſumi
cãm obligatiõis pncipalis ⁊ acceſſorie.ſꝫ nõ patiẽtia q̃ in pa
tiente nõ apparet ꝯſenſus de futuro:porro ſi patiẽtia eẽt ꝯiũ
cta rei indicãti ꝯſenſum tũc ſufficeret lõgũ tp̃s.ſ.de pb.l.ꝓcu
la.C.de pe.here.l.ſi filij⁹.ſ.ð acq.here.l.vj.C.cõidiu.l.pe.ſꝫ ſpec.
ðt ꝙ i ruſticis ſemp reqrit̃ ꝓſtatio.xxx.an.alr̃s ñ ꝑſumũtur in
futuꝝ obligati.vt no.i ſpe.de cã poſ.⁊ ꝓprie.§.ij.v.ceteꝝ.⁊ in
ſpe.de reſti ſpol.§.nũc dicam⁹.nã cũ i ꝑpetuũ teneri ⁊ nũq̃ li
berari poſſe ſit ſpẽs ſuitutis reqrunt̃.xxx.an.vt plene no.per
Ant.ð but.i.l.litib⁹.C.ð agri.⁊ cẽ.li.xj.vbi oĩno videas.Deci
mo q̃ro q̃ñ formet̃ libell⁹.Dic ſi agit̃ poſſeſſorio ſufficit ſi al
legat̃ fctiñ ſine obl̃one q̃ poſſeſſoria in facto ꝯſiſtũt.vt.l.ſi ſer.
vẽ.ſꝫ ſi agit̃ petitorio dꝫ allegari ius ⁊ cã.⁊ h̃ qñ ex ꝓſtatiõe re
ſultãt alia indicia.q̃ cã ꝓſtatiõis ẽ real̃ꝫ puta homagiũ ⁊ ſub
iectio.vt.c.q̃rela.ex̃ de ele.ſꝫ ſi reſultat mera actio pſonalis.vt
ſ.ð vſuf.le.l.ſi qs fũdi trebatiani.tũc eſt agẽdũ formal̃r.i.cũ cã
cã.nã iformis libell⁹ eẽt oĩno iept⁹.vt no.i.l.ij.§.circa.ſ.ð d.ex
cep.ẽ eñi tũc duplex vitiũ.q̃ iformis fuit ꝓſtatio ⁊ iformis eẽt
petitio.dꝫ q̃ ꝯtinere cã:eſt aũt cã gñalis ſtipulatio q̃ p̃t alle
gari in oĩ ðbito.nec opꝫ allegari cãm cauſe,ſ.cãm ſtipulatio
nis.q̃ ſufficit loco cãe lõgeui tp̃is ꝓſtatio nã ꝑſumit̃ qð abſqꝫ
iuſta cã hoc fctiñ nõ ſit.lꝫ.de ea nõ appareat ſpecifice.ð iſtis li
bellis formãdis no.in ſpe.vbi.ſ.⁊ við qð no.C.de rei vẽ.l.ſo
lẽnib⁹.ꝑ Azo.⁊ Gul.⁊.C.de ꝓba.l.ad ꝓbationẽ.la.ij.ꝑ Cy.⁊.j.
q.iij.q̃tũ.ꝑ Ar.¶ Et no.qð vnuſcuiuſqꝫ ꝯctus initiũ ſpec
tãdũ ẽ ⁊ cã.ſ.man.l.ſi ꝓcuratorẽ.in p̃n. Additio Baldi.

Olet. Vide Cyn.C.de legi.l.ij.qð not.Inn.
de ap.intimaiti.in ſpe.de iud.§ dele.§.
ſeqt̃.v.⁊ no.ꝙ ſimpl̃r.Itẽ við ꝙ no.i.c.ij.i v.ipoꝝ
ꝯmiſſis.de hſti.in cle.¶ In tex.ad ſe.ſcꝫ ꝓcõſulez.
ibi.extraordinariorũ.ſ.ſpãle ẽ.¶ Ibi nec eñi.við in ſpe.ð legato.
§.p̃t.vſi.ſed nunqd.Bal.¶ In ſi.tex.vide in ſpe.ti.ij.§.ſuper
eſt.vſi.legatis ẽt.⁊ arch.j.q.j.eos.i ñ.⁊.c.iudices.in p̃n.⁊.x.q.
vl.canẽdũ.i ñ.⁊.c.relatũ.i gl.adð et dic ꝑ Arch.In gl.qualita
tẽ.við Arch.xviij.q.ij.c.ſuitiũ.¶ Qual̃r aut formet̃ libell⁹ vi
de i ſpe.iiij.pte.de cã poſ.§.ij.v.ceterũ.⁊ vſ.ſeq.¶ In ruſtico
reqrunt̃.xxx.an.in alio.x.ſm Gul.i ſpe.in.d.v.ceteruꝫ.¶ Sꝫ
nunqd ꝑ annuã vel mẽſtruã ꝓſtationẽ eſt aliqð poſſeſſoriũ vl̃
petitoriũ reale,vr̃ ꝙ nõ.vt.ſ.quorũ bonorũ.l.ſi.In ꝯͣrariũ vr̃
caſus ex̃ ð elec.q̃relã Dic aut talis ꝓſtatio cadere p̃t i ſpẽꝫ ſui
tutis.⁊ tũc talis ꝓſtatio eſt realis.⁊ ꝯpetit poſſeſſoriũ ⁊ petito
riũ.Aut iſta ꝓſtatio ẽ pſonalis.tũc ñ.ð h̃ no.Jo.an.ð cẽſi.ꝓue
nit.lꝫ ꝯͣ no.⁊ male.⁊ ꝑ cy.i.l.ſi certis ãnis.ſꝫ io.ð pi.⁊ io.cal.cer
te iſta vba fuerũt origial̃r Gul.ð cug.ꝓut ip̃e no.ſ.q ſat.cog.
ſciẽdũ.⁊ ibi ẽt ꝑ Cy.in vl.q.Alibi ẽt ðt Cy.aut ꝓſtatio annua
ẽ ꝑpetua.⁊ tũc poſſidet̃ q̃ cõparat̃ imobilib⁹ aut tp̃alis tunc
non poſſidet̃.ita no.Cy.C.de ſer.⁊ aliq̃.l.ij.in.j.q.¶ Sꝫ nũqd
ꝓ iſtis iurib⁹ dat̃ ꝯfeſſoria:vr̃ ꝙ ñ.vt no.In.ð v.ſi.ab.i p̃n.⁊
dic ꝯͣ ſi ꝓſtatio ẽ real̃.ſi pſonal.s tũc veꝝ ðt In.ſ.ð ſ.vt pomu.
1 ☞ Metropolitana ciuitas dicitur caput ſue prouincie.
2 Epiſcopus de eſſe ciuitatis,an requiratur.
3 Legatus tenetur ſeruare ferias conſuetas.
4 Legatus conſuetudinem loci laudabilem tollere non poteſt.
5 Proconſul dicitur generalis viſitator totius prouincie.

Si in aliquã. Proconſuli ſuo iocũdo ad
uẽtu dꝫ audire harẽgas
ꝓuincialiũ ꝯmẽdãtiũ ⁊ laudãtiũ ſe nã hoc ꝑtinet
ad beneuolẽtiã captãdã ⁊ honorẽ ciuiũ.itẽ dꝫ ſua
re ſtatuta ⁊ ꝯſuetudines patrie maxie circa ferias.Itẽ dꝫ viſi
tare loca publica ⁊ facere ea refici vl̃ pfici ciuiũ expẽſis ⁊ imu
nire ꝑ deputatos ad hoc ẽt manu militari.h.d.¶ No.ꝙ ðcet
harẽgare corã ꝓcõſulib⁹ ⁊ regib⁹.nã laudãdi ſũt ⁊ q loquit̃ dꝫ
eis recõmẽdare ciuitatẽ ꝓ q̃ loquit̃.⁊ laudare ciues ð affectio
ne ⁊ ðuotiõe ꝓmptitudinẽ ad honorẽ ⁊ obſeqa ꝓcõſulis vel re
gis.¶ No.ſcðo ꝙ ciuitas metropolitana ðr caput prouincie
ſue ſcꝫ cui metropolitano mõ ꝑſidet.vñ ciuitas piſana nõ eſt
caput tuſcie.lꝫ ſit metropolitana,q̃ ep̃s piſan⁹ ñ ꝑeſt florẽtio
2 vel peruſino ep̃o.¶ † Quero an de eẽ ciuitatis ſit ꝙ habeat
a ep̃m:vr̃ ꝙ ſic.ᵃ no.xcix.di.c.ꝓuincie.vbi gl.ðt ꝙ comitat⁹ ẽ di
ſtrict⁹ ciuitatis hñtis ep̃m.In ꝯͣriũ vr̃ q̃ p̃t eẽ ciuitas abſqꝫ
tribunali cãrũ nedũ abſqꝫ ep̃o.vt.ſ.ð excu.tu.l.ſi duas.§.de
cet.⁊ ibi ꝑ Jac.ð are.in q̃dã parua notula.Itẽ laici p̃nt face
re ciuitatẽ ð nouo.vt no.ſ.ꝙ cuiuſqꝫ vni.l.j.⁊ tñ ñ p̃nt ſedẽ ep̃a
lẽ creare.Itẽ nihil hꝫ.cõe iuriſdictio tp̃alis cũ ſpũali.facit ꝙ
no.c.j.di.ꝓuenit.Itẽ pri⁹ fuere ciuitates q̃ ep̃i.Itẽ ſarraceni
hñt ciuitates ⁊ ñ hñt ep̃os niſi forte abuſiuos,Itẽ ſi ciuitas ꝓ
pter ſuũ ðlictũ ꝑdit epꝫ ñ ꝓpterea ꝑdit ius ciuitatis q̃ ad tp̃a
lia nec nomẽ.Itẽ eꝯ ẽ ep̃s ſine ciuitate:vt i ep̃o luneſi ⁊ pheſu
lano ſm tñ vſuꝫ loquẽdi cõeꝫ oppida q̃ nũq̃ habuerũt ep̃m ñ
dicunt̃ ciuitates ꝑ excellẽtiã.ðr ⁊ ſignũ potiſſimũ excellentie
hr̃e ep̃alẽ ſedẽ.⁊ ap̃lic⁹ ꝓ maximo dono ꝯcedit oppidis hãc di
gnitatẽ vt papa vrba.v.mõtiſflaſconi ꝙ de oppido ſimplici i
ciuitatẽ erexit.¶ Et ꝓdicta faciũt ad.q.ſi ꝯceſſeſũt rep̃ſalie.ꝯ
oẽs ciues tuſcos ñ itelligunt̃ nati ð oppido pratẽſi vl̃ ſcti mi
niatis q̃ ñ ſunt ciuitate,q̃ ñ hñt ep̃os.¶ † Scðo no.ꝙ lega
3 tus tenet̃ ſuare ferias ꝯſuetas.q̃ ñ vꝫ ſñia legati lata tp̃e feria
to.ꝙ no.¶ Itẽ no.ꝙ legat⁹ ñ p̃t ꝯſuetudinẽ loci rõnabilẽ ⁊ ꝑ
4 ſcriptã tollere.¶ † Itẽ no.ꝙ collegia p̃nt hr̃e ꝓprias ferias
ex ꝯſuetudine ipſoꝝ i qb⁹ ñ valẽt act⁹ iuridici ſui magiſtrat⁹
ꝙ no.¶ Itẽ no.tex.ibi ꝓut vires ꝙ publica edificia dñt con
ſtrui publicis ſũptib⁹ illi⁹ ciuitatis i q̃ ſũt ⁊ við.C.de ſacro.
ſã.eccl.l.neminẽ.ꝑ Gul.ñ tñ ſũt iportabiles ſũpt⁹ iponẽdi:vt
h.ar.ſ.ð exe.tu.l.titi⁹.§.ſi.no.ꝙ curatores operũ dñt ẽe diligẽ
tes.facit.ſ.ð neg.ge.ſi pupilli.§.videam⁹.ibi ꝙ ab eo exigim⁹
5 ⁊c.¶ † Ultio no.ꝙ ꝓcõſul ẽ gñalis viſitator ⁊ circuitor toti⁹
ꝓuĩcie.⁊ ñ tollit̃ h̃ comiſſio gñalis ꝑ aliq̃ ꝯmiſſionẽ ſpãleꝫ:q̃
oĩ aliḋ itelligit̃ ꝯmiſſũ tãq̃ ſub eo.vt.ſ.eo.l.nec qcq̃.ar.C.ð of
ſi.ꝓfec.vr.l.j.ex̃ ð here.c.ꝑ hec.¶ Et ẽ ar.ꝙ gñalis viſitator p̃t
corrigere malefctũ a ſpãli viſitatore.ſ.mã.ſi hoieꝫ.¶ Ex q̃rit̃
ð tali.q.tp̃e guerre pnceps fortificauit locũ meũ,vt habili⁹ fa
ceret guerrã ⁊ poſuit ibi gẽtes ſuas,ꝙ potuit ẽt me inuito.C.de
naui.ñ exc.l.j.li.xj.ſ.ð pig.ac.l.ſi.§.ſi,poſtea finita guerra repe
to locũ meũ ſic aptatũ.opponit̃ mihi ꝙ ðbeo reddere ſũpt⁹ q̃
rit̃ qd iuris.⁊ dicũt qdã ꝙ ñ teneor reddere.⁊ ſic lucro meo ce
dit fortaliciũ ⁊ pnceps ñ mihi negotiũ geſſit niſi tãq̃ vni ð po
pulo ſꝫ ſibi ⁊ regno ſuo.vñ ñ teneor ad ꝯferẽdũ niſi tãq̃ vn⁹ ð
populo.ſꝫ nõ tãq̃ ꝓuat⁹ ad totã ipẽſam vt.l.j.§.idẽ labeo.ne
quid in loco pub.⁊ facit hec.l.q̃ ðt ꝙ dꝫ fieri publicis expẽſis.
ſ.de nego.geſt.l.ex duobus. Bald. Additio Baldi:

Si aliq̃. In tex.inſpiciẽdi grã.við In.
ex̃ de cẽſi.rom.in.j.⁊.ij.gl.Ar.x.
q.j.diceremꝰ ep̃o placuit.Ibi curare dꝫ qd ẽ cura
ſpiritualis.vide Arch.xv.q.ſi.cognouimus.
1 ☞ Imperium triplex dicitur.
2 Imperium contentioſum eſt duplex.
3 Legati a latere hñt tantam iuriſditionẽ,quantaꝫ patriacha.

Cum pleniſſimã. ¶ No.ꝙ pleniſſima iuriſ
ditio includit merũ impe
riũ,plenior mixtum,ſemiplena,modicũ imperiũ habet,quod
ðr imperiolũ qð eſt minoris qualitatis ⁊ gradus q̃ ſit mixtũ
1 imperiũ.¶ † No.gl.de triplici iperio magno,medio ⁊ mini
mo adð ꝙ magnũ imperiũ hꝫ ẽt tres differẽtias.Qr quoddã
ẽ imperiũ magnũ ita ꝙ maximũ,ꝙ cõcedit̃ ptãs hominez in
interficiendi vel mutilandi.Quoddam qð nõ eſt ita maximũ
ſed eſt ei proximũ ⁊ ſimile vt dãnandi in metallũ.vel q̃ſi ſimile
vt deportandi.Quoddaꝫ eſt magnũ.ſꝫ nõ maximũ nec ſimile

a ¶ Qð ſic.vi
de eũdem bal.
in.l.ex hoc iu
re.ꝟ.de iu.⁊ iu
re.⁊ quod ibi
dixi in apoſt.

marimo,vt ⁊ elegādi:vt.C.de ſen.l.nulli.vel forbānīēdi ſeu cō
finādi:vt ibi ptz.Itē miptū imperiū aliud voluntariuz aliud
cōtētioſuz.aliud qd partim capit a volūtario parti; a cōten-
tioſo.de primo patet exemplū in decreto emācipatiōis ⁊ tuto
ris dati abſq̄ inquiſitiōe ⁊ ſimilib⁹.⁊ hoc decretū interponit
2 ſup pſona ⁊ reſpectu pſone.†Cōtētioſum vō eſt duplex aliud
parui piudicij:vt primū decretū cōiūcta ſibi reali miſſiōe ali-
ud plenioris piudicij.vt ſʒ dcretū cū ſuo effectu.i.cū reali miſ
ſione ɔcretū qd dic.vt.j.de iur.om.iudi.l.iubere.⁊ iſtud exer-
cet in re ⁊ reſpectu rei.ſ.territorij:vt.l.cū vn⁹.§.is q.d bo aut.
iud.poſ.aliud veroo tā de volūtario quā de conditionali par-
ticipat vt cū ex inquiſitiōe tutor dat citatis citādis als nō di-
cit inqſitū niſi perfunctorie ⁊ illa nō dicit inquiſitio niſi pfun-
ctorie.vt.j.de trāſa.l.cū hi.§.ſi ptor.⁊ de offi.cōſul.l.j.in fi.itez
iuriſditio alia maxia a.ccc.aureis ſupra.alia media a.ccc.au-
reis īfra.vſq̄ ad.c.alia minor ab infra.c.q etiā deſcēdendo pt
eſſe minima.vt ī aut.niſi breuiores.vl infra duos aureos.j.de
dolo.l.idē eſt.ſʒ Guil.in.l.imperiū.dicit qd omnes cōdēnatio
nes a.ccc.aureis ſupra ſunt mixti imperij,⁊ oēs cōdemnatio-
nes pecuniarie ⁊ ciuiles a.ccc.aureis īfra ſunt iuriſditiōis.tn̄
dic q̄ oēs pecuniarie ⁊ ciuiles ſunt iuriſditiōis:vt no.i.l.inter
ɔmiſſiōes,ad munici.ſed criminales ſunt imperij ſʒ moder-
nos.j.de iudi.l.ij.§.his.dant.ſed de his pleni⁹ dic vt ī.l.impe-
3 riū.¶†Itē no.quod legati de latere q dicunt pconſules ha-
bēt tantā iuriſditionē quantā pſiarche epi ⁊ archiepi ī oēs de
ſua puincia ⁊ ēt maiorē omnibus poſt principē.q̄ eſt notadū.
Additio Baldi.

Cum pleniſſimā. Uide Inn.de inſti.ex fre-
quētib⁹.in gl.no.Archi.
Additio lecture vacantis in.l.⁊ ideo. Bal.

Et ideo. An pſente maiore ſilet minor.dic vt
C.de dona.l.ī hac ſacratiſſima.Bald.

Nec quicq̄.ver.ſane. ¶Not.q̄
pcōſul nō
pt ītromittere ſe de offi.pcu.ceſa.⁊ ſic legat⁹ de late
re nō pt ſe ītromittere de offi.collectoris aplice ca-
mere.qd eſt no.⁊ ſic iter ſiſ ⁊ puatū nemo cognoſcit niſi d ſpe-
ciali mādato.de ɔmiſſione extraordinaria quā pnceps alteri
facit nō ītromittit ſe legat⁹.de mino.l.minor aūt magiſtrat⁹.
⁊ ex de offi.le.c.ſtuduiſti.nec ēt pōt res publicas ɔcedere,vt.l.
phibere.§.plane.qd vt aut clā.nec ēt ītromittūt ſe de exēptis
ab oīb⁹ alijs pter q̄ a pap.d h p Ho.ī ſumma d offi.le.§.q̄ pti
net.v.ſʒ in exēptis.in ſpe.e.ti.§.ſupeſt.verſ.ſed nūquid legat.
Additio Baldi.

Nec quicquā. Uide Archi.xj.q̄ſtio.j.per
uenit.in v.ſane.Allegatur
quod legat⁹ de latere nō hʒ iuriſditionē in exēptos.
vt no.in ſpe.de leg.§.ſupereſt.ver.ſed nunqd legatus pōt ſuū
officiū exercere.Ba.¶No.in gn̄ali ɔmiſſiōe nō venire q̄ eſt
alteri ſpecialiter cōmiſſum.ſic extra de accu.ad petitionē.no.
in.ſpe.ti.ij.§.ſupereſt.ver.Itē is cui aliqua cauſa. Bal.

1 ☞ Decretum multis modis dicitur.
2 Differentia inter autoritatem,conſenſum ⁊ decretum.
3 Libell⁹,qn̄ ſumat p epl̄a diffinitionē cāe pncipalis ɔtinente.
4 Libellus varijs modis accipitur.
5 Que decretū deſiderāt p libellum oblatuʒ expediri nō debēt.
6 Bannitus in abſentia reuerſus.
7 Libellus ineptus non interrumpit preſcriptionem.
8 Productio gratioſi reſcripti habet vim libelli.
9 Rebannire aliquē ⁊ pronunciare eximēdum de bāno differūt.
10 Quantitas in obligatione aliquando eſt propter ſpeciem.
11 Iuriſditio voluntaria,an poſſit delegari.

Ubi decretū. Iſte.§.ī tex.breuis eſt ⁊ obſcur⁹ ī
materia vō diffuſ⁹ ⁊ vtilis ⁊ pra-
cticabilis valde.⁊ glo.legit hunc.§.qnq̄ modis.Et ad euidē
tiā lecture eſt declarāda interpretatio verbor.vt.j.ſi cer.pe.l.
j.due em̄ dictiōes poſite in tex.ſ.decretū ⁊ libell⁹ equiuoce ſūt
⁊ plures interpretatiōes habēt.⁊ ideo ne in equiuoco ambule
mus:q2 teſte boetio q̄ multipliciter exponit ei⁹ veritas igno
1 ratur.†Premittam⁹ q̄ decretū dr pluribus modis[a].¶Prio
a modo ſm gl.j.diffinitiua ſnīa finem liti imponens.vt hic ſm
primā lec.⁊.ſ.de iuſt.⁊ iu.l.pe.ī vb.decernit.⁊.j.d iud.l.ſi ptor.
¶Secundo modo dr decretū.i.ſnīa interlocutoria vt.j.q.ex
cau.ma.l.ſed ⁊ ſi per pretorem.§.ſʒ ſi dum decreto.vbi de hoc ⁊
hoc modo nō accipitur ī illo.§.ſm gl.¶Tertio mō dr decre-
tum iudicis ob hoc ipſum aditi permiſſio vel diſpoſitio cōdē
nationem vel abſolutionem non cōtinēs ⁊ illud repetitur in
iuriſditione oīno voluntaria vbi nemo eſt citād⁹ vt cū bonor
poſſeſſio decernit.vt no.j.de bo.poſ.l.iij.§.pe.⁊.j.de proba.ab
ea parte.Itē in iuriſditiōe preciſe contentioſa.vt cum primū
ſm decretū interponit:vt.C.de his q ad eccl.ɔfu.l.pn̄ti.d dā,
infec.l.ſi finita.§.nihil.in aut.de exhi.re.§.ſi vō qdā.Itē in iu
riſditiōe.vt ita dixeri media:vt aliq ſūt citādi tn̄ ppe nō ē ibi
iudiciū:vt.j.de offi.ɔſulis.⁊.l.magis puto.§.ne paſſim.de re.
ē de trāſ.l.cū hi.§.ſi ptor.de pac.l.⁊ ſuū hr̄dē.§.hodie.⁊ ī illa ſi
gniſicatiōe optime iſtd vocabulū nr̄o.§.adaptat ſʒ tertiā lec.
cōem ⁊ verā.¶Quarto mō dr decretū electio fctā de aliq̄ ad
aliqd offm̄ p autoritatē hn̄tis:vt.j.q̄ cuiuſq̄ vni.l.itē eorū.§.
ſi decurio.ſʒ canoniſte vocāt decretū ſcripturā ɔtinentē pceſ
ſuʒ electiōis cū ipſa electiōe.Quito mō dr dcretū qlʒ ordina-
tio ſupioris:vt.j.d decre.ab or.fa.l.ambitioſa decreta.vn̄ ſta-
tutū ɔſulū ciuitatis dr decretū:q̄ ſi ɔtinet ſpālē fauorē ſingu
laris pſone ɔ ius cōe dr ambitioſum.vt.j.d mino.l.iij.in pn.
ſi vō ɔtinet odiū pſumit doloſuʒ.l.j.in fi.de doli exc.¶Sexto
dr decretū vbicūq̄ ɔſtitutio dt aliquē admittēdū vl repellen-
dū.ex vt lit.pē.c.ij.ī v.decreuim⁹ admittēdos.Itē ſi decernit
aliqd ɔfirmādū vl infirmādū.C.de teſta.l.hac ɔſultiſſima.§.
pe.in v.decreuim⁹ īfirmari.Itē ſi lex decernat miſſionē faciē
dā.d fo.cōpe.c.j.§.ɔhētes.v.dcernere faciendū.itē ſi decernat
aliq̄s ɔpeſcēdos.e.ti.c.ij.v.dcreuim⁹ ɔpeſcēdos.li.vj.¶Se-
ptimo dr decretū ī itegrū reſtō gratioſa.vt.j.d poſt.l.j.§.de q̄,
¶Octauo dr decretū illa clauſula q̄ addit ad ɔfirmationem
gr̄e.ſ.decernētis irritū ⁊ inane.⁊c.q̄ clauſula ſemp apponit ī
lr̄is dn̄i pape vt ī.c.j.d ɔceſ.pbē.ī cle.¶Nono dr dcretū taxa-
tio alimentor.vt.j.de neg.geſt.l.neſcenni⁹.j.vbi pu.edu.de.l.
ij.¶Decio ⁊ vltio dr dcretū ɔfirmatio q̄ ātēq̄ iterpōat offm̄
dcernēdū formā ⁊ ſtatutū ſuū dr n̄ hr̄e:vt.j.d exc.tut.l.gaius.
⁊ qn̄q̄ hʒ formam eſſe.ſʒ n̄ executionē.C.de arb.tu.l.ſi.⁊ no.q̄
īſtrumēta q̄ ſiūt de dcreto iudicis dicunt inſtrumēta fori.⁊ n̄
debēt edi cū die ⁊ ɔſule.vt no.ī.c.j.d pbatio.p Jn.Itē no.q̄ p
b ſumit p dcreto iudici.[b] vt no.ī.l.j.C.d fide inſt.⁊ iure haſ.fiſca,
li.x.¶Et no.differētiā īter autoritatē cōſenſum ⁊ decretū vt
j.d minorib⁹.ait ptor.§.pmittit.ī gl.ſed eū ſec⁹.⁊ addō aliā dif
ferētiā q̄ no.Jn.ī.c.dudū.d re.eccl.n̄ alie.li.vj.¶Et facit ad
q.ſtatuti nā ſi exigit decretū pt pcedere ⁊ ſeq.ſi autoritatez dʒ
pcedere vl ineſſe.ſi ɔſenſuʒ pt q̄cūq̄ ſeq.ſi licētiā dʒ pcedere ſi
cōſiliū dʒ pcedere.⁊ addō q̄ no.de le.cū pr.§.libertis.p Bart.
C.de ſer.l.act⁹.p Ja.de are.⁊ de acq.hr̄di.l.eū q duob⁹.§.fili⁹.
¶Scdō premittam⁹ q̄ libell⁹ qn̄q̄ ſumit p epiſtola diffini
tionē cauſe pncipalis ɔtinēte ⁊ hoc mō ponit hic ſm pmā lec.
⁊ dr ī diminutiuo pp paucitatē lr̄arū.C.ɔmi.vl epi.l.ſi.in ver
4 bo paucis lr̄is.¶†Scdō mō dr libell⁹ ſupplicatori⁹ de in ius
vo.l.libert⁹.Itē reqſitori⁹ vt qn̄ rogo iudicē q̄ decretū inter
ponat in aliq̄ actu vt in inſinuatiōe donationis ⁊ differt h li-
bell⁹ a ſupplicatorio:q2 ibi a negatiōe n̄ pt appellari.de aq̄ q̄
ti.⁊ eſti.l.j.§.pmittit.q2 nitit gr̄a nō iure:ſʒ in ſcdō caſu pt ap
pellari.in aut.de q̄ſtore.§.ſup h.Qd aūt in īſinuatiōe reqrat
decretū tʒ Guli.in.l.iſtud.C.de ſacroſa.eccle.alij dicūt q̄ n̄ re
rit aliud decretū niſi qd mādato iudicis regiſtret ī actis.C.q
admit.ad bo.po.l.ſi.p Cy.⁊ arg.C.ad tre.l.pe.vl dic aut eſt inſi
nuatio ɔdicta p aliq̄s oppoſitores.puta p cōiūctos donātis
q dicūt q̄ eſt facta ebrietate,vl leuitate vl ex turpi cā.ar.j.qua
rū rerū ac.nō da.l.j.§.q̄ onerāde.⁊ de fur.l.ſi.de ac.⁊ obl.l.ſi.d
trāſac.l.nec ci.§.eorū.⁊ tūc poſt examinationē cauſarū dʒ ɔfir
mari.vl īfirmari.⁊ h appellat decretū ⁊ ita ītelli gl.no.ī aut.vt
n̄ ſi.pi.§.ſi.co.v.aut n̄ ē ɔdicta,⁊ tūc ſufficit regiſtratio ī actis.
ar.C.de trāſac.l.omniū.¶Tertio mō dr libell⁹ ɔuētiōalis ⁊
ɔdictorius,vt in aut.offerat.ſ.de litis cōteſta.¶Quarto mō
dr libell⁹ appellatori⁹.vt.C.de ap.l.ſi qs libellos.¶Quinto
mō dr libell⁹ excuſatori⁹.j.de exc.tu.l.ſcire opʒ.§.pōt autem.
¶Sexto mō dr libell⁹ accuſatori⁹.vt.j.d accuſa.l.libellorum.
¶Septimo mō:dr libell⁹ denūtiatori⁹ de anna.excep.l.vt p-
fect⁹.de ac.l.ea qdē.¶Octauo mō dr libell⁹ inqſitori⁹.de of-
fic.pſi.l.ɔgruit.de accu.c.q̄liter q reqrit maiorē induſtriaʒ q̄
proceſſus partiū.vt no.Inno.de officio dele.qm̄ hʒ locū etiaʒ
ciuil.inquiſitio ⁊ in oīb⁹ cauſis publicis ⁊ fiſcalib⁹:vt.C.d bo.
vacā.l.ſi.li.x.¶Nono dr libell⁹ citatorius.i.lr̄e miſſe citato ad
domū vel ad fores eccl̄ie deſtinate.facit q̄ legit ⁊ no.de anna.
excep.l.ſi.p Cy.extra.d dila.c.ij.Et ita eſt de ɔſuetudine hōa
in qbuſdā locis q̄ ſubſtātia citatiōis mittat cū citatorio vn̄
tales litere pn̄t dici libell⁹.¶Decimo ⁊ vltimo pt dici libel-
lus ɔceſſio facta in emphiteuſim vl ſimili modo,puta ad cētū
annos:vt no.Dyn.de le.ij.l.codicillis.§.inſtituto.⁊ forte ſic dr
q2 ſcriptura eſt de ſubſtātia:vt.x.col.qui.mo.feu.amitta.c.j.§.
rurſ⁹.¶Premiſſis iſtis ad euidētiā diuide.§.in duas ptes.in
5 pria dictū.in ſcda rō dicti ſumpta ex gn̄ali regula.¶†Et ſm
primā lec.h.d.ſnīa lata iter abſentes ad eos directa p epiſtolā
non vʒ ipo iure.Secūdū vero ſecundā lec.hoc dicit Que decre
tum deſiderant per libellū oblatum expediri non debent.hoc
dicit.ſecundum tertiam.hoc dicit.Que decreti interpoſitio-
nem ⁊ plenam

a ¶Modis. quot modis autē ſumatur decretuʒ.vide D.Mari.ſozi.in cōſi.xxv.incip.viſis verſ.ſed hoc aduertendum.cum verſi.ſequenti.in.j.parte.

b ¶Pro decre.iudi.vide Do.ale.de imo.ī.l.ſciēdū.de ver.ob.⁊ Pau.de ca.ī ɔſi.lxxxix.

ne ⁊ plenã cãe cognitionẽ exigunt delegari nõ pñt.h.d.ſm q̃r tã le.hoc dt,nõ põt vni ſcribẽde alteri legẽde ſententie iuriſdi tio delegari.h.d.Secundũ quintã lec.h.d.Nõ pt vni delegari ſola ſnĩe diffinitiue ꝓlatio cũ ipſe q ꝓnũciat iuris ẽ de cã ñ co gnouit.nec pt vni ꝓceſſus vſq ad ſnĩam excluſiue alteri vero ſola ſnĩa delegari.h.d.Et rõ prime lec.eſt qꝛ abſente vtraq ꝑ te vel altera nõ citata nõ vꝫ ſnĩa lꝫ ſit ꝑ lr̃as intimata.qð not. ¶Rõ ſcðe lec.eſt qꝛ vr̃ ordo puerti ſi ſeruat̃ ordo libelli vbi ñ dꝫ ſeruari,cũ ordo in talibꝰ ſit nõ ſeruare ordinẽ iudiciorum. ¶Tertie lec.rõ ẽ qꝛ offim̃ nobile quo interponit̃ decretũ ẽ mi xti iperij.¶Rõ q̃rte lec.ẽ qꝛ iudicãs dꝫ fungi offõ iudicandi inſolidũ nõ ꝓ pte.ar.C.de teſta.l.cũ antiq̃tas.qꝛ vnitas indi uiſibilis ꝓnũciãdi actionẽ nõ recipit ſeparationẽ.¶Rõ q̃nte lec.eſt qꝛ ineuditã a ſe cãm nemo mature poſſit diffinire.vt in aut.ad hec.C.de iud.q̃ em̃ ꝑ ſe videt ⁊ ꝑ ſe audit meliꝰ nouit ve ritatẽ.de teſti.l.iij.§.idẽ diuꝰ.arg.de offõ p̃fi.l.obſeruãdũ.de q̃ſtionibꝰ.l.de minore.§.tormẽta ⁊ tũc hoc eſt ð pleniſſima exa minatione vult porro lex ſolã veritatẽ ꝓbationũ ⁊ iuſtitiã lo cũ debere hr̃e in cauſis.C.de ap.l.eos.de tẽpore ap.l.ꝑ hãc.⁊ ſi qd iudicẽ pt mouere vt pallor ⁊ tremor,vacillatio ⁊ ſimilia ſcri bi debẽt i actis de mãdato iudicis.vt ex̃ de ꝓba.c.qm̃.ꝑ Jn. ⁊ iõ lex refrenat indiſcretas ðlegatiões cãrũ.ſꝫ de iure canoni co oĩa ſunt delegabilia vt ex̃ de raptoribꝰ.c.i archiepatu. Jtẽ q̃libet ordinariꝰ vl' ðlegatꝰ p̃ncipis pt id ꝙ vult ðlegare. ⁊ id qð vult ſibi reſeruare. Jtẽ dare formã delegato de ꝯſilio req̃ rẽdo quãq ipſe delegatus ñ teneat̃ req̃rere de offõ dele.c.ſi ꝑ debilitate.ꝑ Jn.ſꝫ legiſte ea q̃ ſunt ꝯmiſſa maioribus ꝑ maio res explicari volũt q̃rũ fides ẽ explorata:⁊ induſtria ſingula ris electa:vt.j.de offõ eiꝰ cui mã.eſt iur.l.j.⁊ ar.l.j.ſ.de offõ p̃ to.⁊ canoniſte volũt qð vbi eſt electa induſtria ꝓuta offim̃ p̃di cãdi.ꝙ id cõmitti ñ poſſit:ð offõ delega.q.ꝑ Jn.⁊ cũ iudiciũ nõ poſſit cõmitti.de arb.l.ſicuti. Jtẽ eſt implicare ꝯdictionez dicẽdo ꝑ iſimis ſuprema iudicia ſunt ꝯceſſa.ad ꝙ põderat̃ ſu p̃mꝰ gradꝰ ſi infimo ⁊ alr̃ priuato delegari põt.⁊ ſi infimi pñt maxima quare nobꝰ diſtinguunt̃ q̃re gradꝰ hñt ſurſum.⁊ de orſuz,⁊ iõ ꝙ canoniſte dicũt in eorũ foro ſeruet̃,nõ in foro iu ſtiniani.qꝛ ꝙ dicũt ñ hꝫ ſignificare diſtinctionẽ ⁊ rõnẽ verita tis.¶Nũc a capite ichoãtes examinamꝰ lec.dꝛ hic ꝙ ſnĩa nõ pt dirigi ꝑ ep̃laz cõtinentẽ tenorẽ ſnĩe ꝯtra hoc oppõit mãda tuꝫ de citãdo eſt ſnĩa.C.de epis ⁊ cleri.l.cũ clericis.⁊ pt fieri cõ miſſio parte abſente.⁊ ſufficit ꝙ ꝑ nunciũ vel ep̃lam dirigat̃: vt.l.ſꝫ ⁊ ſi iterpellat̃.ð arb.C.qñ ⁊ qñ in.i aut̃.q ſemel. Jtẽ cer tũ eſt ꝙ ſtatuitio termini ⁊ eiꝰ ꝓrogatio vl' ecõtra eiꝰ arctatio eſt interlocutoria ⁊ tñ põt fieri abſente pte.ꝓbat̃ p̃mũ.j.de ar bi.l.qualẽ.§.ſi.ꝓbat̃ ſcðm.eo.ti.l.diez ꝓferre ſufficitq poſt fa ctuz intimari vt ibi pꝫ.⁊.ff.de req.re.l.annꝰ.l.j.§.ex hoc annꝰ. C.vbi in rẽ actio.l.ij.C.vbi ð cri.agi opor.aut̃.qua i ꝓuin. Jtẽ manifeſte apparet ꝙ ſnĩa ð citãdo ſemꝑ p̃uenit citationẽ q̃ eſt executio p̃cepti.ergo ſufficit p̃mo fieri.ſcðo itimari. hic dꝛ ꝯ q̃re male gl.dicit ꝙ ille.§.loquit̃ i diffinitiua:ſecꝰ in interlocu toria:vt i.l.ꝯria.¶Jſta gl.ſic ſimpl'r loq̃ẽs ñ ẽ va.ꝙ ſic ꝓbo
a hꝫ ðcretũ ẽ ſnĩa iterlocutoria[a] ð bo.aut̃.iu.poſ.l.ſi minor. mõ pone ꝙ ſcðm decretum eſt interpoſitũ ꝯ nõ citatũ,ſꝫ ẽ ei itima tum an vꝫ.certe nõ eſt rite ꝓceſſuz adeo ꝙ ſi eſſet clauſula ⁊ ſi
b ſenſeris te grauatũ[b] ꝯpareas recepturꝰ iuſtitie ꝯplemẽtũ,iſta clauſula nihil operat̃ qꝛ tunc demũ operat̃ vbi nõ dꝫ p̃cedere citatio ſꝫ pt incipi a p̃cepto ꝙ ẽ ſolũ i certis caſibꝰ.vt i operis no.nũci.q̃ ſicẽ pt fieri ꝑ p̃uatũ ita ꝑ iudicẽ ñ p̃cedẽte citatiõe ſi tñ iudex iuſtificat ſe ꝑ clauſula.⁊ ſenſeris ⁊c.Sꝫ p̃uatꝰ ñ vt.j. de no.op.nũ.l.de pupillo.§.meminiſſe.⁊ ibi bar. ¶Jtẽ ẽ alia rõ q̃re illa clauſula ñ operat̃ qꝛ hꝫ i ſe ꝯditionẽ ſi ſẽſeris te gra uatũ ſꝫ ñ ſentit ſe grauatũ qꝛ decretũ ẽ nullũ.g̊ nõ.tenet̃ ꝯpa rere.facit.C.ſi mã.ita fue.ali.l.ea q̃dẽ.¶Et no.ꝙ q̃dã dicũt.ꝙ ꝯparẽte abſente iſta clauſula facit trãſfũdi p̃ceptũ i ſimplicez citationẽ.⁊ ſic expirat p̃ceptũ eo ep̃o ꝙ cõparet.ad ꝙ facit ꝙ no.Jn.ð coha.cle.c.pe.ꝙ ñ ẽ verũ,imo ſi p̃ceptũ iuſtũ ẽ dꝫ ꝯfir mari ⁊ nõ iſirmari.ar.C.ð car.edic.l.ſi em̃ p̃ceptũ ẽ iuſtũ g̊ nõ grauat̃.ſi ergo illa clauſula ẽ ꝯditionabilis.Si ſenſeris ⁊c.nõ trãſfundit̃ i citationẽ niſi exiſtẽte ꝯditiõe va.ſ.qð grauat̃ tũc hñ euaneſcit qꝛ iudex q apponit illã clauſulã ñ intẽdit idebite grauare ptes.ar.j.ð ma.te.l.ſi qs locuples i ſi.Pꝛeterea ſi am be ptes ſunt abſentes.gl.nõ dt verũ ẽt i citatiõe cũ ðbeat fieri pte petẽte.vt.j.ð iu.l.ad perẽptoriũ.l.⁊.C.ifr. ꝙtũ tp̃scri.qð.l. ñ.dic g̊ ꝙ aut vtraq ps abeſt ⁊ tũc nõ vꝫ illa ſnĩa qꝛ iudex eſt ſolꝰ.⁊ ñ eſt ibi iudiciũ nec actio.vt.C.ð iud.l.ꝓperandũ.i p̃nc. aut vtraq eſt preſens ⁊ vꝫ ſine vlla citatiõe.j.de ferijs.l.j.§.j. itẽ teſtis ſi dũ ꝓducit̃ i iudicio ẽ pñs pt iurare ſine vlla citatio ne de his qb.vt ind.l.poſt legatũ.§.is vo.nã cũ finis citatiõis ſit cõparatio fruſtra citat̃ pñs.vt dt Jnn.⁊ ioãnes andreas.ex tra ð elec.c.j.in nouella.vñ.l.p̃ſentiã põderat.de re.iu.l.ð vno.

quoq aut vna pars abeſt,alia eſt p̃ſens ⁊ petens tũc aut fert̃ ꝓ abſente nõ citato ⁊ tũc vꝫ ſnĩa qꝛ citatio req̃rit̃ fauore abſen tis ſꝫ ſi nõ valeret retorq̃ret̃ in eiꝰ leſionẽ ꝙ eſſe ñ dꝫ,vt no.C. de iud.l.ꝓperãdũ.§.ſi aũt reꝰ.lꝫ ꝯ no.i.l.furioſo.j.de re iud. tu dic qð in re criminali vꝫ ſnĩa ꝓ ſiſco lata vt.C.ð adult.l. ꝙuis idubitati. qꝛ fiſcus eſt vbiq.vt no.C.de quad.p̃ſcri.l.j. aut i ci uili.⁊ nõ vꝫ diffinitiua:qꝛ ñ eſt actꝰ triũ ꝑſonaꝝ ſꝫ vbi ſit cita tio ibi eſt actꝰ triũ ꝑſonaꝝ qꝛ ꝯtumacia hr̃ ꝑ p̃ntia.vt i aut̃ q̃ i ꝓuĩcia.C.vbi ð crimine agi opꝫ.aut fert̃ ſnĩa ꝯ abſentẽ.⁊ tũc aut ẽ diffinitiua,⁊ ñ vꝫ eo ltĩe ñ citato.vt.l.j.§,itẽ cũ ex edicto. q̃ ſen.ſine ap.re.⁊.l.ſi feriatis.ð ferijs.aut interlocutoria ⁊ tũc aut req̃rit cãe ꝓbationẽ ⁊ ñ vꝫ niſi abſente ltĩe citatõ.de adop. l.nã ita diuꝰ.vl' dic ꝙ ſufficit ſi eſt ltĩe citatꝰ ad ꝓceſſum lꝫ nõ ſit citatꝰ ad interlocutoriã ſm Jac.bu.ſꝫ i diffinitiua ſecus ð offõ deleg.c.ꝯſuluit.ꝑ Jn.poſt litẽ ꝯteſtatã p̃terq ad diffiniti uã ſnĩaz ñ eſt neceſſariũ perẽptoriũ,qꝛ oĩs dilatio hꝫ viꝫ perẽ ptorij poſt litis ꝯteſtationẽ.ſm ſpe.adð ꝙ no.Jn.ð accu.c.ad petitionẽ.Aut nõ req̃rit cãe diſceptationẽ añ ſe p̃cedentem ⁊ tũc vꝫ vt hic no.d.l.ij.§.j.de bo.po.illa aũt ñ req̃rit añ ſe q̃ re q̃rit ex ordĩe ſuo poſt ſe vt ẽ citatio q̃ cãe cognitionẽ ſemꝑ ex nã ſua p̃uenit ⁊ eſt parui p̃iudicij q̃ ſunt not.¶Sꝫ dubitat̃ ſi poſſuz igredi poſſeſſionẽ ex pacto ⁊ iudex dat mihi licẽtiã ñ ci tato poſſeſſore an vꝫ illa licẽtia,⁊ dt Ja.bu.ꝙ ſic.inſti.de libe. §.multũ.cũ gl.ſꝫ tu dic ꝙ illa licẽtia ñ eſt p̃toria qꝛ ñ emaneat in forma p̃torie.cũ ps ñ ſit citata.C.vñ vi.l.meminerint.vñ iu dex hic dꝫ reputari potiꝰ merꝰ executor ꝯctꝰ,ꝙ iudex, vt dixi in.l.tale pactũ.§.q ꝓuocauit.j.de pactis.iõ ſi qs miſſum non admittit ñ tenet̃ ex edicto ne vis fiat ei.nec pt mulctari.ad hec facit lꝫ in eadẽ re habebã pignꝰ ꝯuẽtionale,tñ p̃toriũ, niſi ſuo ordine,ñ habeo.C.ð pac.l.ſi pacto q̃ penã.C.ð iudicijs.l.cũ de bitoris . ð an.le.l.fundꝰ.ꝙ ẽ no.¶Jtẽ q̃rit̃ an laudũ arbitra toris ſcriptũ ⁊ ſigillatũ ꝑ eũ ⁊ traditũ guardiano fratrũ mi norũ vt publicet partibꝰ poſt diſceſſuz arbitratoriſq forte ali ꝙ partiũ timebat valeat vr̃ qð ſi:qꝛ lꝫ ñ ſit ſnĩa ẽ tñ eq̃pollẽs: qꝛ ẽ diffinitiuũ litis ⁊ tractat̃ de magno p̃iudicio g̊ nõ vꝫ:nec em̃ pñt dici ptes p̃ſentes:qꝛ ñ itelligũt id ꝙ ſit.vt de ver.ſig. l.corã.ſꝫ arbitrator dꝫ ferre laudũ partibꝰ p̃ſentibꝰ.de vb.ob. l.ſi qs arbitratu.de edi.edic.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi.⁊ idẽ vr̃ in executo re teſti q hꝫ aliquid ðclarare.nã id dꝫ facere adhibito herede q ledi pt.vt de vſufr.lega l.legatũ.⁊ ex̃ de teſta.c.nos quidẽ. et hoc pꝫ ex.l.theopõpꝰ.de do.pro.nã cũ ibi iuret.g̊ ps eſt citan da.vt.C.de teſti.l.ſi qſi.ꝙ aũt claꝫ ſit nõ vr̃ fieri bona fide. ⁊ dꝛ clã fieri:qð ſit neſciẽte eo cuiꝰ intereſt.vt clã poſſidere de.acq. poſ.⁊ ꝙ vi aut clã.l.aut qui alr̃.facit ex̃ vt eccle.bñſi.c.j. ſemꝑ em̃ dolꝰ vr̃ ab oĩ arbitrio exceptꝰ.j.mã.l.creditor.§.ſi.⁊ dolus eſt nõ notificare notificãda.vt.j.mã.l.idẽq.§.ſi ignorãtes.nõ g̊ ſolũ i fine ſꝫ i medio ordinato ad finẽ dꝫ ſuari modꝰ ꝯſonãs arbitrio boni viri.nã ⁊ ſi equũ ſit iudiciũ ſi tñ nõ eſt bono mõ ꝓceſſuꝫ dꝛ ps grauata:qꝛ qualitercũq ꝓcedat q ñ ſeruat mo dũ dꝛ grauare.j.qð me.cã.l.ſi.§.fin.¶Cõtrariũ vr̃ qð ſufficiat partiũ p̃ntia ſine ſcientia qꝛ arbitramẽtũ pt fieri in ſcriptis. vt.C.de fide inſtru.l.ꝯctus.vnde ſi laudum eſt ſigillatũ valet. ſi autem nõ eſt lectum nec ſigillatum tunc nõ vꝫ qꝛ nõ eſt ꝯclu ſiuum.de le.ij.fideic.§.j.⁊ de teſta.l.qui teſtõ.§.ſi.et.l.ex ea.⁊. l.is q. Jtem vr̃ qð arbitrator poſſit declarare voluntatẽ ſuaz non ſolum tractatu habito cũ partibꝰ vt.j.ð arb.l.ſi de meis. §.recepiſſe.ſꝫ tractatu habito cũ vicinis vel etiã inter ſeipſum in camera ſuã vt.j.de ne.geſ.l.pom.⁊.l.neſenniꝰ.pe.reſpõ.nam arbitrator ñ tenet̃ ſuare ordinẽ iudicioꝝ idcirco em̃ eligit̃,vt a iudiciario ſtrepitu recedat̃.vt ꝑ Jnn.extra de iu.c.quitaual lis.Uel dic ſi poſt examinationẽ cauſarũ fert tale arbitriũ vꝫ laudũ,ſecꝰ ſi p̃termiſſa cognitiõe ex arrupto ꝓfert laudũ clã deſtinũ:qꝛ tunc eſt in dolo ⁊ ſic laudũ eſt nullũ vel annullãdũ ar.qð no.j.de ꝓcu.l.ſi ꝓcuratorẽ abſentẽ in dubio tñ ꝓ laudo p̃ſumit̃ niſi appareant doli indicia.vt no.Dy.in ꝯſilio qð in cipit Colemeꝰ. Bar.dicit nõ valere ꝯ abſentem nõ requiſi tũ in ſuis ꝯſilijs ⁊ incipit ꝯſiliũ Taliõis.⁊ in.d.l.ſi qs arbitra tu alioq̃n captio erat ſi nõ ſeruabit̃ laudũ ꝙ ad notitiã dedu ctũ nõ ẽ:ſꝫ quoad penã certũ eſt qð non ligat ignorantẽ:vt ar. l.ſi.de decrẽ.ab or.fac.qꝛ nõ interpellat.ergo ps ignorãs nõ ẽ in mora vt.j.ſi cer.pe.l.ꝙ te.ego dico ẽt ſi tale laudũ ex forma cõpromiſſi valeret.ſꝫ ſi ſit ſimpl'r cõpromiſſum ꝯ ius naturale nõ valeret pte irreq̃ſita.qꝛ ẽ ꝓceſſum ꝯ ius naturale.nã defen ſio eſt de iure natu.⁊ iõ auferri nõ pt.l.iij.§.ſi ad diẽ.de re.mi.⁊ in.c.paſtoralis.de re iu.in cle.nõ ob.dictũ Jnn.qm̃ nõ dt ꝙ ar bitrator ñ ðbeat ptes req̃rere vl' ꝙ eis irreq̃ſitis ꝓcedere poſ ſit ſꝫ dt ꝙ nõ req̃rit̃ ordo iudiciariꝰ.ergo ſufficit vnica citatio facit ꝙ no.l.c.j.de here.i cle.⁊ ſi req̃ſitꝰ nõ ꝯparet tñ nõ ſoluit̃ ꝯpromiſſũ arbitratoris qꝛ eſt q̃dã trãſa.⁊ ſic ñ ſit va nouatio lꝫ pena ꝯmittat̃.j.de trãſ.l.q fidẽ vꝫ g̊ nihilominꝰ laudũ ſecꝰ i

a ¶Interlocu toria. adð fel. in.c. conſulta tionibus. ð of fic.delega.

b ¶Grauatuz. vide eundem bal. in ca. j. in ti.de mili. va ſal.q ꝯtu.eſt. ⁊ paul. de caſt. in conſi.v. inc. do.Alexan.de imol. in. l. de pupillo.§.me miniſſe.de op. no.nun.

arbitrio niſi ſit cl'a rato manēte pacto, qꝛ tūc duo ſunt cōpro-
miſſa. vnū cū pena. ⁊ iſtud ſoluit͛ aliud ſine, ⁊ iſtud nō ſoluit͛ qꝛ
nō pt trāſfundi ī penalē ſtipl'onē cū ſit abſqꝫ pena. vt. ſ. ō arbi.
l. ſi duo. §. fi. ꝙ nota. ¶ Venio ad ſcđam lec. q̄ đt ꝙ vbi reqrit͛
decretū ibi nō offert͛ libell⁹ ꝯ imo offert͛ vt. ſ. de exc. tut. l. ſcire
opꝫ. §. opꝫ. vñ gl. reprobat illā lec. ¶ Sꝫ ꝯ gl. op. ſ. de exc. tut.
l. excuſare. ſol. ibi libell⁹ ponit͛ ꝓ nūcio vel ep̄la. nā cās cāe nō
pōt qſi ī iudicio reddere ꝑ nūciū vel epiſtolā qꝛ nō fundāt iu-
diciū. ſ. de ꝓcu. l. j. ꝑ Cy. in addi. qđ eſt no. ¶ Reuoco ī dubiū
illā lec. petit͛ a iudice ꝙ īterponat autoritatē ī aliq̄ actu ꝯdicit͛
⁊ petit͛ offerri libell⁹ qd iuris dñt iſti libell⁹ non eſt offerēdus
ꝯdictori qꝛ nihil ꝯcludet͛ ſibi ſꝫ iudici opponēs. đt aduerſari⁹
ſum mihi dꝫ offerri libell⁹, petitor đt nihil a te nec ꝯ te peto.
In illa. q. gl. đt libellū offerēdū. i. narrationē ſcriptā ꝯtinentē
qd petit͛ ⁊ q̄re. nā cās qb⁹ ſtrāgulat͛ noīatim exponat vt. C. de
ꝓdiis curi. l. j. li. x. ſo. ſi ꝯdictor petit ꝙ petitio ſcribat͛ ī actis ⁊
det͛ ſibi copia recta poſtulat. l. j. §. edenda. ſ. de edē. ſi aūt petit
ordinarie ꝓcedi ⁊ litē cōteſtari nō recte petit, qꝛ nō teneor litē
ꝯteſtari cū eo a q̄ nihil poſſū ꝯſeq. ſec⁹ ſi ab eo volo aliqd ꝯſe-
q. C. ō edi. di. ad. tol. l. fi. extra ō iud. c. fi. facit. ſ. de min. l. tutor. ī
ꝑn. nō tñ vitiat ꝓceſſuꝫ exordiariū litis ꝯteſtatio, qꝛ abūdās
cautela nō vitiat. C. de teſt. l. teſtm̄. ō iud. c. nouit. ꝑ Inn. ¶ Itē
reuoco ī dubiū intellc͛m. d. l. excuſare. gl. ponit diuerſas lect. ſꝫ
Dy. approbat illā ꝑ libellū. i. ꝑ iudicē delegatū. Sꝫ qꝛ alij ex-
ponūt ꝑ nūciū vel ꝓcuratorē tu ꝯſidera cās excuſatiōis. nā ſi
ꝑ examiationē pſone cognoſcunt͛ eſt neceſſaria pn̄tia: vt. C. de
his q ve. eta. l. fi. ſi vō nō ꝯſiſtit ī pn̄tia pſone tūc ſufficit ꝓcu. ⁊
adde ꝙ dixi. ſ. de adop. l. ſi poſt mortē. §. fi. ſꝫ gl. ī. d. §. opꝫ. vult
ꝙ q̄dā qs dꝫ allegare ꝑ ſe, q̄ tñ pt ꝓbare ꝑ aliū īducēdo teſtes
⁊ ꝓbōnes. facit. c. ſi forte. de elec. li. vj. Pro vberiori aūt ītelle-
ctu materie hāc ſcđam lec. ꝯcernētis ꝑmo eſt q̄rendū vtrū cū
offō iud. aliqd eſt fiēdū ſit neceſſaria ei⁹ īploratio. Scđo an ſit
neceſſaria abſn̄tis citatio. Tertio an ſit neceſſaria libelli obla
tio. Quarto an ſit neceſſaria litꝫ ꝯteſtat. Quīto an ſit neceſſa
ria aliq̄ ſn̄ia vel decreti īterpoſitio. Et q̄ ad ꝑmū pūctū vr͛ ꝙ
ſit neceſſaria officij īploratio: vt. ſ. de dā. īfe. l. iiij. §. h̄ aūt iudi-
ciū. In ꝯtriū ꝙ iudex dꝫ ꝑtes ſuas īterponere ēt ſine īploratio
ne. facit. C. ō ap. l. eos. §. fi. ſ. de li. di. l. j. tñ vr͛ ꝙ poſſit nō tñ de-
beat de neceſſitate. ſ. de iter. ac. l. vbicūqꝫ, ex͛ de fi. īſtr. c. cū ioan
nes. de ꝓcu. l. filiuſfa. §. veterani. ſ. de iud. nō qcqd. de off. dele.
ꝯſuluit. ⁊ qđ no. inſtit. de ṽ. obli. §. oīs. ⁊. C. qūo ⁊ qñ iud. l. j. exa
minat Cy. in. l. j. x. iiij. q. ſ. de iuriſdi. oīm iudi. ⁊ Bar. ī. d. §. hoc
aūt in. Tu dic ꝙ q̄dā ſunt iudici iuſſa. per. l. q̄dā ꝑmiſſa ſunt.
ꝑ. l. in libero eius motu ⁊ arbitrio. Quedā requirūt interpella
tionē ꝑtis. Exēplū de ꝑmo. l. eos. C. de ap. vbi iubet͛ iudici a q̄
appellat͛ dare aplos. itē ꝙ facinoroſos īqrat ⁊ puniat. ſ. ō offō.
pſi. l. ꝯgruit. ⁊ tūc ſi ñ facit punit͛. vt. C. ne ſac. ba. ite. l. j. ⁊ hoc ꝓ
pter publicā vtilitatē. vt. ſ. ad. l. aql. l. ita vulnerat⁹. ō pu. l. lici
tatio. §. ꝙ illicite. facit in aut͛. iuſiur. ꝙ pſtat͛ ab his. §. fi. ergo
vbicūqꝫ dꝫ ſupplere ō facto ingrēdo nō dꝫ expectare ꝙ aliqs
petat vl' accuſet ꝙ ītellige cū aliquo tēperamēto. ar. ff. ad tert.
l. ij. §. cōfeſtim. ⁊ ar. ſ. de neg. geſt. l. diuortio. §. ſꝫ hic qdā. Exē
plū ō ſcđo ē vbicūqꝫ iudici ꝑmiſſuꝫ eſt ſꝫ ñ ꝓceptū ꝙ ſuppleat
vt. l. ampliorēꝫ. §. fi. C. de ap. ⁊. d. c. cū Ioānes. ⁊ adeo ei⁹ libero
arbitrio ⁊ motu eſt facere ⁊ non facere. vt ſiue facit ſiue nō ap-
pellari pt. vt no. in ſpe. ō offō iu. l. j. §. īpedit. ṽ. ſꝫ qd ſi iudex. ꝙ
eſt no. ſic eſt in his q̄ ad merū libitū iudicis ꝑtinēt ſicut eſt de
legare vl' nō delegare cāꝫ vt. l. cū ſolitū. C. de ſen. ⁊ īter. om. iu. ⁊
C. de peda. iu. l. plꝫ. nā hoc eſt ius iudicis ⁊ ñ tāgit ius partis.
⁊ iō nō đꝛ grauare ꝑtem ſiue cām deleget ſiue nō q̄cunqꝫ ergo
cōmittunt͛ iudicū volūtati pn̄t ſine partiū interpellatiōe ex-
plicari. ¶ Exēplū de tertio eſt in reſtōne ī integrū q̄ peti dꝫ ī
dilatiōib⁹ ꝯcedēdis q̄ peti dñt: vt. C. ō tpe ī integrū reſt. l. pe. ⁊
fi. ⁊ ō iu. l. ad perēptoriū. ⁊. l. ij. C. vt. ſ. certū tp̄s no. tñ qꝛ ſufficit
reſtōnē ī itegrū tacite peti. C. ō aut͛. tu. l. ōfendēte ſic ⁊ reſtōnē
poſſeſſionis ſufficit tacite peti ꝓpoſita ſpoliatione. vt no. j. q.
iiij. qꝛ pſulat⁹. Itē ea q̄ pertinēt ad ꝯn̄tiā petitoꝝ vidētur eſſe
petita tāq̄ annexa rei petite vt fruct⁹ intereſſe ⁊ litis expenſe.
vt. ſ. de edil. edic. l. ediles. §. itē ſciendū. ⁊ de reſt. ſp. grauis. per
In. ¶ Et iō ñ eſt neceſſaria expſſa petitio. vt no. ī. d. §. h̄ aūt.
ꝑ Dy. Quecūqꝫ aūt reqrūt intētationē ea mero iudicis offō
nō implorato explicari nō pn̄t: qꝛ ꝑtinēt ad ius intentātis. vt
inſtit. de repli. in prin. niſi vbi iudex ſupplere dꝫ. ſ. de pe. here.
l. fi. ⁊ ꝙ no. C. de trā. l. vbi pactū. ſꝫ ibi ē iō qꝛ iudex ñ dꝫ ꝓnun-
tiare iniuſtū nec ꝯ iudicialē ꝯſciētiā. vt. ſ. de fer. l. ij. in fi. facit. ſ.
de pe. here. l. h̄ditas. in fi. C. de epiſ. ⁊ cle. l. nulli. ſꝫ ī iſtis legib⁹
eſt ſpāle fauore pietatis. de an. lega. qnt⁹. §. ad autoritatē. ⁊ de
lega. j. l. ciuitatibus. in prin. Itē facit qđ no. Inn. extra ō iure
iur. ad nr̄aꝫ. la. ij. ſꝫ ibi ē ſpāle odio vſurariorū, vt ſine petitiōe
⁊ vltra petitionē iudex poſſit ꝯ eos ingrere ⁊ de facto ſupple

re ꝙ no. Itē facit ꝯ. ſ. de poſt. l. quos ꝓhibet. ſo. ibi ſpāle ꝓpt͛
maieſtatē pretoris cōſeruādam qꝛ polluitur dignitas ꝯſortio
infamiū. Itē fallit in cauſis orphanorū ⁊ miſerabiliū pſona-
rum ⁊ eorū q ſuis negotijs ſupereſſe nō poſſunt quibus abſen
tib⁹ iudex pt de facto ſupplere ſec⁹ ſi ſuis negotijs ſupereſſe
pn̄t ⁊ nolunt arg. ſ. de poſtu. l. iteꝫ quibus. ⁊. l. ⁊ qui negotijs.
Itē fallit in curatore dando bonis cōſeruandis ⁊ interdū di-
ſtrahēdis ſi res vrget. nā hoc pt iudex ex offō qꝛ ipſa bona pe
tere nō poſſunt curatorē cū anima careāt. vt. ſ. ō cu. bo. dā. l. ij.
eadē rōne puto idem ſi infans ſit litigatur⁹ cū tutore vt iudex
ex offō poſſit dare curatorē liti lꝫ ſi eſſet maior īfante nō poſſet
niſi peteret͛, vt. l. q hꝫ. §. ſi pupill⁹. de tute. pt ēt remedij loco iu
dex hortari ⁊ forte ēt cogere aliquē ꝓpīquū infantis vt petat
pro eo ⁊ de rato caueat. ar. ſ. de ꝓcu. l. mutus. §. is g. ⁊ hec ſunt
no. ¶ Quo ad ſ'm punctū vr͛ ꝙ ſit neceſſaria citatio. de ado. l.
nā ita diuus. In cōtrariū qđ nō ſit neceſſaria citatio. not. de
bo. poſ. l. iij. §. pe. ſol. Qñqꝫ iudex vl' ſuperior facit gratiā qñqꝫ
ius exhibet ſiue reddit. ꝑmo caſu aut illa gratia reſidet mere
in ipſo ⁊ ius alteri⁹ nō infringit ⁊ non requirit͛ citatio. de pre
ben. eū qui. lib. vj. ſi vero ius alteri⁹ infringit͛ vt cū legitimat͛
ſpuri⁹ ꝑ comitē tūc exigit͛ citatio, lꝫ illa legitimatio dicat͛ do-
nū. vt in aut͛. q. mo. na. effi. ſui. §. ſi vero ſolū. ō na. reſti. l. fi. ⁊ ita
tꝫ bar. in. l. gall⁹. vel dic lati⁹ vt dixi in. d. l. nā ita diuus. facit
ſ. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. j. ¶ Scđo caſu cū ius đt. ⁊ tunc refert
aut ꝑ modū iuriſdictiōis cōtētioſe in ꝯdictorio iudicio aut ꝑ
modū iuriſdictiōis mere ⁊ ſimpl'r voluntarie. ſi quidē ꝑ modū
cōtentiōis ⁊ tūc aut tractat͛ de abſentis ꝑiudicio pleno. ⁊ de-
bet citari: vt. l. ī cāe. §. cā cognita. ff. de mino. ⁊. l. ēt. §. fi. aut ō ſe
mipleno. ⁊ idē. l. j. §. denūciari. de vē. inſpi. aut ō qualiqualī ꝙ
abſenti parū nocet. ⁊ nō debet citari. de īfa. l. luci⁹. aut ō nullo
⁊ nō dꝫ citari qꝛ illi ſunt citādi quoꝝ tūcītereſt: aut agit͛ ō fa
uore ⁊ nō eſt neceſſaria citatio. vt. l. cū vn⁹. de bo. auten. iu. poſ.
¶ Et eſt ar. ꝙ futuri aduerſarij nec ſunt citādi nec ī publica
tiōe ꝑuilegioꝝ nec ī explicatiōe inſtrumētorū. vt. d. §. denūcia
ri. ꝙ eſt no. aut ſum⁹ in iuriſditiōe volūtaria. ⁊ tūc aut aliqs
ſe offert ltīe ad ꝯdicēdū quāq̄ ñ citat͛ ⁊ cū eo poſtea ō neceſſita
te citādo dꝫ expediri cā. vt. l. j. C. de bo. ſ'm tab. Aut nemo ſe
obijcit ⁊ tūc aut iudex decernit id qđ lex đcernit ⁊ tūc nemo ē
citandus. vt. d. l. iiij. §. pe. qꝛ executor ⁊ miniſter. l. eſt. vt. l. j. §. de
cretalis. ō ſuccedi. nā bonorū poſſeſſio edictalis ē forma decre
tali. ⁊ ſciētia. l. decernit͛. ⁊ lex ñ đcernit niſi verū: vt. ſ. ō ꝯdi. ob
cām. l. ſi pecuniā. §. ſi qs ſ'm. Aut iudex aliqd ſtatuit ⁊ tūc ſi
volūtas adeſt habētiū ꝑncipale ius ac ꝑtātē liberā in actu ne
mo ali⁹ ē citād⁹. de ado. l. in adoptiōe. al's ſic. vt. l. nā ita diu⁹.
⁊ dic vt ibi dixi. ¶ Quo ad tertiū punctū ō libello vr͛ ꝙ libel
lus. ñ det͛. vt hic ſ'ꝫ ſecūdā lectu. In ꝯtriū vr͛ dict⁹. §. oportet.
ſo. aut qs īplorat iuriſditionē ad gratiā aut ad iuſtitiā. ꝑmo
caſu offerat ſupplicationē, tñ ⁊ ſine ſcriptura vꝫ ꝙ ſitqꝫ dic vt
no. ī ꝓemio. vj. ī nouella. Scđo caſu qñ ad iuſtitiā ⁊ tūc aut tē
dit ad ꝑparatoria petēdorū ⁊ ñ exigit͛ libell⁹ de īterroga. ac. ī
rub. aut ī ꝯſequētiā petitorū ⁊ idē. aut ē qd ꝑncipale. ⁊ tūc aut
cōcludit aduerſario aut ſuperiori. Si aduerſario dic vt. ſ. ea.
l. §. de plano. ſi aūt cōcludit ſuperioris ſoli ⁊ ñ ꝓprie libell⁹: qꝛ
ſuperior nō đꝛ ad iudiciū trahi ſꝫ adiri. C. ō ordi. iudi. l. j. cū ſi.
¶ Quo ad quartū punctū dic litē nō cōteſtādā niſi duob⁹ cō
currētib⁹. ſ. qđ iudiciū ſit formatū ex trib⁹ pſonis ꝑncipalib⁹.
ſ. iudicis actoris ⁊ rei. nā inter actorē ⁊ reū ꝑncipalē fit cōteſta
tio litis, ſꝫ cū iudice ñ ꝯteſtat͛ lis. vñ ī inqſitiōe ñ ꝯteſtat͛ lis tñ
reſpōſio rei h͛ ꝑ cōteſtatiōe litis. itē cū reo trāſuerſali ñ cōte
ſtat͛ lis ſꝫ cū reo ꝑncipali. C. de liti. autē. nūc ſi heres. ⁊ no. ſ. de
inoff. te. l. ſuſpecta. qđ no. ille aūt đꝛ re⁹ ꝑncipalis q in ſe clau-
dit totā litē ⁊ eius effectū. Secūdo requirit͛ ad hoc vt lis con
teſtet͛ ꝙ cauſe ordo deſiderat: vt. ſ. §. de plano. ⁊ ſunt quedam
cauſe que periclitarētur niſi diſpēſaret lex ſuper cōteſtatiōe. ⁊
tūc lex diſpēſat vt ñ tēpore litis cōteſt. re⁹ eſt abſens lꝫ poſtea
ſit pn̄s valet iudiciū. de tēpore ap. l. fi. §. iſtud. ⁊ eſt ibi ſpeciale.
propter periculū more. ⁊ ideo ſec⁹ in cā nullitatis ſolius: quia
6 ibi non ſunt fatalia. vt. ſ. de ap. l. ſi expreſſum. ¶ † Et no. ꝙ bā
nitus in abſentia reuerſus reſtituitur niſi abſentia captata. ō
poſtu. l. j. §. de q̄. ⁊ dꝫ ordo iudiciorū ſeruari. vt ibi no. ¶ Quo
ad quintū circa doctrinā eſt natura finis petitiōis qꝛ natura ⁊
qualitas petitiōis oſtendit ⁊ renūciat nobis naturā ⁊ qualita
tem decreti vel ꝓnunciatiōis. ſ. de nego. geſt. l. ꝓomp. in nego
tijs. in fi. ¶ Extra no. ꝙ ꝯcluſio libelli reſtrīgit narrata ad ea
que cōcluſiue petunt͛ qꝛ in cōcluſiōe ſtat modus agēdi q ſemꝑ
a debet inſpici[a] vt no. iij. q. vij. c. hec qppe. ⁊ ꝑ Inno. de reſcrip.
7 ſuper literis. ¶ † Scđo not. qđ inept⁹ libell⁹ nō interrūpit ꝑ
ſcriptionē nec citatio facta ſup eo. vt. ſ. ō adul. l. accuſatur⁹. qꝛ
ex eodē facto non dꝫ actor cōſequi penā, qꝛ cōdēnet͛ in expēſis
⁊ premiū qđ pſcriptio interrūpat͛. ar. de ne. geſt. l. ſiue heredi-
taria.

a ¶ Inſpici ad
de idem tenen
tem. d. bar. ſo.
in ꝯſi. clx. inci.
in pſenti cōſul
tatione. verſi.
confirmat͛ iſta
opi. ⁊. ij. in fi. ī
ij. ꝑte. ⁊. d. ma-
ria. ſoꝫ. in ꝯſil.
xxxiij. īcip. vi-
ſis. verſi. verū
quia. ⁊. d. bar.
eiuſ. d. maria.
cōſiliū in cōſi.
cxxxiiij. incip.
viſa. ṽ. ij. via.
in prima ꝑte.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

taria. facit de iterro. act. l. ſi fili⁹. la. ij. ⁊ ꝙ no. ī aut. offerat. ꝺ li.
8 ꝯte. ¶ Tertio no. ꝙ ꝓductio reſcripti gꝛoſſi hꝫ viꝫ libelli. ſe-
cus in reſcripto ad lites ⁊ cāſ. C. de dila. l. ſi qñ. C. de his q ve.
eta. ī pe. l. ij. C. de lit. ꝯte. aut. libellū. ¶ Quarto no. qꝺ ꝓductio
applōnis corā iudice ad quē petēdo qꝺ ꝓcedat ſup ea hꝫ vim
libelli nō dico ꝙ ſola applō hēat vim libelli: vt no. Inn. ī. c. cū
ꝯtingat. de off. dele. ⁊ adde ꝙ no. de fi. īſtr. g. ꝑpetu⁹. ꝑ Inno. ⁊
de ap. dilecto. ⁊ qꝺ no. ij. q. vj. c. ſi qs in q̄cūq. ¶ Quito not. ꝙ
vbi ad ꝑpationē alteri⁹ cāe q̄rit de poſſeſſiōe ſine libello pt iu
dex ſe īformare ī poſſeſſiōe ⁊ mādare alteri pti qꝺ agat poſſeſ
ſorio vel petitorio ſi vult ⁊ qꝺ ad poſſeſſionē iniurioſe vel cū ar
mis nō accedat ſine ſuo ꝑmiſſu. de off. ꝓc. ceſ. l. fi. de vſuf. l. eqſ-
ſimū. de li. cā. l. liberis. §. fi. ꝙ cū eo. l. ſi ſeru⁹. ꝑ Ja. de are. ꝺ ꝓc.
c. ī pñtia. poſt p̄n. ꝑ Inn. ⁊ ita ꝺt An. de pi. obſeruari ī practi-
ca ī pala. qꝺ no. ¶ Nūc accedam⁹ ad tertiā lec. q̄ dictat ꝙ cāe
decretoꝝ interponēdoꝝ ſolēniter cū plena cāe cognitiōe dele
gari nō pñt. Sꝫ hic q̄rit q̄re tenaci⁹ heret officij īpartitio cū
īterpōne decreti q̄ diffinitio cārū eq̄lis p̄iudicij vel maioris,
cū p̄mū nō delegeꝛ ſm ſic. Rñ. qꝛ p̄mū eſt mixti īpij ſm iuriſ
ditiōis. ¶ Sꝫ cur tā varie ꝙ alterū ſit iuriſdōnis alteꝝ mixti
īpij: Rñ. decretū nō ens facit ens: ⁊ iſtꝺ eſt nobili⁹ ⁊ maius q̄
iuri iā facto famulari. vt ꝓbat ꝑ Inno. in. c. cū P. de fi. inſtr.
¶ Nō veniam⁹ ad op. ⁊ op. ⁊ vr̄ qꝺ cāe mixti īpij pñt delega
gari, vt. C. vbi ⁊ apꝺ q̄s. l. fi. ſo. ibi ſpāle fauore minoꝝ ⁊ eis ſi-
miliū. Itē ibi nō īterponit decretū ſꝫ diffinitiua. ¶ Scꝺo op.
ꝙ cāe q̄ decretū req̄rūt delegari pñt. vt. ī. de offi. ei⁹. l. cogni-
tio. §. vt poſſeſſio. ſo. hic loq̄t vbi exigit cāe cognitio ibi ſemi-
plena vel min⁹ q̄ ſemiplena ⁊ iꝺ ibi nō pōderat a q̄ fiat dūmō
fiat. ¶ Tertio op. de. l. j. C. q ꝑ ſua iuriſ. ſol. ibi nō loq̄t ī his q̄
ꝑtinēt ad iudicis autoritatē īpartiēdā ſꝫ ad actionē ꝑtiū exe-
quēdā ſic. ī. de ann. le. l. q̄nt⁹. §. ad autoritatē. ¶ Quarto op. ꝺ
l. ſuggerēte. de offi. ei⁹ q vicē alte. ge. ſꝫ ibi loq̄t ī ſuſpecto nō ī
delegato ſm gl. ⁊ veꝝ ꝺt. qꝛ vicarij nō hñt iuriſditionē delega
tā ab hoīe ſꝫ ꝯceſſaꝫ a iure. ⁊ ſic ordinariā ſm gl. qꝺ eſt no. Et
adde ꝙ no. ī. c. ⁊ ſic p̄ncipalis. de reſcr. in cle. ¶ Quero an dila
tiōis cā p̄ſe cognita dāde vel denegāde interlocutio poſſit de
legari: vr̄ ꝙ nō, qꝛ cū p̄ſa cāe cognitio iudicis offō expedit. tu
dic ꝯ: qꝛ q pōt declarare totū pt ptē. ī. de ī li. iu. l. videam⁹. §. fi.
vñ ſi tota cā pt cōmitti ergo ⁊ vn⁹ articul⁹ īcidēs ī tota cā. nā
īcidētia nō cēſent ſuis p̄ncipalib⁹ potiora. C. de iud. l. quoties.
¶ Sꝫ occurrit videre ī quo v̄bo ſtet p̄mū decretū. ⁊ in q̄ v̄bo
ſtet ſm decretū, ⁊ vr̄ ex vi v̄bi vtrūq ſtare in v̄bo decerno cū
dꝛ decerno te mittēdū in poſſeſſionē ex p̄mo decreto. iſtud ē p̄-
mū decretū ⁊ cū dꝛ decerno te mittēdū ex ſcꝺo decreto. iſtud ē
ſm ꝺcretū īductio aūt q̄ fit in poſſeſſionē ꝑ nūtiū iudicꝫ illa ē
executio decreti ñ ē decretū, ſicut eñ diſtat executio a ſnīa: vt
l. a diuo pio. ꝺ re iu. ⁊ de epali audiētia. l. impiale. ita differt de
cretū ab executiōe ꝺcreti cū ēt diu poſt fieri poſſit. In ꝯriū vr̄
ꝙ ipa miſſio ī poſſeſſionē dꝛ p̄mū ꝺcretū: ⁊ ſm decretū qꝛ tū ⁊
ꝯhiꝛ pign⁹ ptoriū ex p̄io ꝺcreto, vt. l. ñ ē mix. §. ſciēdū, de pig.
ac. ⁊ tūc ꝑ ſꝫ decretū nāſciſcit q̄s verā poſſeſſionē ⁊ dñiū. ꝺ ac.
poſ. l. q vniuerſas. §. itē cū ptor. Tūc eñ act⁹ p̄m⁹. ſ. actus v̄bi
trahit ſecū effectū ſuū ⁊ ñ pꝛi⁹ hinc ē ꝙ act⁹ v̄bi pt explicari ꝑ
delegatū ſaltiꝫ in p̄mo ꝺcreto, qꝛ ē ptātꝫ pſonā ꝯcernētꝫ: ſꝫ rea
lis act⁹ ñ pt delegari qꝛ ꝯcernit territoriū iuriſditioneꝫ ab eꝺ
īſeparabilē, at delegat⁹ ñ hꝫ territoriū: ⁊ iꝺ realē actū ñ pt exer
cere. qꝛ territoriū ꝯcernit: vt. l. fi. C. vbi ⁊ apꝺ q̄s. ⁊ iꝺ ñ mittit ī
territoriū alienū, vt. ī. de bo. aut. iudi. poſ. l. cū vn⁹. §. is q. facit
ꝙ no. de fo. cōpe. c. poſtulaſti. Et ſi dices ſit act⁹ p̄m⁹. ſ. de mit
tēdo delegat q mixtū impiū delegatū. Rñ. nō infert ꝑs in to-
to. ar. ī. ꝺ edi. edil. l. cui dēs. ob. p̄dictis qꝛ nūci⁹ mittit q nō hꝫ
iuriſditionē vt. ī. de iudi. l. fi. qꝛ ꝯſideram⁹ ꝓut emanat a iudi-
ce. ī. de manu. vin. l. ſi pꝛ. §. fi. ⁊ ſic lictor ſeu ſpiculator q decapi
tat hominē ñ ipſe decapitat ſꝫ iudex vt ex̄ de re. iu. c. ꝙ q̄s mā
dato. ꝑ Dy. ſic ⁊ nauis ꝺfert frumētū: ſꝫ ñ ſibi ſꝫ dño. ⁊ iꝺ dñs
inſpicit. l. j. §. nauē. ī. loca. ⁊ ſic nō inſpicit pica ⁊ organū: qd ḡ
dicem⁹ nūqd act⁹ v̄bi ī ꝓnūtiādo ꝺmittēdo ē mixti impij: vr̄
ꝙ non qꝛ lex ꝺt qꝺ in poſſeſſionē mittere ē mixti impij vt. ī. de
iu. om. iu. l. iubere cauere, ſꝫ aliud ē mittere aliꝺ mittēdū ꝓnū
tiare: vt. l. j. ꝺ iu. om. iu. In ꝯriū vr̄: qꝛ iſtꝺ expedit offō ꝙ ñ de
ſeruit petitiōi: qꝛ ñ ē actū p̄ncipaliter ad h̄ vt fiat miſſio ſꝫ ad
ipꝫ debitū: ⁊ iꝺ cū ñ ꝺſeruiat actiōi ē offm̄ nobile veniēs ꝑprio
iure. ī. ex edicto ptoꝝ: vt not. ī. ꝺ ne. ge. l. j. ḡ cū ſit nobile, ⁊ tēdit
ad ꝺcretū: ḡ ē mixti impij. Rñ. credo ꝙ ē mixti impij: ſꝫ ꝺlega
bile. qꝛ act⁹ v̄bi pt ꝺlegari: ſꝫ act⁹ facti ñ: qꝛ adheret glebe ter-
ritorij vñ ſilr̄ ſꝫ poſſiꝫ dño territoriū ꝑmittēte iter ꝯſentientes
cognoſcere ī ſuo territorio tñ executionē facti facere ñ poſſuꝫ
ēt ei⁹ ꝑmiſſu: qꝛ hāc ptātē q̄s ñ hꝫ ſine territorio. facit qꝺ no. ī.
ſi q̄s ī ius voc. nō ie. l. j. §. ex quacūq. ⁊ ꝺ illo mixto impio p̄nci
palr̄ dꝫ tractari ī. l. iubere cauere. dic vt ibi. Aduerte tñ dicūt
doc. ꝙ aliud ē ꝓnuntiare tm̄ aliꝺ facere, ⁊ iꝺ eſt dr̄ia an iudex
ꝓnūtiet mittēdū: an dicat mitto. ⁊ veꝝ eſt ſi ē res parata miſ-
ſiōi. alr̄s ſi nō eſt parata verbū mitto exponit. ī. decerno mittē
do, qꝛ nō pōt iudex v̄bo ſolo mittere in poſſeſſionē: facit in. l.
duob⁹. §. idē rñdet, q ſatiſ. cog. l. ſciēdū. de iure do. l. ſi ſpōſus.
9 §. j. ī. mā. l. q negotia. ꝺ ac. po. l. p̄dia cū ſeruis. ¶ † Itē dicunt
doc. ꝙ aliud ē aliquē rebānire aliud ꝓnūtiare eximēdū de bā-
no. C. ſi aduer. li. l. j. qꝺ ē bñ dictū q̄tū ad formalē differētiā. tñ
qui nō pōt rebānire nō pōt diffinitiue ꝓnūtiare rebāniendū,
ſꝫ interlocutorie ſic, ⁊ facit quod aliud ē deportare aliꝺ decla-
rare deportādū, qꝛ hec ſnīa nō mutat ſtatū hoīs niſi poſtquaꝫ
fuerit approbata ꝑ habētē autoritatē deportādi, ſꝫ p̄ma ſic qꝛ
trahit ſecū ſuū finē. de iniuſt. te. l. ſi q̄s filio. de leg. iij. l. j. §. q ꝑ-
fectis. de of. pſi. l. illicitas. §. q vniuerſas. in glo. cū ſi. facit. ī. de
rei vē. l. fund⁹. ⁊ illa faciūt ad multa. ¶ Et no. qꝺ qñ cōmittit
aliq̄d nō iudiciale ſꝫ extraiudiciale tūc miſſio in poſſeſ. nō eſt
mixti imperij ⁊ pōt demādari. de acq. poſ. l. q abſenti. §. j. ⁊ iꝺ
executores gratiarū pñt in poſſeſſionē mittere. de of. dele. ī li-
teris. ꝑ Inn. nec añ expirat eorū mādatū. de p̄b. ꝑ illoꝝ. ꝑ In.
10 ¶ † Scꝺo no. poſt gl. ꝙ qñq q̄titas ē in obligatiōe ꝑꝑ ſpēm.
⁊ dic vt. ī. ſi ex no. cā aga. l. ij. §. j. Qñq factū debet ꝑꝑ ſpēm vt
cautio ꝑꝑ domū ruinoſam vt in. §. iul. de pe. l. ediū. ⁊ de ne. ge.
l. ſed an vltra. circa med. Qñq debet fctm̄ eſtimatū ipſo iure:
vt liberatio, ⁊ dic vt. ī. de neg. geſt. l. ſi q̄s mādato. qñq debet
patiētia ⁊ dic vt no. ī. de ope. no. nū. l. ſi p̄us. qñq debet pign⁹
vl̄ cautio ⁊ tūc nō interponit ſm decretū, qꝛ miſſio ꝑ cautiōe
hꝛ vt. ī. vt in poſ. le. l. is cui. §. q̄ri pōt. ⁊ ī. ad carbonianuꝫ. l. de
bonis. §. q pupillo. ¶ Circa q̄rtā aūt ⁊ q̄ntā lec. h̄ non inſiſto.
ſufficit eñ remittere vt gl. remittit. ¶ Sexto ⁊ vltimo pōt in
hac. l. poni caſus ꝑ. l. meminerint. C. vñ vi. ſm Guli. ⁊. C. ſi per
vim vel alio mō. l. j. in gl. no. ⁊ in. l. ſi q̄s in tātā. ī gl. mag. ¶ Vl
timo doc. inducūt hūc. §. qꝺ delegatio ꝑ libellū. ī. ꝑ lr̄as ē pro
bāda ꝙ ē verū in delegatiōe vniuerſali. C. de mā. p̄n. l. j. ſec⁹ in
ſingulari qꝛ pōt ꝓbari ꝑ teſtes in aut. in medio lit. §. j. ⁊ vt lit.
iurent. §. qꝛ v̄o. ſm Ray. tu dic ſi añ factū. ī. ſi opponit in p̄nci-
pio litis dꝫ ꝓbari ꝑ ſcripturā ſꝫ poſt factū tene diſtinctionē. d.
Ray. ⁊ adde qꝺ no. de of. dele. cū in iure. ꝑ Bar. cū eñ p̄ntatio
reſcripti debeat añ oīa p̄cedere non eſt ꝓcedendū non oſtenſo
reſcripto niſi ptes velint aut ſub ſilētio ptrāſeāt. de gratioſis
vero dic vt no. Jo. an. in ꝓemio ſexti ī nouel. vbi oīno videas.

Circa aduocatos.

Non dꝫ q̄s tm̄ pati ꝙ ſe cōtēptibileꝫ reddat aut nefanda diſſimulet, ſed cum ingenio ⁊ grauitate animi q̄s de bet eſſe patiens. h. d. Additio Baldi.

Ubi decretum.

Hic. §. nō hꝫ locū ī ſpūalib⁹ ſm In. de rel. do. ꝯſt. l. iij. gl.
Bal. ¶ In gl. ibi, dic decretū. q̄d refert dicere decreuit vel de
dit vl̄ ꝯſtituit tutorē. viꝺ ī ſpe. ꝺ cu. §. vt aūt. v̄. inſtr̄m q̄q. ī fi.
An aūt excōicatio vel interdictū ꝓprie dicat ſnīa dic vt not.
Arch. xviij. di. decernim⁹. ¶ Ibi alij dñt. viꝺ in ſpe. de li. ꝯte.
11 §. nūc dꝺm. v̄. xxviij. ¶ † An iuriſditio volūtaria poſſit ꝺle-
gari. dic vt no. Arc. xxv. di. plectis ī gl. ad hoc ex ⁊ no. ī. ꝺ ꝓb.
ab ea pte. Bal. ¶ Ibi reſpō. hi q ⁊c, viꝺ qꝺ no. In. ex̄ de of. vi.
tua nobis. ⁊ de of. or. romana. ⁊ de of. arc. c. j. ⁊ ꝺ reſcri. ⁊ ſi qñ. ī
cle. ī gl. v̄. ſup v̄. foraneo. ibi cū ordinariā iuriſditionē. Quid ꝺ
vicarijs dic ꝙ hñt ordinariā. ⁊ eadē cū dño. ⁊ iꝺ non appellat
ab eis ad dñꝫ: qꝛ appellatio dꝫ eē ad ſuperiorē gradū. ⁊ h̄ ñ pe
tim⁹ gradū, qꝛ eadē ē iuriſditio. ſꝫ ꝺlegata iuriſditio ñ ſubal-
ternat ordīarie. ⁊ iꝺ facit aliū gradū. Sꝫ q̄d ſi ſtatutū ꝓhibet
appellari a ſnīa ptātis an poterit appellari a ſnīa ſui vicarij
dic qꝺ ſic. vt. C. de ap. l. ēt eos. ⁊. l. a ꝓcōſulibus. ⁊ ibi ꝑ do. meū.
1 ☞ Oblatio libelli, an ſit remiſſa per iſtud verbū, de plano.
2 Princeps, quādo committit cauſas ſub aduerbio ſummarie qualiter intelliguntur.

a De plano.

Verbū ꝺ plano [a] itelligit. ī. tpe ēt feriato. de adul. l. miles. §. ſexaginta. ⁊ vbiq in loco honeſto omiſſo tribunali ſolito. de īter. ac. l. noluit. §. j.
dilatiōes ēt abbreuiant ꝑꝑ iſtꝺ v̄bū de plano ſm Guli. in. l. le
1 uia. de accu. de dila. l. a ꝓcedēte. ¶ † Sꝫ an libelli oblatio ſit re
miſſa ꝑ iſtud v̄bū de plano. d. Gul. ꝙ ſi in cāis grauib⁹: ſꝫ ī leui
bus ſic. C. ꝺ nau. li. xj. l. ꝺ ſubmerſis. ⁊. d. §. ſexagita ⁊ h̄ ⁊ has ſo
lēnitates ēt leues nemo pt relaxare niſi p̄nceps. vt hac. l. §. fi. ēt
ſi ſit ꝓcōſul vl̄ legat⁹ niſi p̄nceps hāc autoritatē ei ſpāliter de
derit. vt no. ī ſpe. de legato. §. ſupeſt. v̄. ſꝫ nūq̄d. ⁊ in. c. j. ꝺ heret.
li. vj. ⁊ in. c. ſepe. de v̄. ſig. in cle. iu. iiij. gl. ſic nemo cōmittit cām
appellatiōe remota niſi p̄nceps. qꝺ dic vt. C. ꝺ ſen. ⁊ inter. om.
iu. l. fi. ¶ Sꝫ pone qꝺ in modū poſſe nō in modū libelli quod
mutuaui tibi. x. tu negas. ego ꝓbo. an debes mihi ꝯdēnari vr̄
ꝙ ſic qꝛ de ꝯſenſu ptiū pt remitti ſolēnitas libelli. ⁊ hoc tꝫ gl.
in. d. cle. ſepe. ī gl. q̄ incipit dat ꝑ hoc. In ꝯriū facic qꝺ no. ꝺ of.

a ¶ De plano. Vide ꝑ Frā. aret. ⁊ do. Jaſ. may. in. l. coheres. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ Feli. in. c. olim. de accuſatio.

a ¶Summarie. Uide d.Alex. de imo.in.l. in ſum.de condi. inde.ꝛ Lu.ro. in ru. de arbi. ꝛ Bar.ī extrauag. ad repri. vſ. ſummarie.

b ¶Simplicit. Uide Franc. are.in.l.j.ſi qs ſimpliciter. de ver.ob.ꝛ ꝙ ibi dixi in apoſt.

c ¶Iudicij. Uide.d.Pet. Phil.Cor. in conſil.liiij.inc. videtur in litera.i.in.ij.pte.ꝛ Old. in conſil. cxv.ꝛ do.bart. ſoz. in cōſ.xvj. inci. viſo.in.j. parte.

d ¶Strepitus eſt. Uide Jo. andr.ī no.in.c. indēnitatibꝰ. de elec. in.vj.ꝛ qđ ibi dixi in apoſtil.

dele.de cāis.p Bar.C.de lit.ꝯt.auť.offerať.in fi.nā cū ius dat formā ꝛ vltra ꝓcedit annullando ptes nō pñt ꝑtermittere ſolēnia tene gl.ſi īteruenit ſaltim qualiſqualis petitio. nā tūc ſatiſfactū eſt rōni legis:vt iudex certā poſſit ferre ſnīam cū petitio ſit certa.ꝛ ita intelligiť gl.Jo.an. ſecꝰ ſi ſola poſitio eſſet abſqȝ aliq̄ petitiōe qꝛ nō pōt fundari iudiciū vbi nihil petiť.ſi aūt ē narratū aliqd nō ſub v̄bo pono ſȝ p modū q̄rele p v̄buȝ ꝯqueror ille ē libellꝰ ex tacita ꝯcluſione.ꝛ vȝ iudiciū.j.q.iiij.qꝛ
2 ꝑſulatꝰ.¶†Quid ſi ꝑnceps cōmittit cām ſub aduerbio ſum-
a marieᵃ dic idē ſignificare ꝙ v̄bum de plano ſm Guli.ſȝ certe illa ſunt diuerſa cū copulenť ꝛ copula cadat īter diuerſa,vt in c.ſepe.de v̄.ſig.in cle.ꝛ iō vř ꝙ iſtō v̄bū ſummatiȝ tollit totū ordinē iudiciariū vt ſit dicere ſummarie.i.ex ordinē ꝛ ſic dȝ referri ad merā ſolēnitatē iudicioꝝ veꝝ plene ō v̄itate dȝ liq̄re. vt.l.aūt.§.j.q.ex cau.in poſ.ea.niſi ſit cā le.ff.ad Treb.ille a q̊.§.j.ꝛ ī po.le.is a q̊.ad car.l.iij.§.due cāe.l.ſi iudex.ō his q ſunt ſui vel alie.in.ar.C.ad exhi.l.theſaurꝰ.facit qđ no.gl.j.ō min.l.iij.§.i.¶Quid ſi cōmittiť ſub v̄bo ſemiplene. dic vt ex vt li.nō ꝯt.c.qm̄.§.ī aliis.ꝛ vř qđ iſtud ſemiplene accipiať ꝑ media ꝓbatiōe.vt no.in.l.admonēdi.ō iureiur.ꝛ.l.in bonefidei.C.de
b iureiu.ꝛ exēpla pone vt ibi. ¶Quid ſi ſub aduerbio ſimpl'rᵇ dic ꝙ maxime operať vt nō admittať libellꝰ implicitꝰ vel cōditionalis nec petitio ītimata vel ꝯditionalis. nec r̄ñſio hmōi ſȝ oīa clare ꝛ ſine duplicitate ꝓcedāt.ar.ō vul.ſub.l.j.ī fi.ꝛ.l.vj.di.c.vl.ſȝ alibi exponiť ſimpl'r.i.ſine inq̄ſitiōe vt.j.ō ꝯfir.tu.l.j.ſȝ iſtō ē qđ nō req̄riť inq̄ſitio alibi.i.bona fide.C.ō edi.act.l.j.ꝛ addō qđ no.Arch.ō te.c.religioſus.li.vj.ꝛ Jo.an. ¶Quid ſi ſub aduerbio fauorabl'r dic qđ ītell'r qđ dilationes abbreuienť veritate tñ ſuata.j.ſo,ma.l.cōiūcta.l.fi.C.ō ſen.q̄ ſine cer.q̄ti. qd ſi ſub hac forma ſummarie ꝛ ō fctō.dic vt.l.filiꝰ.de do. per Bar.ſufficit ꝙ ille ꝓcedat ſalua iuſtitia ꝛ eq̄tate.j.mā.l. creditor.§.fi. lȝ nō ſuet ordinē ciuilē vł ſtatutariū iudicioꝝ. vñ ius dȝ reddere in ꝯcluſiōe.i. exitu ꝯtrouerſie vñ nō pt ius alicuiꝰ ptis tollere p ſuā ſnīaȝ ſicut nec oliȝ cū oīa manu regia gubernanť iuſtitia tñ naturalis nō ōbeat deeſſe ſicut arbitrator q ꝓcedit de fctō eq̄tate tñ ſuata.j.ꝓ ſocio.l.vñ ſi nerue.lȝ id ꝙ nō ē magni ꝑiudicij facere pt.C.ō pci.im.of.l.q̄ties.alibi dꝛ ō facto.i.abſqȝ iuris effectu.ff.ō ꝯdi.ꝛ de.l.meuiꝰ.C.de trāſ.vbi pactū.C.de adul.l.eū q.de v̄.ob.l.qdā cū filiū.ꝛ ꝙ de fcō ſit ō fctō dȝ reuocari:vt de min.l.veꝝ.§.ex fctō.p Guli. ¶Quid ſi cō-
c mittiť ſine figura iudicijᶜ. R̄ñ.figura ſignificat formā rei ꝛ iō forma iudicioꝝ relaxata vř.C.de la.li.tol.l.j.§.ſiliqȝ mō.de h̄.ō elec.c.īdēnitatibꝰ.ſup v̄bo figura.li.vj.p Arc.ꝛ in extrauā.ad reprimēdā p Bar.ꝛ addō ꝙ no.C.ō li.cā.l.pe.ꝛ q admi.ab bo.poſ.l.j.ī gl.ſȝ nōne.ꝛ ꝙ no.de fil.ꝑſby.c.j.li.vj.p Arc.ꝛ ē interdū plena iudicioꝝ figura qñ ordīarie ꝓcediť ſemiplena qñ extraordinarie ꝓcediť.vbi v̄o ē actꝰ volūtarie iuriſditiōis ibi ꝓprie nulla ē figura iudicij.l.iij.§.j.ī gl.de bo.poſ.¶Quid ſi dixit ſine ſtrepitu.dic ꝙ opať vt faciat oīa q̄ breuiter narrari. ꝛ
d ſtrepitꝰ ēᵈ v̄borū. ꝛ iō q̄to pauciora v̄ba tāto minor ſtrepitꝰ. de elec.c.q̄rūdā.ī ꝑn.li.vj.p Arc.C.ō ſtu.li.vꝛ.ro.l.j.ī fi.C.ō ioſ.te.l.ſi qs in ſuo.ex de fer.c.fi.ō ſin.c.j.C.ō epiſ.ꝛ cle.l.ij.iuſte tñ ꝓclamātē audire dȝ.j.mā.ſi ꝑcedēte.§.fi.aures eñ accōmodate ſunt iuſtiȝ vocibꝰ.ꝛ ō facili pt amittere cām is ꝓ q̄ nemo facit v̄ba.vt.j.ō dolo.l.ſi dolo.acciderit.¶Quid ſub aduerbio ſtatī. intelligiť.i.exactiſſima diligētia ꝛ oībus fruſtratiōibꝰ amputatis.neceſſariū tñ interuallū ineſt oīno vt de reſti.ſpo.oliȝ in gl.q̄ dt q̄cito poterit in.l.ij.§.ꝯfeſtim. ad Tertul.aliogn mādatū eēt impoſſibile ꝛ nō valeret pp impoſſibilitatē: vt arg.ff.de v̄.ob.l.ꝯtinuus.§.itē q inſulā.alibi dꝛ ſtatim.i. ſine aliquo īteruallo.ff.de leg.ij.cū qdā.§.fi.alibi exponiť.i.celeriter.extra de loc.c.potuit.alibi exponiť.i.j.triduū.C. de iudic.l.fi.alibi.i.ipſo facto.in auť.de ince.nup.in ꝑn.alibi.i.j.duos mēſes.j.de iur.fiſ.l.auferť.§.q cōpēſať.alibi arbitrio iudi.j.vt ī poſ.le.l.is a q̊.ī ꝑn.de neg.ge.l.diuortio.v̄.ſȝ h̄ qdā. alibi exponiť anteq̄ ad alia diuertať.C.ō pac.l.petēs.cū fi. ¶Quid ſi alternatiue ꝑnceps ait ſine iudicioꝝ ſtrepitu vel figura.dic qđ cū alternatiua veniat ad amplificādū potētiam cōmiſſarij q̄ magis ampliať ex ꝯiūcta q̄ ex diſiūcta,ꝙ diſiūcta accipiť ꝓ ꝯiuncta.vt no.in.d.c.ſepe.ī gl.iiij.Itē alternatiua directa ī ipſuȝ iudiceȝ ſuā auget ptātē.ꝛ arbitriū eligēdi ꝯfert ſibi.C.de ſer.fug.l.iij. ¶Et ſic no.ꝙ vbi adijciť v̄bū adiciť ſenſus.Q̄ñqȝ tñ adijciť v̄bū ꝛ nō adiciť ſenſus ꝛ h̄ q̄ñqȝ ꝯtingit pp ineptiā loquētis.qꝛ plꝰ loquiť q̄ expediat.ō au.ꝛ ar.le.l.pediculȝ.§.labeo.Q̄ñqȝ pp ꝯctꝰ naturā.j.ꝓ ſoc.l.ſi adijciať. Q̄ñqȝ pp q̄litatē v̄boꝝ.nā q̄litas copulati extremi reſtrīgat v̄tutē copule ne ipſa q̄litas videať īſerta dūmō ſit talis q̄litas q̄ de vtroqȝ extremo poſſit ꝑdicari.l.fi.§.cui dulcia.j.ō v̄.ſig.l.ſi qs fundū.ꝛ.l.nā ꝙ liq̄de.§.ſi cui penꝰ.de pec.le.regularit'r v̄o oē v̄bū dȝ aliqd operari.ſ.quatenꝰ de mēte ꝛ ō iure loquētis ꝯſumpta opari pt.C.ō inof.teſt.l.ſi qñ.de vſu.l.ſtipulatꝰ.ff.ad muni.de le.j.l.j.ſi qñ.ad tre.l.baliſta.ꝛ nō ſolū v̄bū, ſȝ ēt ordo v̄boꝝ ſignať expſſus de ꝯſe.di.ij.c.ī xp̄o.př.ꝛ.l.quoties.de vſufr.ꝛ.l.hr̄des.§.fin.ad Treb. ¶Sȝ nūqd vbi pt ō plano ꝓcedi dȝ filiꝰ hr̄e ꝯſenſuȝ vř ꝙ nō qꝛ hic req̄riť plena iudicioꝝ figura ſic dicimꝰ in cā executorȝ.j.de mino.l.deniqȝ.§.ſȝ vtrū ī v̄bo īuito pr̄e.ꝛ ibi no.ꝛ.C.q ad.ad bo.poſ.l.j.in gl. In ꝯtriū vř ꝙ ꝯſenſus pr̄is ē magis de ſubſtantialitate quam de ſolennitate ad hoc eñ adhibeť vt filius habeat legitimā quam ſine pr̄e nō hȝ cui curationē ꝛ ꝓtectionē filij lex cōmittit ꝛ ſic př dȝ cōſentire in ſignum ꝓtectiōis ꝛ emācipatiōis ꝛ ita dixerim.C.de bo.q̄ li.nō ſolū.§.neceſſitatē.lȝ eñ ſtatutū diſponat de fctō ꝓcedit tñ neceſſario ꝛ dȝ īterpretari.ſ.cū legitimȝ ꝑſonis.C.ō te.mi.l.fi.ō in.cod.l.qdā referūt.C.q da.tut.poſ.l.ī vniuerſis.nō eñ dȝ ſtatutū abuſiue ītelligi:qꝛ nō fuit ꝓpoſitū h̄ legiſlatori.ꝛ iō ēt in extraiudiciarijs iudicijs exigiť ꝙ iudiciū ex ꝑſonȝ ꝯſtet ꝛ ꝙ ſit fundātū.facit ad ꝑdicta qꝛ q̄ q̄ agať ꝯ ꝯſenſuȝ tñ ſi ꝑſona nō ē ltia dꝛ ps grauari ꝛ pōt appellari:qꝛ q̄litercūqȝ ꝓcedať dꝛ ps grauari ꝛ pōt appellare ſȝ alia ps nō ē ltia.de minor.ait ꝑtor.§.ꝑmittiť.facit ꝙ no.in.c.innotuit.de eo q fur.or.recepit.p Inn.ꝛ hoc verū ī ciuilibus cauſis nō ob.§.ſed vtrūqȝ.qꝛ ibi př quondā ꝯſenſerat in iudicio ordinario.vñ non req̄riť ꝙ de nouo ꝯſentiat ī ſummario;qꝛ trahit originē ꝛ cām a ꝑmo.ſecus ſi nūq̄ ꝯſenſiſſet a ꝯtrio ſenſu illius gl.itē no.l.j.C.q admit.ad bo.poſ.qꝛ ibi nō ē iudiciū nec contentioſa iuriſditio,hic ſic.ꝛ dic vt ibi plene no.

Obſeruare.

¶In text.ibi neqȝ ī aliq̄ dignitate. no.hic Guli.ꝙ offīm aduocatiōis ñ ē dignitas:ſȝ merū offīm ſine dignitate. ¶In tex.nemo.not. qđ miſerabilibus ꝑſonis iudex dȝ ſupplere nemine petente ꝛc.

Additio Baldi.

De plano.

Uiđ Inn.ō of.in.c.j.de ac.oliȝ.ꝛ p Jo.de blonaſtū.inſt.de ac.in ꝑn.ꝛ ī ſpe.ō of.iu.§.j.v̄.Itē aliđ exēplū.nā ſi př ꝛc.viđ oīno in ſpe.ō lib.ꝯce.§.nūc dōm.p totū.in v̄.vř ꝙ no.ī cle.ſepe.ō v̄.ſig.in.iij.gl.ꝛ not. qđ vbi nō offerť libellꝰ ſi tñ ſnīa ſeq dȝ, dȝ offerri q̄liſqualȝ petitio,qꝛ cū ſnīa dȝ formari dȝ ī ea eiꝰ tenor īſeri.C.ō ſen.ex breui.re.l.ij.ꝛ ibi p Ja.bu.Bal.viđ Arc.xxij.q.v.h̄ vř ī vltima gl.ma.de v̄bo ſimpl'r.hēs tex.ꝛ gl.ī.l.j.j.de ꝯfir.tu.vbi exponitur ſimpl'r.i.ſine inq̄ſitione ꝛ h̄ vbi iſtō v̄bū addiť in his q̄ ſunt de volūtaria iuriſditiōe ſi aūt ē ꝯtētioſa nō eſſet bona expoſitio. ¶Q̄ñ qd dicať celeriter.ꝛ ex q̄bus cāis qd debeat accelerari.dic p Arc.xxiij.di.cōis.ꝛ.xcij.di.ſi inimicꝰ.p Arc. ¶In tex.ibi poterit ō plano.ꝛ ſic ñ p modū actiōis lȝ nobile ꝛ p ſeſtās.

Que etiam omnia.

¶Per hūc v̄.dt ſpe.ꝙ ꝑſes ꝓuincie nō pt cōmittere cām decidēdā ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij ita nec legatꝰ de latere q eq̄parať ꝓcōſuli.vñ ī reſcriptis legatoꝝ non poniť iſta clauſula ſȝ ſolū ī reſcripto ꝑncipȝ ſm ſpe. q ita dterminauit ī ti.de le.§.ſupeſt.v̄.ſȝ nūqd.ꝛ dt qđ h̄ ē caſus ī eq̄paratiōe huiꝰ lr̄e.ō h̄ hētis duas gl.or.vna ē ī.c.ſepe.de v̄.ſi.ī q̄rta gl.h̄ tenuit Guli.ō cu.ea.l.§.ō plano.¶Sȝ nūqd hoc poterit p ſtatutū dñi legati adhuc iſta lr̄a ē ar.q̄ nō tñ ꝯtriū videmus fieri:qꝛ p hoc nō tāgiť ius ſuꝑioris.ſecꝰ ſi vellet ſtatuere ꝙ nō poſſet appellari a ſnīa inferioris ar. ex de iureiur.c.veniēs.de hoc vide ꝙ no.in.c.fi.de ap.lib.vj.in nouel.vbi diſputať ꝛ declaratur plene qđ ſtatutū inferioris valeat,tā ſup ordine iudiciario,q̄ ſup appellatione interponenda. Additio Baldi.

Que etiam.

¶Dicit Spe.h̄ eſſe caſum ꝙ legatꝰ cardialȝ ñ pt ſolutū ordinē iudicioꝝ īmutare nec cōmittere cām ordinariā termināda ſummarie ꝛ ō plano:qꝛ ꝓcōſul.cui legatꝰ ō latere cōpať dȝ obſeruare oīa q̄ oīm ꝑſidū cōia ſunt.vt h̄.ꝛ.ſ.e.ſi ī aliā.§.fi. Ita no.ī ſpe.ō legato.§.ſupeſt.v̄.ſȝ nūqd.ꝛ in.c.vl.ō he.li.vj.ꝛ ō v̄.ſig.ſepe.ī gl.iij.

1 ☞Lex,que dt qđ officiū duret vſqȝ in aduentū ſucceſſoris, an habeat locum in alio officio,quaȝ in iuriſditiōe ordinaria.

2 Princeps concedens iuriſditionē ordinariā ad ſuū beneplacitū ꝛ moritur,an expiret iuriſditio, ante aduētū ſucceſſoris.

Meminiſſe.

Officiū ꝓcōſulis durat vſqȝ ī aduētū ſucceſſoris ꝛ tā ꝓcōſul q̄ legatꝰ eiꝰ ōbēt remanere ad ſindicatū ꝛ non recedere niſi ſindicatu finito.h.d. ¶Et not.l.iſtaȝ no.ar.in iſto fine ꝯ acceſſores ꝙ dēant reuerti tpe ſindicatꝰ ꝛ ꝙ nō poſſint licētiari añ. ¶Pr̄io de dictiōe vſqȝ poniť excluſiue ſup q̄ dt gul.ꝙ dictio, vſqȝ,q̄ñqȝ poniť reſpectiue ad aliđ. Q̄ñqȝ ſup tpe.vt ſi dicať a tali die vſqȝ ad talē diē.ꝛ tūc īcludetur ſi pt īcludere.ſecꝰ ſi rō ñ patiť ꝙ īcludat.Exēplū,dt iudex do tibi dilationē vſqȝ ad octo dies ad ꝓbanduȝ ſi qdē octaua dies nō eſt feriata tūc includit qꝛ pōt actio exerceri ea die ſi autem eſt feriata tūc nō includit qꝛ nec pōt includere.ꝓbanť iſta j.de ſuc.edi.l.j.§.qbꝰ.ꝛ ex de dolo ꝛ cōt.c.cū dilecti.adde quod no.in.c.

no.in.c.ſi gr̃oſe.de reſcri.li.vj.p archi.ꝛ in ſpe.de dila.§.j.v̊.ſʒ
pone iudex.ita facit.C.de tẽp.ap.l.ij.in fi.quãꝙ apponit̃ ſup lo
co.exẽplũ.tibi vẽdo vſꝙ ad talẽ arborẽ ꝛ vſꝙ ad talẽ domũ.ꝛ
tũc dicit Guli. qđ duplex eſt termin⁹.eſt termin⁹ terminãs ꝛ
termin⁹ terminat⁹.vba fuerũt gl.C.de euic.l.ſi fines agri ter-
minat⁹ includit̃ q2 ẽ termin⁹ ĩtrinſec⁹ ꝛ ps rei termin⁹ termi-
nãs nõ includit̃ q2 ẽ termin⁹ ex rẽ.dic ergo ↄſiderãdũ q̃lis eſt
ille termin⁹ vtrũ accidẽs rei tũc ponit̃ ĩcluſiue ſm eũ.Idez tz
arch.q đt qđ ſup h̃ fuit valde ardua qđ ĩ lõbardia ſup finibus
duarũ dioceſuʒ ſicut ipẽ elegãter ponit.viij.q.iij.ecclias.vbi
đt qđ ſi tales ſunt fines qđ ſʒ ſui naturaʒ accedere pñt.dictio
vſꝙ appoſita ſup iſtis finib⁹ ponit̃ ĩcluſiue ſi nõ pñt accedere
vt vie publice fundis puatoꝝ tũc ponit̃ excluſiue.vñ ſi vendo
fundũ vſꝙ ad viã publicã ñ vẽdo ꝓpterea viã.facit.j.de ac.re.
do.l.martius.ſʒ eũ. Interdũ illa dictio vſꝙ apponit̃ ſup gra
dũ.exẽplũ cõcedo tibi fundũ in ẽphiteuſi vſꝙ ĩ tertiã gñatio
nẽ.nã ipa tertia gñatio ↄtinet̃.ꝛ ſic ponit̃ ĩcluſiue vt ĩ aut.de ñ
alie.§.emphiteuſiʒ h̃ tñ ẽ vex ſi natura ↄct⁹ patit̃.nã ſʒ natu-
rã ↄct⁹ vba ſunt ĩtelligẽda.vbi gr̃a ecclia q̃ nõ pt ↄcedere niſi
vſꝙ ad t̃tiã gñationẽ finitã đt ↄcedo vſꝙ ĩ q̃rtã gñationẽ.nã
poneret̃ tũc excluſiue.q2 rõ nõ patit̃ qđ ĩcludat.ar.d.§.emphi
teuſiʒ facit ĩ rõe ſui.j.de dã.ĩfe.l.dãni.ꝛ qđ ibi no.p Ja.đt Cy.
ĩ.l.a caſigato.C.đ nup.ꝛ no.j.đ dolo.l.id ẽ vſꝙ.Qđ ĩ materia
odioſa illa dictio ñ ĩcludit.exẽplũ,qđ deſcẽdẽtes rebeliũ ſunt
rebelles vſꝙ ad tertiã gñationẽ.nã tũc ponit̃ excluſiue vt nõ
ↄtineat tertiã gñatio.rõ ẽ q2 agit̃ đ odio irrationabili ꝛ crude
litate.ꝛ illa debẽt reſtrĩgi ꝛ nõ ampliari ꝙ credo verũ lʒ qñꝙ
reperiam⁹ qđ ẽtĩ penalib⁹ ponat̃ ĩcluſiue.vt.j.de extraor.cri.
l.ſaccularij.§.ſunt qdã ſʒ Ja..ſ.iſtud odio deliquẽtiũ atĩ exẽ-
plo p̃miſſo loquor q̃ ad nõ deliquẽtes.¶ Quarto ꝛ vltio not.
ꝙ ponit̃ iſta diſtictio ſup nũero.exẽplũ.j.qñ dies leg.ce.l.ſi cũ
p̃finitiõe tũc đt ibi Guili.qđ ponit̃ incluſiue niſi ſit diuerſa rõ
ſm eũ.ego dico ſicut ĩ p̃cedẽti qđ ſi agit̃ de obligatiõe vitãda
ponit̃ incluſiue.exẽplum.ꝓmittit̃ alicui qđ nõ obſtãte deueto
ꝙ poſſit extrahere vſꝙ ad numerũ.xx.ſalinaꝝ frumenti,ꝛ tũc
includet.ſec⁹ ſi agat̃ de odio.ar.j.de li.ꝛ po.l.cũ qdam exẽpluʒ
ꝙ illi q ſunt de domib⁹ cõfinatoꝝ intelligant̃ cõfinati vſꝙ ad
nũex triũ q2 dico ꝙ nõ cõtinebant̃ tres ſʒ duo:cũ vſꝙ ponat̃
excluſiue.ꝛ adde ꝙ no.Jac.de are.in ſit.ĩ.l.j.j.de manu.vbi vi-
1 deas.¶ †Extra q̃ro vtrũ.l.illa q̃ dicit offm̃ durare vſꝙ ĩ ad-
uẽtũ ſucceſſoris hẽat locũ ĩ alio offõ q̃ ĩ iuriſditiõe ordinaria
ꝛ breuiter Guil.đt hic ꝙ nõ: q2 nõ hʒ locũ ĩ ↄcedẽdis bñficijs.
vel prebẽdis ſm euʒ qđ eſt no.dignũ.ar.C.loca.ſi cũ hermes.
vñ legat⁹ poſit⁹ cũ tpis p̃finitiõe,ſicut ẽ ꝓconſul q põt dici le
gat⁹ de latere nõ poſſet ↄferre bñficia põt tps.lʒ añ ſucceſſoꝝ
aduẽtũ.qđ no.¶ Scđo q̃rit̃ vtrũ hec.l.hẽat locũ ſucceſſor nõ-
dum aduenit tñ miſit ſuũ vicariũ.đt Guli.ꝙ ſi tale regimẽ eſt
qđ cõpetat vicario offm̃ p̃ceſſoꝛis ſtatim expirat pp aduẽtum
vicarij.vt ĩ aut.de colla.§.iubem⁹.¶ Tertio q̃rit Guli.vtrũ
iſte q remanet ĩ offõ pp defectũ ſucceſſoꝛis debeat hr̃e ſalariũ
ꝓ rata tpis quo pl⁹ ſeruit:determinat ipẽ ꝙ ſic p caſum ĩ aut.
2 de admi.§.illud.col.vij.¶ †Quarto q̃ro ſi p̃nceps ↄcedit iu-
riſditionẽ ordinariã ad ſuũ bñplacitũ ꝛ morit̃ vtrũ expiret iu
riſditio añ aduẽtũ ſucceſſoris đt Guli.ꝙ nõ.ar.hui⁹.l.ꝛ h̃ ẽ ve
rũ ĩ ordinaria iuriſditiõe.ſec⁹ ĩ gratijs ꝛ bñficijs erit q̃ ordia-
ri⁹ donec reuocet̃ p ſucceſſorẽ.alle.ĩ aut.đ q̃ſtore.§.ſup h̃.gr̃a.
aũt ꝛ bñficiũ expirat:vt no.ĩ.c.ſuſceptũ.đ reſcr.li.vj.¶ Vltio
q̃ro nũqd p tpe q̃ durat offm̃ pp nõ aduẽtũ ſucceſſoꝝ ĩtelligat̃
eẽ idẽ offm̃ nũero.an ĩtelligat̃ nouũ offm̃ Guli.ſentit qđ ĩtelli-
gat̃ eẽ idẽ offm̃ nũero qđ credo verũ q2 ẽ ſeq̃la p̃mi.ꝛ explicat
vetera ↄtinuãdo ñ p modũ officij,q2 ẽ ꝓrogatio legis ꝛ nõ in-
teruenit noua electio vel cõſenſus.ergo eſt idẽ offm̃ numero.
ar.j.de p̃car.l.ſʒ ſi manẽte.de neg.geſt.l.nã ꝛ ſeruius.§.ſi vno.
cũ ſi.ꝙ facit ad multa.ꝛ vnũ ſcias ꝙ nõ đr ſucceſſor aduenĩſſe
niſi receperit iuramẽtũ: ꝛ applicuerit ad locum vbi decernit̃
ſibi adminiſtratio:vt.j.ti.j.ꝛ adđ iuxta hãc.l.qđ no.C.đ dona.
in hac.l.in ↄtiũ.facit qđ not.j.de ferijs.l.poſt diẽ ꝛ ĩ gl.hui⁹.l.

Additio Baldi.

MEminiſſe. ¶ In tex.vſꝙ ↄtinuatiue.ꝛ ſic nõ ẽ nouũ offm̃ ſʒ vet⁹.cõ
tinuat.de v̊.ob.l.cũ ſtipulat⁹ ſiʒ mihi a ꝓculo.đ p̃
cario.ſʒ ſi manẽte.ſʒ ſi aſſumeret̃ ꝑuiã noue electio
nis eẽt nouũ offm̃ ꝛ vet⁹ expiraret.C.loc.l.ſi cũ hermes.j.đ p̃t.
ſti.l.pe.vbi đ h̃.ꝛ viđ đ ſuſpec.tut.l.iij.§.idẽ erit q̃rẽdum.Bal.
¶ Qualiter aũt ĩ citatiõib⁹ ponat̃ h̃ dictio,vſꝙ. viđ plene p
Arc.đ reſcr.ſi gratioſe.ſup v̊.vſꝙ.li.vj.viđ.j.đ extoꝛ.cri.ſecula
re.§.ſunt qdã.p Ja.viđ q̃ no.j.đ dolo.l.i.vſꝙ.ꝛ p Cyn.l.a cali
a gato.ꝛ đ dictiõe fine ꝛ vſꝙ[a] p Arc.v.di.ad ei⁹ v̊o ↄcu.In tex.
ad aduẽtũ,viđ ĩ ſpe.ti.ij.§.ſupeſt.v̊.ſʒ ſi morã.ꝛ de dila.§.j.v̊.ſʒ
pone iudex.ita Bal.¶ In tex.ꝓcõſulat⁹.¶ No.vnũ ꝓcõſula-
tum ꝛ plures proconſules,vide ꝙ no.in Spe.de iudice deleg.
§.ſi.ver.quid ñ plures ſunt conſules.Bald.¶ In tex.admo-
nentur.vide quod not.C.de do.l.in hac.

LEgatus. Hic vide quod not. in Specula. de iudice delegato.§.iã nunc per totum.Bald.

Additio Baldi.

LEgatus. ¶ Vide oĩno ꝙ no.in Spe.de in.dele.§.nũc aũt.ꝑ totuʒ illũ.
§.vbi quedã vtilia de materia huius legis explicã
b tur.Bal.¶ Itẽ an credat̃ legato[b] ſine literis,Ax
poſt ſñiam preſumatur iuriſditio ꝛ quib⁹ iudicib⁹ credit̃ ſine
lr̃is ſi delegat⁹ ꝑdit lr̃as an aſſertioni autentice pſone ſtet̃ de
his q̃ acta ſunt corã eo.vide per Arch.xcvij.di.nobiliſſimus.

Additio lec.vacan.in.l.Bald.

LEgati. Scilicet,futuri.Bald.

PRoconſul. Iſta.l.inducitur ad.q.qñ feſtum occurrit in die dñica qs
debeat habere oblatiões vtrum ille cui deputant̃ ob-
lationes illius feſti an ille cui deputantur oblationes diei do
minice.finaliter dicit Guli. ꝙ fiat diuiſio oblationum ꝛ impe
petratur ſeparatio ſecũdum eum. ¶ Vltimo vide in illa.l.ꝙ
not.in Spe.de leg.§.ſupereſt.circa fin.

¶ De officio prefecti auguſtalis. Rubrica.

PRefectus egypti. In gl. ſʒ q̃rit̃
ibi ſicut papa ꝛ imperator. ¶ Not.ꝙ anteꝙ
imperator conſequatur inſignia Rome nõ
eſt proprie imperator ſm aliquos vñ neceſſe
eſt Rome coronetur ſʒ aliquos extra hec.l.
inducitur per Guli.ad.q.de poſſeſſiõe cuiuſdã ſacriſtie.alter
erat in poſſeſſiõe reliquiarum ꝛ paramentorum.Modo que-
ritur quis iſtorum dicatur poſſidere ſacriſtiam.Guli.ſentit ꝙ
ille qui poſſidet partem principaliorem,i.locũ ipſum ſic dicã
ipſum eſſe in poſſeſſione beneficij qui poſſidet eccleſiam , non
eum qui poſſidet poderia ꝛ poſſeſſiones eccleſie.quod no.

Additio Baldi.

PRefectus. In tex. ¶ Ibi ingreſſus ſit in alijs ſufficit ꝙ ꝓuinciam
ſint ingreſſi,q2 p vnũ ceſpitẽ terre attingit totum
fundũ ꝛ poſſidet.de ac.poſ.poſſideri.§.j. vñ hʒ iu
riſditionẽ actu ꝛ habitu:igitur non preceſſor.nã nõ pñt inſti-
tutus ꝛ ſubſtitutus cõcurrere niſi rõne dubij.l.ſi pr̃. de here.
inſti. ꝛ in p̃fecto auguſtali eſt ſpãle ꝓpter conſuetudinẽ q2 nõ
Rome ſʒ ĩ Alexãdria recipiebat ĩſignia magr̃at⁹ ꝛ iurabat.

¶ De officio preſidis. Rubrica.

PReſidis nomen. Appellatio p̃ſidis
gñalis eſt ad omnes magiſtratus.hoc dicit.
¶ No.ꝙ appellatione preſidis continentur
omnes habentes merũ imperium.ꝛ facit qđ
dicam.j.e.l.illicitas.§.qui vniuerſas.

PReſes prouincie. In volũtaria iuriſditiõe põt vn⁹
ꝛ idem eſſe iudex ꝛ pars.ꝛ.h.d. apparet per hanc.l.qđ
iudex communis peruſij poteſt emancipare filiuʒ ſuum corã
ſeipſo . iſtud eſt quoddam officiuʒ quod hic appellatur iudex
communis qui interponit autoritatẽ in tutelis ꝛ curis.ꝛ emã
cipationibus,ꝛ ſimilibus.

1 ☞ Ratione delicti,qs efficit̃ de iuriſditione,nõ ſui iudicis.
2 Commiſſio indefinita indiſtincte eſt intelligenda.
3 Dux exercitus,an poſſit aliquẽ cõdẽnare in territorio alieno.
4 Extranei delinquentes,qualiter ſunt puniendi.

Additio Baldi.

PReſes prouincie. Preſes ꝓuincie ĩ ſuos ſub-
a ditos hʒ merũ imperiũ intra territoriũ ꝛ nõ ex: ꝛ
rõne delicti qs efficit̃ de iuriſditiõe ei⁹ in cui⁹ ter
ritorio cõmittit exceſſum.h.d.ꝛ eſt no.lex.¶ In tex.ibi exceſ-
ſit.i.exierit. ¶ In tex.ibi,ꝓuat⁹.q̃ ad actũ non quo ad habitũ
q2 q̃tũ ad iuriſditionẽ ĩſeparabilẽ donec durat tps ſui officij
b p̃ſes ẽ ſm gl.ꝛ hñ.¶ No.ꝙ iudex ex territoriũ nõ hʒ exercitiũ
impij ſui.ſ.p ſe.ſʒ vicariũ ſuũ reſidẽtẽ ĩ territorio. pt ĩcũbẽtia
explicare.ꝛ illũ vicariũ pñt ordĩare exñteſtã ĩ territorio,q̃ ex,
vñ rector ꝓui.ſpoletane lʒ exñs ſenʒ ñ pt ibi p tribunali ſedere

a ¶ Et vſque. Pro qua dictiõe viđ Frã. areti.l.euʒ qui certarũ.in p̃n. de verbo.obli.
b ¶ Legato. Vide Felin.in c.cum in iure. de offic.deleg.